

RadioVaticana.cz
Česká sekce Vatikánského rozhlasu

**ústav pro studium
totalitních režimů**

213. 1. 8. Zprávy; Škarvada: Kristovo lidství: kněžská meditace
214. 2. 8 Pořad pro mládež: Sedláčková: Liturgická hudba v Americe
215. 3. 8? Koláček: Angelus sv. Otce; Kolář: totalitní režimy
216. 4. 8. Zprávy; Den modliteb za mír v Assisi;"Dominum et Vivificantem" /pokr./
217. 5. 8. " S. Elisabetta: Komu zvoní zvony
218. 6. 8. " Hlavní promluva sv.Otce při gen. audienci
219. 7. 8. " "Dominum et Vivificantem" /pokr./
220. 8. 8. " Špidlík: Psychologie smíchu
221. 9. 8. Pořad pro mládež: Sedláčková: Rodina v Americe
222. 10. 8. Koláček: Angelus sv. Otce; Kolář: Dopis ze Seulu
223. 11. 8. Zprávy; "Dominum et Vivificantem" /pokr./
224. 12. 8. " S. Elisabetta: Kniha Boží slávy
225. 13. 8. " Hlavní promluva sv.Otce při gen. audienci
226. 14. 8. " "Dominum et Vivificantem" /pokr./
227. 15. 8. Čupr: Angelus sv.Otce; Planner: Římské Ferragosto
228. 16. 8. Zprávy; Pořad pro mládež:Sedláčková: Americká musicals
229. 17. 8. Čupr:Angelus sv.Otce;Kolář:Jednání mezi církví a státem v ČSR
- 229a 17. 8. Poláček: Homilie na 20. neděli v mezidobí
230. 18. 8. "Dominum et Vivificantem" /pokr./
231. 19. 8. Zprávy; S. Elisabetta: Děti se nikdo neptá
232. 20. 8. " Hlavní promluva sv.Otce při gen. audienci
233. 21. 8. " "Dominum et Vivificantem" /pokr./
234. 22. 8. " Špidlík: Eutanásie
235. 23. 8. Pořad pro mládež: Hrbata:Biblická katecheze;Dárek k narození-^{nám}
236. 24. 8. Čupr:Angelus sv.Otce; Kolář:Dělničtí kněží
237. 25. 8. Zprávy: Říha: Bůh Ježíše Krista: Otázka na Boha dnes
238. 26. 8. " "Augustinum Hippoensem" I.
239. 27. 8. " Hlavní promluva sv.Otce při gen. audienci
240. 28. 8. " Čemus: Černobyl; Biskup s indiánskou čelenkou
241. 29. 8. " Špidlík: Martin Středa
242. 30. 8. Pořad pro mládež: Koláček: Co ty na to, Šárko;^{Naxxámxaxxužkánnéz}
243. 31. 8. Angelus sv.Otce; Koláček: Na téma sjednocení

Vatikán: Ve dnech 4. až 7. října Jan Pavel II. vykoná pastorační návštěvu ve Francii. První den bude prodlévat v Lyoně, druhý den, tj. v neděli 5. října navštíví ekumenickou komunitu v Taizé, Paray-le-Monial a večer se vrátí do Lyonu. Třetí den ztráví v Dardilly a v Arsu a konečně poslední den navštíví Annecy.

Dnes v pátek kolem 7. hodiny raní zemřel ve věku 93 let děkan posvátného kolegia, kard. Karel Confalonieri ve svém římském bytě poblíže Svatopetrského náměstí. Byl zvláštním tajemníkem Pia XI., pak 10 let arcibiskupem v Aquile a nato zastával různé kuriální úřady např. prefekta posv. kongregace pro biskupy až do r. 1973. Kardinálem ho jmenoval Jan XXIII v prosinci 1958. Jan Pavel II. po zprávě o jeho úmrtí zaslal soustrastné telegramy podděkanovi posv. kolegia kard. Baggiovi a neteři zesnulého paní Zuppi. Po jeho smrti má kardinálský sbor 146 členů.

~~tádušní měsíč s pohřební obřady se bude konat ve Vatikánské bazilice v pondělí 4. října v 10 hod. Hlavní koncelebrace bude téhož dne.~~

Rakousko: Počátkem září se bude konat ve svatyni Mariazell 5. mezinárodní sjezd Kněžské mariánské ligy, s ústředním námětem: Kristovo srdce a naše kněžství. Uvedenou ligu založil v r. 1943 mons. Luigi Novarese.

Rumunsko: Podle zprávy tiskové kanceláře Agerpres zemřel ve věku 76 let patriarcha rumunské pravoslavné církve Justin Moisescu. Pohřební obřady se budou konat v neděli v bukurešťské pravoslavné katedrále.

San Salvador: Arcibiskup stejnojmenného hlavního města se včera ve čtvrtek sessel na blíže neuvedeném místě s představiteli partyzánu. Účelem této schůzky je připravit třetí setkání a vyjednávání mezi zástupci partyzánu a vlády.

Malta: Podle včerejší zprávy z tohoto středomořského ostróva byla podepsána dohoda mezi církví a státem o financování katolických škol. Stát bude podle této dohody hradit 50% všech příslušných výdajů. Vyučování na středních katolických školách bude bezplatné. Dohoda má trvání dvou let.

Anglie: Podle zprávy Londýnského ústavu Keston College byl ruský pravoslavný metropolita z Tallinu a Estonska Aleksij jmenován leningradským a novgorodským metropolitou. Nový metropolita, občanským jménem Ridiger, se narodil v Tallinu r. 1929.

Polsko: V rámci nedávno vyhlášené amnestie byl včera propuštěn přední představitel hnutí Solidarność, Bogdan Lis. Podle úředních zpráv bylo dosud propuštěno 35 politických vězňů.

6. KRISTOVU LIDSTVÍ

Předchozí meditaci jsme nazvali "Spásu přichází". Zamyslili jsme se v ní nad dějinami spásy Starého zákona a nad jejich naplněním v Zákoně novém. Panna Maria řekla své "Staň se" a Slovo se stalo tělem. Po devíti měsících pak Matka Boží položila ten plod svého života do jeslí. Kdo je však ten její Ježíš? Kdo je toto Dítě, nad nímž na břehu Jordánu jednou zazní slova: "Toto je můj milovaný syn, v němž jsem nalezl zalíbení"? (Mt 3, 17)

My si často představujeme vtělení jako jakýsi dodatečný zákon do stvoření. Člověk zhřešil, dějiny se dostaly na nesprávnou cestu, proto musil Stvořitel poslat na svět svého Syna, aby tu závadu odstranil. Ve středověku se dokonce scholastici přeli o to, zda by bylo došlo k vtělení, kdyby se ve světě nebyl vyskytl hřích, a tato otázka, ne zrovna šťastně položená, vše ještě více zkomplikovala.

Pro nás je směrodatné, co o tom říká Boží zjevení. A to mluví jasně. Svatý Pavel napsal Kolosanům: Pán Ježíš Kristus je vzor, podle kterého bylo stvořeno všechno na nebi i na zemi, svět viditelný i neviditelný. Všecko je stvořeno skrze něj a kvůli němu a všecko trvá dále jen skrze něho. A on je hlava těla, to je církve: stojí na začátku, prvorozzený mezi

vám svůj život, a zase ho přijmu nazpátek.
Nikdo mi ho nemůže vzít, ale já ho dávám od sebe. Takový příkaz jsem dostal od svého Otce." (Jn 10, 17) Přitom však je dokonalý člověk. Nestydí se za slzy u hrobu svého přítele Lazara, prožívá smrtelnou úzkost v Getsemanech, na druhé straně si však dovede zachovat svou důstojnost i před nejvyšší mocí tehdejšího světa. Pilát mu řekl: Se mnou nechceš mluvit? Nevíš, že mám moc tě propustit, a že mám moc tě ukřižovat? - Ježíš odpověděl: Neměl bys nade mnou vůbec žádnou moc, kdyby ti nebyla dána shůry. (Jn 19, 11)

Přitom většinu svého života prožil Pán Ježíš v Nazaretu, při jednotvárné práci, uprostřed šedivých povinností všedních dnů. Aby se stal vzorem pro každého z nás, provšechny hrdiny každodenní věrnosti v malém a bezvýznamném. Pojdte ke mně všichni, kdo se lopotíte a jste obtíženi, a já vás občerství. Učte se ode mne, neboť jsem tichý a pokorný srdcem. (Mt 11, 28-29)

Tuto meditaci bychom měli zakončit upřímnou otázkou: Kdo je pro mne Pán Ježíš? Někdo, kdo je mi daleko, velká historická osobnost, významený učitel lidstva, anebo někdo, kdo je mi blízko tak jako nikdo jiný, kdo vidí nejhlebší záhyby mého srdce, kdo mi rozumí a kdo to se mnou myslí lépe než já sám, kdo je můj nejintimnější a nejvěrnější přítel?

ústav pro studium
totalitních režimů

lostí. (Jn 1, 16) Od nikoho jsem nedostal tolik, nikomu nejsém svými dary natolik podobný, nikdo ná světě mi není tak blízký, nikdo mě nemůže tak dokonale pochopit jako On. Jsme opravdu jeho bratři a sestry, stvoření podle jeho vzoru, k jeho obrazu.

Proto také nejen každé Kristovo slovo, nýbrž každé jeho gesto, každý jeho čin, jeho postoj, jeho počínání nám má co říct, je pro nás příkladem, poučením, výzvou. Věroučná konstituce o Božím zjevení Druhého vatikánského koncilu k tomu podotýká: Kdo vidí Ježíše Krista, vidí i Otce. On je to, kdo celým svým bytím i zjevem, slovy i skutky, znameními i zázraky dovršuje, dokonává a potvrzuje Boží zjevení. (§ 4) Proto je tak důležité evangelium nejen číst, nýbrž i studovat a v modlitbě promýšlet. Zastavovat se u každého Kristova kroku, snažit se porozumět každému jeho gestu, osvojovat si jeho postoje.

Kdo se takto zamodlí do evangelia, nebude moci například neobdivovat Kristovu svobodu. Svobodu, kterou si dovedl už jako dvanáctiletý prosadit i vůči svým rodičům, svobodu, který prýštila z jeho vědomí, že není sám, že je s ním vždycky a všude jeho nebeský Otec. Proto byl Pán Ježíš naprostě volný, prostý jakéhokoli komplexu a ustrašenosti, proto ho nebylo možné manipulovat. Jeho nepřátelé ho sledovali, činili mu nástrahy na každém kroku, chtěli se ho zbavit a nakonec se aspoň přechodně domnívali, že se jim to podařilo. On však uprostřed této situace ustavičného napětí a špehování zůstává zcela sám sebou, odpovědný pouze svému Otci. Proto mě Otec miluje, že já dá-

kterým všechno bylo stvořeno, vstoupilo jako dokonalý člověk do světových dějin, pojalo je v sebe a soustředilo v sobě jako pod jedinou hlavou. (§ 38) Proto může tvrdit: Adam, první člověk, byl předobrazem člověka budoucího, totiž Krista Pána. Kristus, nový Adam, plně odhaluje člověka člověku samému a dává mu poznat vznešenosť jeho povolání." (§ 22) To vše pak vrcholí velkým vyznáním: Církev věří, že klíč, střed a cíl celých lidských dějin je v jejím Pánu a Učiteli. Proto ve světle Krista, obrazu neviditelného Boha, prvorozeného všeho tvorstva, chce mluvit ke všem. (§ 10)

Kristus je tedy vzor, podle něhož a kvůli němuž jsem byl stvořen i já. On je klíč, střed a cíl celých lidských dějin, je tedy klíč, střed a cíl i mého života. I moje osobní tajemství se plně vyjasňuje jen v něm. A to je něco úžasného, to je něco, co dává světlo, naději a odvahu.

Konkrétně to znamená, že všechno dobré, co je ve mně, je odleskem jeho vlastní dokonalosti. Že mě tedy nikdo na světě tak nezná, že mi nikdo nemůže tak rozumět, jako on. Budiž mi dovolena malá osobní vzpomínka. Já jsem po jednadvaceti letech šťastného života v otcovském domě po odjezdu do Říma neviděl po dlouhých devatenáct let své rodiče. Když jsem se pak konečně opět setkal se svou maminou a díval se na ni s odstupem těch dvou desetiletí, žasl jsem, jak se jí podobám, co všechno jsem po ní zdědil. Něco obdobného, ale v daleko plnější míře, ba vlastně bez jakékoliv míry, platí i o naší podobnosti s Kristem. Všichni jsme dostali z jeho plnosti, a to milost za mi-

vzkříšenými z mrtvých. Tak má ve všem prvenství. Bůh totiž rozhodl, aby v něm sídlily všechny dokonalosti v plné míře. (Kol 1, 20) Někteří teologové se sice snaží rozlišovat v tom textu části, které se hodí na Krista nakolik je Bůh, od slov, která lze chápat i o jeho lidství, ale pokud vím, biblická teologie takovéto rozlišování nemá příliš ráda. Podmět je tu přece jen jeden, Boží Syn, skrze něhož a kvůli němuž bylo všechno stvořeno, ten je však zároveň i hlavou církve a prvorozeným mezi vzkříšenými. O tomto konkrétním Ježíši Kristu nelze jistě říci, že by byl vytvořen podle nás, na naši míru, nýbrž právě naopak: my jsme stvořeni podle něho, on je náš vzor.

To má ovšem nesmírně významné důsledky. Co je vlastně člověk? Karel Rahner byl snad první, koho neuspokojovala filosofická definice, která praví, že člověk je animal rationale, rozumem obdařený živočich. Zasazoval se o definici teologickou, to znamená o definici, která vychází z víry, a formuloval ji asi takto: Člověk je tvor, který vznikne, vysloví-li Bůh své věčné Slovo do hmotného světa. V tom případě se totiž to Boží Slovo musí projevit viditelně jako někdo, kdo má život, inteligenci a svobodnou vůli, kdo je schopen z hmotného světa komunikovat s Bohem Otcem. A to je právě lidská přirozenost. Tento postřeh odpovídá plně textu svatého Pavla. Kristus je vzor všeho stvořeného, v první řadě samého člověka. Tak to chápe i Druhý vatikánský koncil. V Patorální konstituci o církvi v moderním světě praví: Boží Slovo,

2 - AGO 1986

214/①

M. Sedláčková:

Jak to vypadá v Americe s liturgickou hudbou? ve Gray. řík.

Budete se divit, ale až do 60-tých let, tedy před II. Vatikánským koncilem, věřící v katolických kostelích moc nezpívali. A proč říkám v katolických? No, protože protestanté naopak hudbu vždycky velmi pěstovali a doposud je jen podstatnou složkou jejich bohoslužby. V katolických kostelích se o hudbu ~~vždycky~~ obvykle postaral sbor a lidé jen pasivně poslouchali. Jistě, existovaly písně k požehnání, mariánské, k Božskému Srdci, ale ty se zpívaly obvykle při večerních pobožnostech a při požehnání.

Myslím si, že změna v liturgii nebyla pro nás doma tak drastická jako pro Američany. My jsme vždy "jazykem rodným Boží chválu pěli", ale oni na to zvyklí nebyli.

Jeden z nejčastějších komentářů varhaníků a sbormistrů při pracovních schůzích dodnes je: "Naše farnost moc nezpívá, co by se dalo dělat, jak máme naučit lidí zpívat?" Některé diecéze zavedly tzv. song-leader, zpěváka, který od oltáře vede lidí ke zpěvu. V mnoha případech to vůbec nepomáhá. Vejdete do kostela a u mikrofonu vpředu u oltáře se namáhá jeden zpěvák a v lavicích lidé sedí jak zařezaní a ani neotevřou zpěvník, když jim zpěvák /song leader/ oznamí stránky.

Jednou jsme zorganizovali anglickou mši svatou s českým zpěvem. Na celý kostel nás bylo 25 Čechoslováků. Po mši svaté jsme byli úplně obklopeni Američany, kteří jen vzdychali jak ten zpěv byl krásný a k tomu spontánní a jak jsme všichni do jednoho zpívali. Nechtělo se jim vůbec věřit, že např. v UH. Brodě prof. Hába hrával denně na ranní mši sv. a lidé při tom zpívali. Škoda jen, že se jim nedá popsat atmosféra v našich kostelích doma, kde v neděli celý kostel jen hřmí zpěvem.

Američané něco takového jako mešní písně neznají. Se zájmem poslouchali můj výklad o tom, jak se jednotlivé části mše sv. doprovázejí příslušnou slokou mešní písně a že nápěv se většinou během písně nemění.

A tak když se začala sloužit mše sv. v angličtině, nastaly problémy s liturgickou hudbou. Ke každému úkonu mše sv. se hledala vhodná píseň. Shánělo se, kde co bylo. Začaly se zpívat spirituály; na melodie amerických lidových písní se psaly nové texty vhodné ke mši svaté. A jelikož se Španělská přišla do Ameriky i kytara a stala se

nejrozšířenějším nástrojem, bylo pro Američany samozřejmě doprovázet ty své lidovky /i když se zbožným textem/ na kytaru.

→ Hudba..... *lidovka*

↳ Vyrojily se stovky tak zvaných skladatelů. Prostě každý, kdo uměl zahrát 5 akordů na kytaru si myslí, že musí psát kostelní písničky. Všem se tyto kytarové pokusy nelíbily. Upřímná snaha tu byla, ale úroveň většiny melodii a textů byla k pláči. Proud nových příspěvků → ~~se~~^{stále naučtal} však nedal zadržet. Bylo to jako zubní pasta, která se nedá vtlačit zpět do tuby - poznamenala jedna řeholní sestra. Kněží a varhaníci se rozdělili na 2 tábory. Lidé byli pohoršeni a v některých případech to došlo tak daleko, že když varhaník viděl vycházet kytaristy z kostela, obešel je a vstoupil dovnitř jiným vchodem.

↳ Ve farních novinách se začalo oznamovat, že která mše sv. bude kytarová a která bude za doprovodu varhan. Mělo to i své pozitivní stránky, mladí lidé byli zvědaví, co se to v tom kostele děje a naráz si chtěli zahrát něco jiného než Beatles nebo Rolling Stones. Tvořily se tzv. folk groups, a nejvíce vzkvétaly ve farnostech, kde působil kaplan, který uměl hrát na kytaru. Nejednou se stalo, že novosvěcenec dostal darem nejen tradiční kalich a patenu, ale i kytaru.

↳ Nedávno jsem se setkala s Filipem, mladým muzikantem, který jednu takovou skupinu vede. Vyprávěl mi: Dřív jsem mše sv. vůbec nesledoval jen jsem si to tam odseděl, protože jsem musel. Když jsem začal hrát ve folk skupině, donutilo mě to dávat pozor, co se děje na oltáře. Pomalu jsem začal chápávat hluboký smysl oběti mše svaté. Dokonce ani promluva po evangeliu nebyla už nudná. Probudila se ve mně zvědavost a začal jsem číst Nový Zákon. A to všechno způsobila jedna šestistrunná kytara.

↳ Folk skupiny vzkvétaly nejvíce ve farnostech, kde působil kaplan, který uměl hrát na kytaru. Nejednou se stalo, že novosvěcenec dostal darem nejen tradiční kalich a patenu, ale i kytaru. → *Hudba - Family*

↳ V St. Louis 4 mladí Jezuité vytvořili jednu takovou skupinu. Jejich první písničky byly sice harmonicky jednoduché, → ale měly zpěvné melodie. Brzy se ujaly po celých Spoj. Státech. K jejich úspěchu přispělo i to, že → své texty → vybrali ze žalmů a z bible. Věřící měli pocit, že se zpěvem opravdu modlí.

Hudba.....

2 - AGO 1986

214/③

Také vystihli problém Amerického katolíka, který toho v minulosti moc nenazpíval - jak už jsem se zmínila. Psali písničky s refrény, aby se lidé naučili snadně zpívat aspoň tyto jednoduché melodie, schóla pak nacvičila sloky. Používali i descant - čili ozdobné samostatné melodie, která se zpívá nad hlavní melodii. Tyto dvojhlasy obohatily původní nápěvy a věřící si tak zvykli zpívat harmonii.
Hudba-..... Descant,.....

✓ Několikrát jsem se setkala skupinou St. Louis Jesuits setkala na kongresech církevní hudby a musím říct, že opravdu mají zájem rozšířit repertoár kvalitní liturgické hudby a věnují tomu hodně úsilí.

V Americe jsou dobře známá i další jména jako: Rey Repp, Robert Kreutz, Carey Landry, Steven Wolpert, sister Toolan, benediktýn bratr Gregory Norbert, Alexander Peloquin. Na Americké skladatele má velký vliv francouzský kněz Lucien Deiss, který několikrát přednášel v USA na kongresech církevní hudby. Jeho písně jsou hodně překládány do angličtiny. Zpívají se od východního k západnímu pobřeží Spojených Států. Jsou oblíbené proto, že jsou v antifonálním stylu. Lidé se naučí antifonu brzy zpívat a to má výhodu při Sv. přijímání nebo při procesí. Věřící nemusí sebou nosit zpěvník a mohou se zúčastnit zpěvu.

- Poslechnětě si ukázku jedné takové písně..... l. Dnes Co se týká neměnných částí mše sv. jako je Kyrie, Gloria, Kredo, Agnus Dei - ty se zpívají většinou každou neděli. Dnes už se dá z čeho vybrat. Obyčejně varhaník ve farnosti si ~~umí~~ vybere ty, které se mu líbí a naučí je věřící zpívat. Ne, nelekejte se, všichni nechodí do úterních zkoušek chrámového sboru, y ale máme to zavedené tak, že se nacvičuje 10 min. před nedělní mší sv. Lidé se tak lehce naučí novou píseň nebo nové Gloria. Naše farnost se už tak naučila tři různá Ordinária mše sv. a teď je střídáme každý měsíc. Ze strany varhaníka to ovšem vyžaduje velkou trpělivost a obětavost, aby nadchl věřící ke zpěvu. Tímto způsobem se snažíme ~~mi~~ odbourat nezájem, neznalost a strach ze zpěvu. Osobně mohu potvrdit, že po 10 letech působení ve farnost výsledky se dostavily. Zpěvníky už neleží ladem v lavici, a že o to se nám tu jednalo.

hudba.....

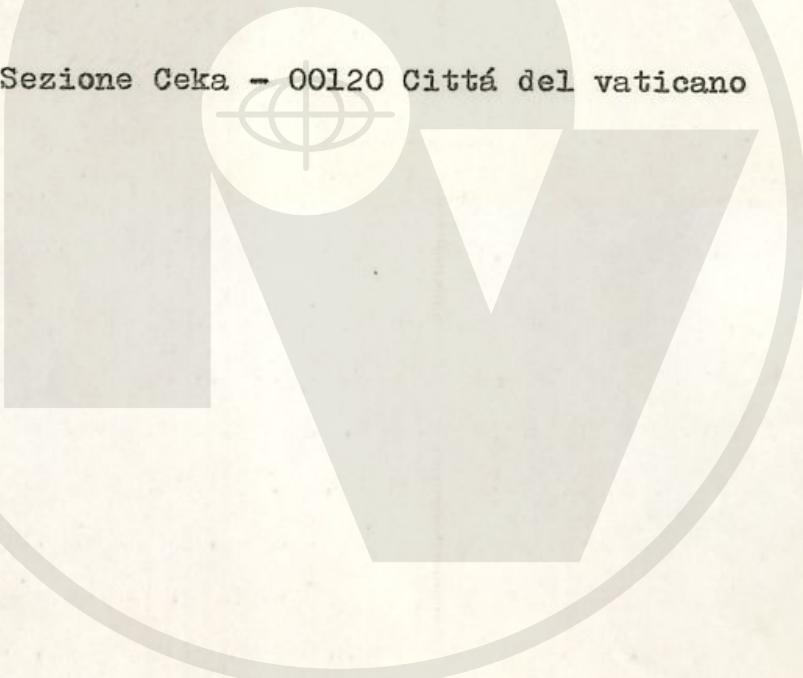
2 - AGO. 1986

214 (4)

Mladí posluchači, mate-li chuť a hlasivky, natočte nám nějakou svou oblíbenou liturgickou píseň. Nezáleží na tom, jaká je - tradiční nebo kytarová. Rádi si je poslechneme a určitě se najde příležitost, aby chom je mohli vysílat. Na oplátku vám rádi pošleme výběr těch nejlepších, co zpívá americká mládež.

Naše adresa je:

Radio Vaticana - Sezione Ceka - 00120 Città del vaticano
Roma, Itália.

RadioVaticana.cz

Česká sekce Vatikánského rozhlasu

ústav pro studium
totalitních režimů

Anděl Páně v Castelgandolfu

[1]

Srdce Ježíšovo, štědré ke všem, kdo tě vzývají! Rozjímáme dnes při modlitbě Anděl Páně, abychom ti, Kristova matko, připomněli událost, ke které došlo v Káni Galilejské. Stalo se to na počátku Ježíšovy mesiášské činnosti. Byl pozván na svatbu spolu s tebou a se svými prvními učedníky. A když se začalo nedostávat vína, ty, Maria, jsi řekla Ježíšovi: Nemají víno. Tys znala jeho srdce. Věděla jsi, že je štědré k těm, kdo je vzývají. Svou prosbou v Káni Galilejské jsi dokázala, že Ježíšovo srdce se projevilo ve své velkosušné štědrosti.

2. Je to štědré srdce, protože v něm přebývá plnost. V Kristu, skutečném člověku, přebývá plnost božství. A Bůh je láska. Je štědré, poněvadž miluje. A milovat znamená rozdávat, darovat. Milovat znamená sám být darem, čili být pro ostatní, pro všechny, pro každého. Pro každého, ^{koho} volá. Někdy i bez slov. Volá proto, aby bez příkras ukázal veškerou pravdu, svou pravdu a v této pravdě volá láska. ~~Pravda~~ má sílu přivolat opět lásku. Skrze pravdu mají sílu vyzývat k lásce všichni ti, kdo jsou "chudí duchem", kteří "hladoví a žízní po spravedlnosti", kteří jsou sami milosrdní. ~~Ti~~ všichni - a ještě mnoho jiných, mají nad láskou podivuhodnou moc. Dokáží, aby se láska sdílela, dávala se a projevovala se tak štědrost srdce. A mezi těmi všemi jsi první ty, Maria.

3. Srdce Ježíšovo, štědré ke všem, kdo tě vzývají. Touto štědrostí se láska nevyčerpává, nýbrž roste. A roste ustavičně. Taková je tajemná povaha lásky. A takové je i tajemství Ježíšova srdce, které je ke všem štědré. Pro všechny a pro každého je otevřeno. Zcela se otvírá samo od sebe. A v této své štědrosti se nikdy nevyčerpá.

[3]

Štědrost srdce vydává svědectví o tom, že láska není podrobena zákonům smrti, nýbrž zákonům zmrtvýchvstání a života.. Vydává svědectví o tom, že láska roste s láskou. Taková je totiž její povaha.

4. O této pravdě, jež se týká lásky, vydal v naší době svědectví Pavel VI. Jeho lidské srdce přestalo tlouci zde, v Castelgandolfu před 8 lety o svátku Proměnění Páně. Jeho pokorný nástupce přijímá za svou tuto pravdu o lásce, kterou zesnulý papež hlásal slovem i vlastním životem až do konce a přitom vzýval božské srdce. Proto s myšlenkami na Pavla VI. se dnes, při modlitbě Anděl Páně spojíme zvláštním způsobem s Marií a řekneme: Srdce Ježíšovo, štědré ke všem, kdo tě vzývají, přijmi svého služebníka do svého věčného světla.

3 AGO. 1986

215/2

lováním těchto rozdílů našim přátelům, kterým se zdají oba druhy vlády totožné, vždyť přece - jak říkají - arcibiskup Romero je stejně mrtvý jako otec Popieluszko.

Zvláště mezi konvertity z řad někdejších přesvědčených komunistů pozorují tendenze k totalitnímu katolicismu - jakoby tento sklon byl zakořeněn hlouběji, než vlastní politické nebo náboženské přesvědčení. Rozhodující moment je přitom pro mne otázka, kterou křesťan musí klást sobě i svému církevnímu společenství bez ustání; totiž otázku, co bude ^{stěmi} můžeme ^{pro ně} udělat ~~pro ty~~, kdo nejsou s námi, kdo odmítají naše řešení. Totalitní režim v nich vidí proslulé třísky při kácení lesa, ale křesťanův přístup k nim má svůj vzor v Samaritánovi, který se ujímá zraněného příslušníka nepřátelského národa. Otec Zvěřina varuje před přenášením nenávisti k bludu na bludaře. Jen povrchní křesťan se domnívá, že jakožto spojenec samého Boha vlastní neomylně definitivní odpovědi na konkrétní těžkosti osobní i společenské.

Ano, křesťan je Boží dítě - ale jeho slovo nemá Boží autoritu. I sám papež, hlava církve na zemi a náměstek Kristův, je neomylný jen za určitých přesně určitelných okolností. My všichni ostatní a spolu s ním se ovšem můžeme celou vahou opřít o základní jistoty křesťanské víry, ale v konkrétním životě bloudíme často i my. A vůči nekřesťanům cítí křesťan v prvé řadě touhu získat jej pro Krista. Na kapku medu se nachytá víc much než na sud octa, řekl kdysi sv. Filip Neri. Křesťanský, upřímný a odpouštějící úsměv obměkčí bloudící srdce snáze, než ironický výsměch. Nenávist se může v našem srdci probudit, ale je na nás, abychom s ní nevedli dialog; abychom ji odkázali tam, kam patří, totiž do horoucích pekел. Tak jako láska, je i nenávist věcí vůle a osvojování si správných postojů, jak nám je nabízí Kristovo poselství. Je omylem myslet si, že člověk se prostě narodí laskavý, nebo nenávistný. Obojí si můžeme v životě osvojit nebo neosvojit, tak jako můžeme zvolit Krista nebo se mu vzdálit. Jeho evangelium nám bylo svěřeno, abychom je lidem nabízeli a ne abychom jim je otřískávali sebevědomě o hlavu.

Připravujeme tím - tady i doma - církev, a v prodloužení celou společnost našeho národa pro příští generace. Námaha, která s tím je spojena jistě za ten výhled stojí! *Takový výhled stojí u nás!*
Stojí na nějakou tu námahu!

645

3 AGO. 1966

P. Doležík :

Ze samizdatové literatury, z různých setkání s Čechy z domova i ze západního světa, ale také z posledního dvojčísla římských STUDIÍ a z debaty mezi pařížskými Čechy o církvi a jejím vztahu k moci a k sektám mi vyplynul zajímavý poznatek, o který bych se s vámi chtěl podělit. Nejlepším výchozím bodem je přitom recenze otce Zvěřiny^{ou}, která nakonec ze samizdata po více než roce dorazila i na stránky zmíněného časopisu. Četl jsem ji velmi jedné exilové knížky pozorně už dvakrát, protože se zabývá problémem, který i mne v poslední době velmi zaujal. Jde o příliš totální boj proti totalitnímu ateismu a hlavně proti ateistům u nás. Dr. Zvěřina přitom neváhá použít silného výrazu totalitní katolicismus. Výstraha před ním je v textu úzce spojena se starostí o zprostředkování evangelia všem nevěřícím - tedy i těm kteří zakusili totalitarismu ateistického. Obojí je mi o to bližší, že zde, v poměrech silně odkřeslanštěné Francie se já i celá řada mých francouzských jezuitských spolubratří dnes a denně potýkáme přesně se stejným problémem. Ve zpustošené krajině postkomunistického Československa má obojí možná ještě větší význam, než tady. Celé zástupy tam čekají na pravdivé, laskavé a osvobožující slovo, na charakterní, vší nenávisti prosté činy. Mnoho bude záležet na tom, s jakou církvi se přitom setkají, neboli - jakou jim nabídнемe my sami svým jednáním.

Charakteristickým rysem totalitního režimu je tvrzení, že našel vyčerpávající odpověď, konečné řešení všelidských problémů. Zatímco diktatura používá násilí skrytě a s hanbou, v totalitním režimu se stává násilí nutným mostem k zářným zítřkům. Diktatura ví, že není ničím dokonalým a sama horlivě tvrdí, že znásilňuje z holého nezbytí ve jménu řádu a bezpečnosti. Netvrdí, že vytvořila ten nejlepší z možných systémů. Jen totalitní vůdcové nutí ovládané ohánět se vůdcovou červenou knížkou na universitních katedrách, v uměleckých ateliérech stejně jako v kravíně a při čištění toalet. Neboť vůdce v ní nabízí řešení problémů všech těchto lidí zároveň.

Salazarův režim i v době největšího rozkvětu svého připouštěl, že je možné najít lepší práci a kvalitnější vysavač jinde, než v Portugalsku a statisíce dělníků tak mohly pracovat v cizině a kromě vysavačů kupovat také necenzurovaný tisk a vracet se domů na prázdniny v západoněmeckém nebo francouzském autě. Totalitní režim je ve všech ohledech ten nejdokonalejší a proto nikdo nemá zapotřebí nikam jezdit. A čím více skutečnost odporuje tvrzením, tím více hlídá všechny možnosti informace zvenčí. Zde na západě máme někdy nesnáze s vysvět-

4 AGO. 1986

86 216/1

Vatikán: Dnes v pondělí dopoledne Jan Pavel II. byl hlavním koncelebrantem při zádušní mši sv. a pohřebních obřadech, které se konaly ve Svatopetrské bazilice za kard. Karla Confalonieriho, děkanu posv. sboru, který zemřel minulý pátek ve věku 93 let. Spolu s Janem Pavlem II. sloužilo mši sv. 18 kardinálů, mezi nimi státní sekretář kard. Casaroli. Kromě mnoha biskupů byli přítomni též italský ministr zahraničí Andreotti a členové diplomatického sboru. V homili sv. Otec zhodnotil osobnost, dílo a zásluhy zesnulého, kterého nazval jednou z nejvýznačnějších postav současné církve. Citoval rovněž několik úryvků z jeho knihy "Momenti romani", které definoval jako lekce o životě a pro život. Kard. Confalonieri byl jmenován děkanem posv. kolegia v r. 1977. Rakev s jeho tělesnými pozůstatky bude uložena pohřbená v rodinné hrobce v Sevesu v severoitalské milánské oblasti, kde se zemřelý narodil 25. července 1893.

Argentina: 8. srpna bude v hlavním městě Buenos Aires zahájen 16. světový sjezd Mezinárodní federace sdružení katolických lékařů. Hlavní námět jednání vyjadřuje sjezdové heslo: Pokroky v lékařství a respektování lidského života. O tomto tématu se diskutovat i z morálního a právního hlediska.

NSR: Včera v neděli skončil v Königsteinu čtyřdenní, v pořadí již 36. sjezd hnutí "Pomoc trpící církvi" /Kirche in Not/ za účasti více než 400 delegátů z 24 různých zemí, mezi nimiž byly zastoupeny i středo- a východoevropské státy. Závěrečnou řeč hranou dosud ne-narozených křtí ve východní Evropě pronesl zakladatel hnutí, páter Werenfried van Straaten.

Rakousko: Státní sekretář kard. Casaroli oznámil v sobotu v Salcburku, že sv. Otec vykoná na podzim r. 1988 druhou pastorační cestu do Rakouska. Poprvé tu byl v září r. 1983 v rámci tehdejšího celonárodního tzv. Katholikentagu /dne rakouských katolíků/.

SSSR: List "Komsomolskaja Pravda" se v jednom z posledních čísel pozastavuje nad stále rostoucím počtem manželství, která mladí lidé uzavírají v pravoslavných chrámech u oltáře. Takový snatek je podle článku neslučitelný s členstvím v Komsomolu a může být potrestán i vyloučením z této mládežnické organizace. List odsuzuje i místní vedoucí strany, kteří nad tímto novým jevem zavírají oči, místo aby proti němu bojovali. Podobným případem je i stále větší počet chlapců, kteří zpívají při obřadech ve chrámových pěveckých sborech.

Mezinárodní den modliteb za mír v Assisi

Na podzim 27. října proběhne v městě sv. Františka mezinárodní a také mezikonfesní setkání spojené s modlitbami za světový mír. O jeho podrobnějším programu nás informoval biskup z Assisi, mons. Sergio Goretti. Jeho hlavní náplní bude přirozeně modlitba, přesněji řečeno rozjímání o Božím slově a o posvátných textech, které mluví o Bohu. Cílem je lépe pochopit Boží plán, který je v podstatě plánem lásky. Při modlitbě člověk rozmlouvá s Bohem, svěřuje se mu, otevírá mu své srdce a tím také projevuje souhlas s jeho plánem. Slovo připravuje k modlitbě a modlitba opět rozšiřuje obzory čteného slova. Proto též tento den má být zároveň dnem usebraného ticha a pohroužení se do vlastního nitra, protože v tichu Boha lépe vnímáme. A konečně to bude i den postu a pokání. Chceme totiž, aby člověk odpověděl na Boží volání co nejvelkodusněji, aby překonal všechny lidské překážky, sobectví a hřích, neboť to vše mu zabraňuje, aby se přiblížil k Bohu. Všichni účastníci ~~zároveň~~^{budou dr} žet pust od rána až do večera. Teprve na závěr, pozdě večer, bude malá skromná večeře. Na programu bude i pouť, kterou všichni náboženští představitelé vykonají pěšky do baziliky sv. Františka. Má usnadnit pochopení smyslu života, který je také vlastně dlouhou poutí, při níž se setkáváme s bližními a narázíme na různé překážky a obtíže. Proto je pouť jedním z velkých symbolů křesťanského života. Přejeme si také, aby to byl den spravedlnosti a lásky. Podnět k němu vyšel přímo od sv. Otce a nutno uznat, že to byl originální, snad přímo i geniální nápad, který jistě přinese kladné výsledky. Den začne společnou zastávkou ^{P. Marie Andělské} v bazilice, spojenou s (rovněž společným) rozjímáním, zpěvem a modlitbou. Pak se náboženští představitelé rozejdou a od 11 do 2 se budou v různých částech města modlit odděleně v duchu svých vyznání, např. sv. Otec s dalšími křestany v katedrále sv. Rufina. Pak bude asi od tří hodin následovat výše zmíněná pouť do baziliky, kde pak celý den vyvrcholi velkou společnou modlitbou za mír ve světě a poselstvím Jana Pavla II. zástupcům jiných vyznání a náboženství, všem lidem dobré vůle. Po večeři se všichni rozejdou a sv. Otec ^{se vrátí} jede do Říma. Tento program je pouze rámcový a přirozeně může být v jednotlivých bodech různým způsobem pozměněn, ukáže-li se to vhodné.

✓ Mezinárodní den modliteb za mír v Assisi

1 53. Můžeme říci, že toto vše tvoří náplň výše zmíněného velkého jubilea. Je totiž třeba překročit jeho pouze historický rozměr a nezůstat jen na povrchu. Je nutno dospět až k jeho samotnému kristologickému obsahu, k jeho pneumatologickému rozměru a obejmout pohledem víry dvě tisíciletí působení Ducha pravdy, jenž během staletí čerpal z pokladu Kristova vykoupení, dával lidem nový život, působil v nich přijetí za Boží děti v Kristu a posvěcoval je, takže mohou prohlásit spolu se sv. Pavlem: "Dostalo se nám Ducha, který vychází z Boha"²²¹.

2 Uvažujeme-li však o tomto důvodu jubilea, není možné omezit se na 2.000 let uplynulých od Kristova narození. Je třeba sestoupit ještě více nazpět a zahrnout sem i veškeré působení Ducha sv. ještě před Kristem, tj od počátku, (od stvoření) a v celém světě, hlavně v průběhu Starého zákona. Toto působení totiž probíhalo na každém místě a v každé době, ba dokonce v každém člověku, podle věčného plánu spásy, jímž je toto působení ^{Ducha pr.} těsně spojeno s tajemstvím vtělení a vykoupení a (ze své strany) působilo ^{mělo vliv} svým vlivem na ty, kdo uvěřili v Krista, který měl teprve přijít. Obzvláštním způsobem je to dokázáno v Pavlově listu Efesanům²²². Milost má proto v sobě zároveň jak kristologický tak i pneumatologický ráz, jenž se projevuje zejména v těch, kdo výrazně přilnou ke Kristu: "Skrze něj /Krista/ dostalo se vám o tom potvrzení od slíbeného Ducha sv. On je záruka, že nám jednou připadne dědictví a tak se dovrší naše vykoupení"²²³.

Avšak, stále vzhleme k velkému jubilejnemu roku, musíme ještě více rozšířit svůj pohled a zahrnout do něho ještě větší prostor, neboť víme, že vítr vane kam chce, abychom užili Kristova přirovnání z rozhovoru s Nikodémem²²⁴. II. Vat. koncil, který se soustředil zejména na téma církve, nám připomíná, že Duch sv. působí i mimo viditelné tělo církve. Mluví totiž právě "o všech lidech dobré vůle, v jejichž srdci neviditelně působí milost. Kristus totiž zemřel za všechny, a protože poslední povolání člověka je ve skutečnosti jen jedno, totiž božské, musíme být přesvědčeni, že Duch sv. všem dává možnost, aby se přišlenili k tomuto velikonočnímu tajemství způsobem, který zná Bůh"²²⁵.

2 54. "Bůh je duch, a kdo ho uctívají, mají ho uctívat v duchu a v pravdě"²²⁶. Tato slova Ježíš pronesl v jiném svém rozhovoru, totiž se Samaritánkou. Velké Milostivé léto, které se bude slavit

na konci tohoto tisíciletí a na počátku příštího, musí se stát mohutnou výzvou pro všechny, kdo "uctívají Boha v duchu a v pravdě". Musí se pro všechny stát zvláštní příležitostí k rozjímání o tajemství trojjediného Boha, který je sám v sobě zcela transcendentní vzhledem ke světu, zejména viditelnému světu a který je skutečně absolutní duch: Bůh je duch²²⁷. Zároveň však je obdivuhodným způsobem nejen blízký tomuto světu, nýbrž je v něm v určitém smyslu i přítomný, immanentní, proniká ho a zevnitř oživuje. To platí obzvláště pro člověka. Bůh je v nejhlubším nitru jeho bytí, a to jako myšlenka, svědomí a srdce; je psychologickou a ontologickou skutečností. Právě vzhledem k ní sv. Augustin prohlásil o Bohu: "Je mým nejvnitřnějším nitrem"²²⁸. Tato slova nám pomohou lépe pochopit jiná, totiž ta, jež Ježíš řekl Samaritánce: Bůh je duch. Jen duch může být mým nejvnitřnějším nitrem, a to jak v bytí, tak i v duchovní zkušenosti. Jen duch může být (do takové míry) immanentní v člověku a ve světě a přitom zůstat neporušitelný a nezměnitelný ve své absolutní transcedenci.

V Ježíši Kristu se však projevila Boží přítomnost ve světě a v člověku novým způsobem a viditelnou formou. V něm se opravdu projevila Boží dobrota²²⁹. Láska Boha Otce, dar, nekonečná milost, princip /počátek/ života, to vše se zřetelně projevilo v Kristu a v jeho člověčenství se to stalo částí vesmíru, lidského pokolení a dějin. Toto projevení se Boží milosti a dobroty v dějinách člověka skrze Ježíše Krista, se dovršilo působením Ducha sv., který je principem každé Boží spásosné činnosti ve světě; ano on, skrytý Bůh, který jako láska a dar naplnuje vesmír. Veškerý život církve, jak se projeví ve velkém jubilejném roce, znamená jít vstříc tomuto skrytému Bohu, vstříčk Duchu, který dává život.

ústav pro studium
totalitních režimů

5 AGO 1986

Itálie: Přes 12.000 italských katolických skautů je v těchto dnech na pochodu. Cílem je místo Piani di Pezza, kde se bude konat ve dnech 7.-10. srpna velký celonárodní stanový tábor. Jeho ústřední námět je vyjádřen heslem: Pro co se rozhodneme ve světě, který se mění. Tábor vyvrcholí v sobotu odpoledne velkým eucharistickým shromážděním. Hosty jsou i skauti z jiných evropských, azijských a afričských zemí, kterých je asi 200. Jejich diskusí se zúčastní i představitelé církve, odborů, hromadných sdělovacích prostředků, jakož i kulturního, hospodářského a uměleckého světa, takže účastníci budou moci probrat všechny dnešní palčivé problémy. Na táboře budou i putovní výstavy a různá představení. Určitý čas bude přirozeně každý den vyhrazen rozjímání a modlitbě.

Chile: Biskup z Copiapó mons. Aristia prohlásil včera, že terorismus a násilí jsou v zemi stále častějším zjevem, takže hrozí nebezpečí, že obyvatelstvo si tento stav pomalu zvykne a bude jej pokládat za normální. Příčinu k tomuto jeho prohlášení zavdal páteční atentát proti biskupovi z Oscorno, mons. Caviedesovi, který dlel ve svém bytě a po němž střelil neznámý pachatel z ulice. Atentát odsoudily veřejně i vládní úřady a policie, která již zahájila pátrání.

Jižní Afrika: Anglikánský primas a arcibiskup z Canterbury, Dr. Runcie se 7. září zúčastní v Kapském městě uvedení v úřad nového místního anglikánského biskupa, jímž je Dr. Desmond Tutu, nositel Nobelovy ceny za mír z r. 1984. Bude prvním černošským arcibiskupem této metropole v jejích dějinách. Anglikáni jsou v Jižní Africe celkem asi 2 miliony.

Nicaragua: Arcibiskup hlavního města Managuy, kard. Obando Bravo prohlásil předevčírem v neděli, že církev v této zemi je ochotna zahájit upřímný dialog se sandinistickou vládou a požádal všechny věřící, aby se modlili za mír ve své vlasti. Tajemník místní biskupské konference mons. Vives již několikrát zaslal presidentu Ortegovi listy se žádostí o setkání a rozhovory s vládními představiteli. V neděli byl ve všech nicaraguayských kostelech člen kardinálův pastýřský list, ve kterém všechny prosí – jak jsme již uvedli – o modlitby za mír v zemi jakož i o pokání a skutky křesťanské lásky na tentýž účel.

Spojené státy: Anglikánský primas Dr. Runcie a jeho zvláštní delegát Terry Waite se ode dneška účastní v San Franciscu třídení konference místní anglikánské komunity. Po tomto setkání Dr. Runcie ztráví ve Spojených státech dvoutýdenní prázdniny. Před návratem do Anglie zavítá ještě na konferenci luteránů v Chicagu.

Jíprava

KOMU ZVONÍ ZVONY

① 5 AGO 1986

sv.Jan M.Vianney

- Vesnicí kráčí mladík. Proplétá se mezi auty u pestře malovaných branek. Hodiny ukazují poledne. Žvedne hlavu, uslyší zvonit? Jen gramofony, radia a televize. Dokličkuje až ke kostelu. Je zavřen. Klič má stará Monika.
- " Vždyť se tu už nic nekoná. V neděli narychllo mše, bez tak tam nikdo nechodzi. A pak, ženy jsou přes týden v zaměstnání a v neděli musí dát do rádku domácnost. A ta televize, zařízení a pěkné oblečení? To přece není hřich, vždyť si na to vyděláme, dnes nemůžete žít jako dřív! A že se děti rodí těsně po svatbě? Co je na tom divného, to se stává všem..."
- Ne, nebezpečím dnešní doby není ateismus v kádrovém posudku, ale materialismus a lhostejnost.
- Jak na ni? Maš odvahu nazvat (jim) věci pravým jménem - hřich hřichem, záhubu záhubou bez psychologizujících alibi? Ale snad i pro tebe zní slovo hřich staromodně? Abys je pochopil a mohl přesvědčivě zahřímat, musíš klečet (tři) hodiny před svatostánkem. Ne, to není ztráta času, ale první a hlavní tvůj apoštolát. A pak si odepřít něco na talíři, něco na věšáku, něco na televizi. Co je na tom zlého, potřebuju mít síly pro apoštolát, potřebuju mít rozhled. Rozhled po cestě do nebe či po zemi? Není to i pro tebe psychologizující alibi? Myslíš, že askeze už vyšla z módy a že kněz musí být dítětem své doby? Jistě, ale on bude stále prostředníkem mezi ní a Bohem. Tím, kdo vyvažuje a hradí. Lhostejnost potřebuje magnet, který by ji z ní vytrhnul, přitáhl k sobě a nepustil. A jím se staneš, když se pověsiš na kříž v polibku Ukřižovanému. A přitáhneš-li lidi k sobě, přitáhneš je i k Kristu.
- Modlil ses, plakal, sténal, úpěl nad netečnosti svých ovci, ale postil ses bděl, spal na tvrdé zemi, bičoval? Pokud jsi nedospěl až tam, nevěřím, že jsi udělal všechno. Já činím pokání za ostatní. Největším neštěstím pro nás, faráře, nejsou ztracené ovce, ale naše vlastní liknavost. Věř mi, na lhostejnost není jiného léku, vím to z vlastní zkušenosti, ani mně zvony tenkrát nezvonily. Co ty víš, co to byla Ars!"
- Polní pěšincou kráčí kněz.... / celý první list. Pokud je vysílání příliš dlouhé, tu prostě, vypustit pasáž Jintohrátku a se může nechat nahoru .... správce osady Ars. /

5 AGO 1986

(2)

— Polní pěšinou kráčí kněz. Ošoupaná sutana prozradí při chvatnějším po-
hybu hrubé sedlácké škrpce. Má naspěch a patrně se v krajině neorientuje —
ví jen, že v moři zeleně se tají cíl jeho cesty. A snad i ži-
vota. Tentokrát ale se vůbec necítí ztracen, jako před léty, kdy, seminari-
sta, musel narukovat a z polního lazaretu se tak horlivě snažil dohonit
svůj pluk, že zbloudil, a stal se nedobrovolným dezertérem a dva roky
prožil v roli bratrance u jisté vdovy v zapadlé vesnici. Ani se necítí
ztracen tak jako u všech neštastných zkoušek, od kterých se vracel se
stále rostoucí beznadějí, že by svého vysněného kněžství, onoho "kněžství
jak sám říkal, v lásce Ježíšova Srdce", mohl kdy dosáhnout. Umrtvování, pos-
ty, modlitby, poutě, ale kdyby nebylo dobrého anděla strážného v osobě je-
ho duchovního vůdce, který v posledním okamžiku zachránil situaci, a si-
lou své osobnosti vymohl, že jeho chráněnec byl zkoušen v úzkém kruhu
na jeho faře, a kdyby po otázce na jeho kvality nepotvrdil zbožnost, jež
již sama vyzařovala z pohledu mladíka, sotva kdy by čtvrté z šesti děti
Vianneyových mohlo svírat v ruce jmenování duchovního správce, csady
Ars. Kudy se tam dostanu? Jeden z pasáčků ochotně ukazuje příchozímu
cestu. Kdo by tušil, že za pár let se na cestu do Ars bude vyptávat ti-
síce a tisíce poutníků, jdoucích po stopách tohoto dnešního cizince.
"Nic si neberte na cestu, kde vás přijmou, řekněte 'pokoj domu tomuto, kde
vás nepřijmou, setřeste prach z opánek'...." ale kde budou lidé lhostejní?
Nikdo nevychází v ústrety, zvony mlčí. Jak bychom reagovali my na podob-
né přivítání? A přesto největším nebezpečím i zaporem současné doby
není výslovny odpor k duchovním hodnotám, ale lhostejnost. Jan Maria se
tiše protáhne rovrzanými vraty kostela, který čiší setlelostí, nepořád-
kem. ^{býval} Kdybych věděl (předem), co mě v Ars řeka, ranila by mě mrtvice. Ale ne-
ví to, a to je dobře. Horlivost je větší než lhostejnost. Ta bude pád-
nou zbraní, již vypoví boj všemu, co vedlo nic netušící ovce do záhuby.
Ví, co chce, a ví, jak na to. Příště dne se vesnice probudí hlaholem
zvonů. Pastýř svolává své ovce: ^{je} zvědavost bude prvním účinným poutem,
které uváže dřímající duše na jejich nového správce.

- (3)
- "Není tam lásky k Bohu, vy ji musíte zažehnout!" Dokáže to? Ne slovy, přesvědčováním, na to je stejně Vianney příliš neučený, ale moudrostí kříže. Jan Maria začíná přetvářet svou faru od své vlastní osoby.
  - Pití, zábavy, odlesk poslední módy, prázdný kostel, nedělní sena? Ještě dřív než zabliká první louč v běkteré z chalup, bliká již srdce faráře u svatostánku. ^{na} Tráva? Pár (polohhnílých brambor a nějaká homolka na celý týden. A fara? Tvrdá podlaha, kus dřeva pod hlavou, důtky, polozsypaná sutana a proděravělé podrážky. To nejdřív. Pozor! Ne že by neměl, v tom se už dárci a dobrodinci předháněli, aby ho zásobili, ale on NECHTEL. A vše, čím se ~~drží~~ v dobrém minilo pozměnit život faráře, se záhy vidělo v rukou jiných.
  - Lidi začíná tento horlivý kněz zajímat. "Viděl jsem Boha v lidské podobě" bude o něm referovat jistý vesničan po své návštěvě v Ars. Ars není špatnou, ale zanedbanou, a jsou zde i duše, jež farář nachází okamžitě k dispozici. Jejich přispěním se kostelik záhy změní v malý skvost a to nejen po stránce materiální, ale i duchovní.
  - "Člověk je chudák, který musí vše žádat po Bohu. Modlitba! Jaké blaho pro nás na zemi! Když jsme před svatostánkem, namísto abychom hleděli kolem, zavřeme oči a otevřeme srdce. Dobrý Bůh nám otevře to své. My k němu, on k nám, my prosit, on dát. Náš dech i naše srdce se navzájem smísí..."
  - Obnova začíná odtud, od modlitby. A od osobního kontaktu s rodinami; každý den po poledním Anděl Páně, kurát zaklepe na některý z domků ve chvíli, kdy jsou všichni jeho obyvatelé shromážděni u stolu. Pozeptá se, jak se daří, utrousí par slovíček o Bohu a pozve do kostela. Po založení Bratrstva Nejsv. Svatosti přijde na řadu Spolek sv. Růžence pro dívky. Jan Maria ví, že především musí získat mládež, a to dřív, než se přes ni převalí vlna světa pod zdánlivě nevinnou rouškou zábavy. "Čistá duše je jako krásná růže, kam sestupuje Nejsv. Trojice, aby se nedýchala jejich vůni. Odříkání má v sobě balsám a příchuť, jíž se nic nevyrovnaná a kdo

list 3. — zakončí' se slovy:

... I těch současných. Sv. Ars bude mít
i 20. století. A snad víc, než si myslíme. Ale najde i podobně
Vianneye?

5 AGO 1986

(4) jí jednou okusil, nikdy víc se od ní již neodtrhne. Jen učinit ten první krok!"

"Kolik vám dají za tu tancovačku?" ptá se kapely na návsi. "500 korun."

"Tady máte 1000 a jděte pryč." Namísto zábavy se lidé uchýlí do kostela na požehnání. "Prodej mi ten krajkový límeček, Haničko!" "Co s ním budete dělat, pane faráři?" "Uvážu ho pod krk své micince."

— Od episod tohoto druhu je již krok k hřimání: hřich, satan, milosrdenství. Témata a jazyk kazatelů doby, ale duch, se kterým to oblíbený farář nebojácně a se slzami v očích pronáší, bezostyšně vytrhává oběti z pařátů odpůrce.

— Pochopit, že jsem dílem Božím je snadné. Ale to, že Bůh se dal za nás ukřižovat, je zcela nepochopitelné. Bůh je připraven odpustit víc než matka vytáhnout z ohně své dítě. Milosrdesntví je jako proud řeky, který do sebe strhne každou duši."

— Zpovědnice začíná být obléhána a moře zeleně, které na sever od Lyonu ukrývá malou Ars, protkáváno sítí pěšinek.

Denně ^{někdy až} 15 hodin ve zpovědnici, styky s rodinami, počožnosti, osobní modlitba a pokání, noční útoky odpůrce, denní ze stran oveček dosud vzpurných či závistivých spolubratří... a při tom všem palčivá touha, kterou v sobě tajil již od dětství, po samotě, ústrani, vně apoštola. Každý pokus uprchnout byl korunován vítězoslavným hlaholem zvonů ohlašujících návrat pastýře.

— ~~XXXXXXXXXX~~ A jako by chtěly napravit své mlčení při jeho prvním příchodu k stádu, zvony budou znít i v Římě, kde bude Jan Maria Vianney, o jehož schopnosti být knězem se vůbec pochybovalo, prohláše za svatého a posléz ^z za vzor a patrona všech farářů. ^J těch současných,

~~prolože~~ Svatá Ars bude ~~XXXXXXXXXX~~ mít i 20. století. A snad víc, než si myslíme. Ale najde i podobné Vianneye?

— Vesniči kráčí mladík. Proplétá se mezi auty u zářících kříklavě malovaných branek. Hodiny ukazují poledne. Zvedne hlavu, uslyší zvonit? Jejen gramofony, radia a televize. Doklikuje až ke kostelu. Je zavřen. Klíč má stará Míša Monika. Vždyť se tu už nic nekoná. V neděli narychlou mše stejně tam nikdo nechodi. A pak, ženy jsou přes týden v zaměstnání a

Hlavní promluva sv. Otce při gen. audienci

Při minulých katechezích jsme viděli jak církev, osvícená světlem vyzárujícím z Písma sv., vyznávala po celá staletí pravdu, že existují andělé, jako říze duchové, Bohem stvořené bytosti. Činila tak již odpočátku v nicejsko-cařihradském vyznání víry a potvrdil to pak i IV. Lateránský koncil r. 1.215. Jeho formulaci pak převzal I. Vat. sněm v souvislosti s učením o stvoření: Bůh "stvořil současně z ničeho a od počátku času, obě bytosti, duchovní a tělesnou, tj. andělskou a pozemskou a stvořil ^{potom} tedy lidskou přirozenost jako oběma společnou, neboť sestává z ducha a těla". Jinými slovy: Bůh stvořil již od počátku obě skutečnosti: duchovou a tělesnou, čili svět pozemský a svět andělský. To vše stvořil zároveň vzhledem ke stvoření člověka, jenž se skládá z ducha a hmoty a jenž byl podle biblického líčení zařazen do světa řízeného již přírodními zákony a časem.

2. Spolu s existencí andělů církev uznává i určité odlišné rysy jejich přirozenosti. Jejich ryze duchové bytí předpokládá především jejich nehmotnost a dále jejich nesmrtelnost. Andělé nemají tělo, /třebaže za určitých okolností při svém poslání ve prospěch lidí/ i ve viditelné formě/ a nejsou tedy podrobni zákonům pomíjejícnosti, který se vztahuje na celý hmotný svět. Sám Ježíš poukazuje na tento jejich stav, když říká, že v budoucím životě ^{tí, kdo jsou} vzkříšení "už přece nemohou zemřít, jsou totiž rovni andělům".

3. Jako bytosti duchové povahy, andělé mají i rozum a svobodnou vůli jako člověk, ale ve vyším stupni, třebaže i ta zůstává konečná, neboť je omezená jako vše, co bylo stvořeno. Andělé jsou tedy osobní bytosti a jako takové mají i ony v sobě Boží obraz a podobu. Když Písmo sv. mluví o andělech, používá nejen osobní jména /jako Rafael, Gabriel, Michael/, nýbrž i kolektivní, skupinové názvy: třídí je např. na serafiny, cherubíny, trůny, mocnosti, paanstva, maještě/ a dělí je též na anděly a archanděly. Když bereme ohled na analogický a přibližný jazyk posvátných tetřů, můžeme z něho vyvodit, že tyto osobní bytosti, které ve svých skupinách tvoří téměř společnost, jsou rozděleny do řádů a stupňů odpovídajících míře jejich dokonalosti a úkolům, které jim jsou svěřovány. Starí autoři a sama liturgie mluví též o andělských kůrech /kterých je 9, podle Diviše Areopagity/. Teologie, zejména patristická a středověká tyto představy nedmítla, snažila se však věroučně a mysticky vysvětlit, aniž by jim však připisovala absolutní hodnotu. Sv. Tomáš Akvinský raději

6 AGO. 1986

86 218/v

prohluboval bádání o ontologickém stavu, poznávací a volní činnosti jakož i o duchovním povýšení těchto ryze duchových bytostí, ato jak pro jejich důstojnost ve stupnici tvorstva, tak i proto, že na nich mohl lépe prohlubovat poznání schopnosti a činností, jež jsou vlastní duchu v jeho ryzím stavu a to mu pak nemálo osvětlovalo základní problémy, které od věků znepokojují a podněcuje lidské myšlení, jako jsou např.: láska, svoboda, poslušná poddajnost vůči Bohu a dosažení jeho království.

C 4. Námět, který jsme nyní poukázali, se může zdát vzdálený, a nebo méně důležitý pro mentalitu moderního člověka. Církev zde však předkládá celou pravdu o Bohu, jenž stvořil také anděly a věří, že tím prokazuje člověku velkou službu. Člověk je totiž přesvědčen, že v Kristu Bohočlověku je středem Božího zjevení právě on a nikoliv andělé. Avšak náboženské setkání se světem ryze duchových bytostí se (tak) stává cenným zjevením o jeho nejen tělesném, nýbrž i duchovém bytí a o tom, že je zahrnut do opravdu velkorysého a účinného plánu spásy ve společenství s jinými osobními bytostmi /anděly/, které pro člověka a spolu s člověkem slouží tomuto úradku Boží prozřetelnosti.

T 5. Zde poznamenáváme, že Písmo sv. a tradice nazývají vlastními anděly ty ryze duchové bytosti, které obstály v základní zkoušce a zvolily Boha, jeho slávu a království. Jsou spojeny s Bohem poutem lásky, jež vyvěrá z blaženého přímého nazírání na Boha v Nejsv. Trojici. I sám Ježíš prohlásil: "Andělé v nebi stále hledí na tvář mého nebeského Otce". Toto "stále hledět na tvář Boha Otce" je též nejvyšším projevem velebení Boha. Můžeme říci, že v něm spočívá ona nebeská liturgie, která se koná jménem celého vesmíru a k níž se neustále připojuje i církevní pozemská liturgie, zvláště ve svých vrcholných bodech. V tomto ohledu stačí připomenout úkon, jímž církev každý den a každou hodinu, v celém světě, před začátkem eucharistické modlitby, v ústřední části mše sv., když pěje chválu a slávu Bohu jako třikrát svatému, se odvolává na anděly a archanděly a přidružuje se tak k této prvnímu velebitelům Boha v uctívání a láskou prodchnutém poznávání nevyslovného tajemství jeho svatosti.

Q 6. Podle zjevení andělé, kteří mají účast na životě Nejsv. Trojice ve světle slávy, jsou též povoláni k účasti na dějinách spásy člověka, a to ve chvílích a okolnostech určených plánem Boží prozřetelnosti. Autor Listu Židům se táže: "Což nejsou všichni andělé jen

určení k tomu, aby sloužili? Vždyť on je posílá, aby byli po ruce těm, kterým se má dostat spásy jako dědictví". Totéž věří a učí i církev na základě Písma, z něhož se dovídáme, že úkolem dobrých andělů je chránit lidi a pečovat o jejich spásu.

Tyto výrazy a výroky nacházíme v různých úryvcích Písma sv., např. v již několikrát citovaném žalmu 91: "On o tobě vydal příkaz svým andělům, aby tě ochraňovali na všech cestách. Na rukou tě budou nosit, aby sis neporanil nohu o kámen". Sám Ježíš, když mluví o dětech a napomíná, aby jim nikdo nebyl příčinou pohoršení, dovolává se přitom jejich andělů. Kromě toho též připisuje andělům funkci svědků při soudu nad těmi, kdo budou uznali nebo zapřeli Krista: "Ke každému, kdo se ke mně bude znát před lidmi, bude se i Syn člověka znát před Božími anděly. Kdo mě však před lidmi zapře, bude zapřen před Božími anděly". Tato slova jsou důležitá proto, že jestliže andělé mají účast na Božím soudě, mají též zájem o život lidí. Tento zájem a účast jak se zdá, jsou zdůrazněny v Ježíšově eschatologické řeči, ve které jsou andělé zahrnuti do tzv. parusie, tj. definitivního Kristova příchodu na konci světa.

T 7. Mezi novozákonními knihami jsou to zejména Skutky apoštola, jež nám poskytuje některé údaje dokazující starostlivost andělů o člověka a jeho spásu. Např. když Boží anděl osvobozuje apoštoly z vězení a hlavně Petra, kterému hrozila od Heroda smrt, anebo když anděl zprostředkuje Petrovo setkání se setníkem Korneliem, prvním pohanem obráceným na křesťanství a podobně, když anděl řídí vše, co jáhen Fili koná a říká cestou z Jeruzalema do Gazy.

Z těchto několika příkladů je možno pochopit, že se ve vědomí církve vytvořilo přesvědčení o službě andělů ve prospěch lidí. Proto také církev vyznává svou víru v anděly strážné, uctívá je v liturgii zvláštním svátkem a doporučuje, aby se lidé utíkali pod jejich ochranu častou modlitbou, jako je např.: Anděle Boží /strážce mé/. Tato modlitba, jak se zdá, čerpá z krásných slov sv. Basila: "Každý věřící má po boku anděla jako strážce a pastýře, který ho vede k životu.

C 8. Konečně je též záhadno podotknout, že církev uctívá liturgickým kultem tři anděly, jejichž jména jsou uvedena v Písma sv. První je archanděl Michael. Jeho jméno souhrnně vyjadřuje základní postoj dobrých duchů, neboť Micha-El v hebrejštině znamená: Kdo je jako Bůh? V tomto jméně je tedy vyjádřena spásonosná volba, které andělé vděčí za to, že "stále hledí na tvář nebeského Otce",

Druhý je Gabriel, jehož postava je spojena především s tajemstvím vtělení Božího Syna. Jeho jméno znamená v překladu: Moi mocí je Bůh, anebo "moc Boží", jakoby se tím chtělo říci, že na vrcholu stvoření je toto vtělení nejvyšším znamením všemohoucího Boha Otce. Konečně třetí archanděl se jmenuje Rafael. Hebrejské Rafa-El znamená "Bůh uzdravuje". Je nám znám ze starozákonného vyprávění o Tobiášovi, z něhož vyplývá, že je třeba svěřovat andělům malé Boží děti, které stále potřebují dohled, péči a ochranu.

Při hlubší úvaze vidíme, že každá z těchto tří postav: Michael, Gabriel, Rafael, vyjadřuje zvláštním způsobem pravdu, obsaženou v otázce, kterou vznesl autor Listu Židům: "Což nejsou všichni andělé jen duchové, určení k tomu, aby sloužili?. Vždyť on je posílá, aby byli po ruce těm, kterým se má dostat spásy jako dědictví".

I vám, nemocným, kteří jste přišli na toto téměř rodinné setkání a všem kdo trpí v nemocnicích, platí můj srdečný pozdrav a myšlenky. Vyjadřuji vám rovněž své uznání za to, že obětujete své bolesti za budování církve. Chci vás povzbudit, abyste vždy s křesťanskou pevností překonávali všechny zkoušky, kterým vás podrobuje nemoc. Ujišťuji vás, že se stále modlí k Pánu, aby vás zbavil všeho zlého. S láskou vám žehnám pro vaši duchovní úlevu.

Gastelgandolfo: Dnes ve středu ráno, krátce po 7. hodině Jan Pavel II. sloužil v místním farním chrámu zádušní mši sv. za svého předchůdce Pavla VI., který zde zemřel před 8 lety. Obřadu byl přítomen státní sekretář kard. Casaroli a jiní představitelé kuriálních úřadů. Ve vatikánských kryptách, kde je Pavel VI. pohřben složil zádušní mši sv. spolu s jinými kard. Baggio, za přítomnosti italského ministra zahraničí Andreottiho. V homiliji mimo jiné oznámil, že tuto sobotu sv. Otec vykoná návštěvu ve stanovém táboře katolických skautů v Piani di Pezza v italském chráněném přírodním parku v Abruzzách.

Spojené národy: Na červen příštího roku se připravuje ve Vídni celosvětová konference, na které Spojené národy předloží svůj návrh mezinárodní dohody o zastření zákonů proti výrobě a rozšiřování omamných jedů, jakož i proti jejich požívání.. Zítra v pátek bude v neyorském sídle této organizace odevzdána první předloha této dohody všem 159 členským státům k vyjádření. Připomínky a návrhy z jejich strany poslouží k vypracování definitivního znění.

Japonsko: V Hirošimě vzpomněli včera ve středu 41. výročí svržení atomové bomby, které mělo za následek 140.000 mrtvých. Místní starosta ve svém příležitostném projevu vyzval k zastavení všech pokusů s atovými zbraněmi a k setkání zástupců Spojených států a Sovětského svazu právě zde, v Hirošimě.

Itálie: Ve skautském táboře v Piani di Pezza se již připravují na sobotní návštěvu sv. Otce. Tento tábor bude největším setkáním v dějinách italského skoutingu, neboť všech účastníků bude podle dosavadních odhadů na 14.000. Především se dbá, aby pobyt toliku lidí na jednom místě neuškodil zdejší přírodě. Aby všichni měli dostatek vody byla např. zřízena 30 km. dlouhá kanalizace. Všech italských katolických skautů a skautek je asi 150.000.

RadioVaticana.cz

Česká sekce Vatikánského rozhlasu

ústav pro studium
totalitních režimů

55. Z dějin spásy však bohužel vysvítá, že ono Boží přiblížování se člověku a světu a jeho přítomnost v člověku a ve světě, ona podivuhodná blahosklonnost Ducha, naráží v naší lidské skutečnosti na odpor a vzdor. Jak výmluvná jsou z tohoto hlediska prorocká slova starce Simeona, který z vnuknutí Ducha přišel do jeruzalemského chrámu, aby předpověděl před betlémským dítětem: "On je určen k pádu a povstání mnohých v Izraeli a jako znamení, kterému se bude odporovat²³² Odpor vůči Bohu, jenž je neviditelný duch, vzniká do určité míry již z toho, že svět je zcela jiný než on, to znamená z jeho viditelnosti a hmotnosti na rozdíl od něho, jenž je neviditelný a absolutní duch; dále ze zásadní a nevyhnutelné nedokonalosti světa ve srovnání s ním, nejdokonalejším bytím. Odpor však přerůstá ve srážku a vzdoru na etickém poli, a to pro onen hřích, který se zmocňuje lidského srdce, "neboť tělo touží po něčem jiném než duch a duch zase po něčem jiném než tělo"²³³. O tomto hřichu, jak jsme již řekli, má usvědčovat svět.

Sv. Pavel obzvláště výmluvným způsobem popisuje napětí a boj, jenž zmítá lidským srdcem. V jeho listě Galataňům čteme: "Chci říci toto: Žijte duchovně a nepropadnete žádostem těla. Tělo totiž touží po něčem jiném než duch a duch zase po něčem jiném než tělo. Jsou to věci, které si navzájem odporují, takže nikdy neděláte, co byste chtěli".²³⁴ V člověku již proto, že je složenou bytostí, tj. duchovnou a tělesnou, existuje určité napětí a probíhá jistý boj mezi tím, k čemu těhou duch a tělo. To však ve skutečnosti patří k dědictví hřichu, je to jeho následkem a současně i potvrzením. Takové napětí patří i ke každodenní zkušenosti, jak to пиše apoštol Pavel: "Ostatně je všeobecně známo, k jakým skutkům vede tělo: necudnost, nečistota, chlípnost ... opilství, hýření a jiné takové věci". Jsou to hřichy, které bychom mohli nazvat tělesnými. Ale apoštol k nim připojuje ještě další: "nenávisti, sváry, žárlení, hněvy, ctižádosti, ne-svornosti, stranictví, závisti".²³⁵ Toto všechno jsou skutky těla.

Avšak k témuž bezesporu špatným skutkům, klade jako protiklad "ovoce ducha", jako je např. "láska, radost, pokoj, shovívavost, vlivnost, dobrota, věrnost, tichost, zdrženlivost".²³⁶ Z této souvislosti jasně vyplývá, že apoštoli nejde o to, aby obvinil a odsoudil tělo, které spolu s duchovou duší tvoří lidskou přirozenost, a její osobní subjektivnost; jde mu spíše o skutky, anebo lépe řečeno o stálé stavě - ctnosti a neřesti, jež jsou mravně dobré či špatné

7 AGO. 1986

a jež jsou výsledkem buď podřízení se spásonosnému působení Duchu sv. /v prvním případě/, anebo - ve druhém případě - odporu vůči němu. Proto také apoštol Pavel пиše: "Protože Duch je náš život, ať nás Duch vede také k jednání". A v jiných úryvcích čteme: "Kdo žijí jak chce tělo, usilují jen o věci tělesné; kdo však žijí jak chce Duch, o věci duchovní ... My však žijeme podle Ducha, jestliže skutečně v nás Duch Boží přebývá". Protiklad, který sv. Pavel stanoví mezi životem podle ducha a životem podle těla, dává vznik dalšímu protikladu, tož mezi životem a smrtí: "Snahy lidí tělesných vedou ke smrti, snahy lidí duchovních k životu a k pokoji"; a z toho pak plyně jeho napomenutí: "Žijete-li totiž tak, jak chce tělo, musíte umřít; jestliže však s pomocí ducha ničíte záludnosti těla, budete žít.²³⁹

Uvažujeme-li o tom hlouběji, je to vlastně výzva k životu v pravdě, čili podle toho, co nám nařizuje správné svědomí/a zároveň je to též vyznání víry v Ducha pravdy jako v toho, jenž dává život. Neboť /je-li ve vás Kristus/, tělo je mrtvé pro hřich, ale Duch je život pro spravedlnost ... Nejsme tedy vázáni povinnostmi k tělu, že bychom musili žít, jak chce tělo".²⁴⁰ Spíše jsme dlužníky Kristovými, neboť on ve velikonočním tajemství dosáhl naše ospravedlnění, tím, že pro nás získal Ducha sv: "Byli jsme přece vykoupeni, a to za vysokou cenu!"²⁴¹

V textech sv. Pavla se překrývají - a také navzájem pronikají - ontologický rozměr /tělo a duch/ s etickým rozměrem /dobro a smrtelné zlo/ a také s pneumatologickým /působení Ducha sv. v řádu milosti/. Pavlova slova /zejména v listech Římanům a Galataňům/ nám umožňují poznat a živě pocitovat velikost onoho napětí a boje, jenž probíhá v člověku: má-li totiž přijmout působení Ducha sv. a nebo odolávat a odporovat jeho spásonosnému daru. Jsou tu protilehlé póly: ze strany člověka je to jeho omezenost a hříšnost, čili neuralgické body jeho psychologické a etické skutečnosti; z Boží strany je to pak tajemství jeho daru, to znamená ono neustálé darování se Božího života v Duchu svatém. Kdo zvítězí? Ten, kdo dokáže přijmout tento dar.

7 AGO 1986

56. Bohužel, odporník Duchu sv., který sv. Pavel zdůrazňuje v jeho vnitřním a subjektivním rozdílu jako napětí, zápas a vzpouru, která se odehrává v lidském srdci, má v různých historických údobích a zejména v moderní době, i svůj vnější rozdíl. Ten se konkrétně projevuje jako obsah kultury a civilizace, jako filosofický systém a ideologie, jako program činnosti a výchovy k lidskému jednání. Svůj nejvyšší výraz nachází v materialismu, ať již v jeho teoretické formě jako systém myšlení, anebo v praktické, kterou je výklad a hodnocení faktů a tomu odpovídající program jednání. Tuto formu myšlení, ideologie a praxe nejvíce rozvinul a dovedl k nejkrajnějším důsledkům dialektrický a historický materialismus, dosud stále uznávaný za životně důležitou podstatu marxismu.

Materialismus v zásadě i v praxi radikálně vylučuje přítomnost a působení Boha – který je Duch – ve světě a především v člověku, a to z toho základního důvodu, že nepřijímá jeho existenci, neboť materialismus je zásadně i prakticky ateistický systém. Ateismus je velmi působivý zjev současné doby a II. Vat. koncil mu věnoval několik důležitých stránek. I když se o ateismu nedá mluvit jednoznačně, ani ho nelze omezit na materialistickou filosofii, poněvadž existují různé formy ateismu a snad možno i říci, že často se tento výraz užívá v chybném smyslu, přesto vše zůstává nesporné, že skutečný a pravý materialismus, chápaný jako teorie vysvětlující skutečnost a přijímaný jako klíčový princip pro osobní i společenskou činnost, má ateistický ráz. Obzor hodnot a cílů jednání, které rýsuje materialismus, je těsně svázán s pojímáním veškeré skutečnosti jako hmoty. Mluví-li někdy také o duchu a o duchovních otázkách, jako např. v oblasti kultury a morálky, dochází k tomu jen proto, že určitá fakta pokládá za odvozeniny hmoty /tzv. epifenomény/, avšak hmota zůstává podle tohoto systému jedinou a výlučnou formou bytí. Z toho vyplývá, že podle takového výkladu náboženství může být chápáno pouze jako druh "idealistické iluze", proti níž je třeba bojovat nejvhodnějšími prostředky a metodami závislými na místech a historických okolnostech; avšak náboženství je třeba vyloučit ze společnosti i ze samého lidského srdce.

Můžeme proto prohlásit, že materialismus je systematickým a důsledným rozvíjením onoho odporu, který sv. Pavel označuje slovy: Tělo má jiná přání než duch. Tato rozpornost je však vzájemná, neboť

apoštol Pavel hned ve druhé části téhož výroku zdůrazňuje, že duch má opět jiná přání než tělo. Kdo chce žít podle ducha, přijímat jeho spásosné působení a odpovídat na ně, musí nutně odmítnout vnitřní i vnější tělesné choutky a nároky, a to i v jejich ideologickém a historickém výrazu, jímž je protináboženský materialismus. Na tomto tak typickém pozadí naší doby, je třeba zdůraznit přání ducha i v přípravách na velký jubilejný rok, jako ohlasy zaznívající v noci nové přicházející doby, v jejíž hloubi, stejně jako před 2.000 lety, "každá bytost uzří Boží spásu".²⁴³ Taková je možnost a naděje, které církev svěřuje modernímu člověku. Ví, že setkání a srážka mezi přáními odporujícími duchu, které jsou příznačné pro tolik rysů současné civilizace, hlavně v některých jejích oblastech, a mezi přáními odporujícími tělu, s nimiž souvisí přiblížení se Boha k lidem jeho vtělením a stále nové sdělování se Ducha sv., může nabýt v mnoha případech i dramatický ráz a řešením mohou být nové lidské porážky. Církev však pevně věří, že z Boží strany je tu stálé spasitelné sdělování se, spásosný příchod, anebo alespoň spásosné usvědčování z hříchu působením Ducha /sv./.

RadioVaticana.cz

Česká sekce Vatikánského rozhlasu

ústav pro studium
totalitních režimů

8 AGO. 1986

Itálie: Přes 14.000 italských skautů a skautek již většou dorazilo do velkého stanového tábora v Piani di Petta, kam k nim zítra v sobotu odpoledne zavítá na návštěvu Jan Pavel II. Připraví se na jeho příchod velkým nočním bděním a pobožností radosti. Tato návštěva bude mít soukromý ráz. Sv. Otec pro ně bude v jejich táboře sloužit mše sv. Přípravy však nemají žádný okázalý ráz, sv. Otce zde očekájí prostě, jako důvěrného a vítaného přítele, a doufají, že jeho návštěva a slova, která k nim pronese, přispějí k růstu vzájemného dialogu a důvěry i v místních církvích, kde skauti a skautky žijí. Věk většiny účastníků tohoto tábora se pohybuje mezi 16 a 21 lety a proto se očekává, že sv. Otec posílí i jejich víru, které zejména v tomto životním údobí je vystavena různým krisím.

Spojené státy: Severoameričtí katoličtí biskupové poprvé vyjádřili svou podporu omezeným hospodářským sankcím proti Jižní Africe, poňevadž nepodporovat by bylo - jak prohlásili - morálně neomluvitelné. Jejich rozhodnutí ovlivnila jihoafrická biskupská konference, která tyto sankce ^{podporuje} rovněž. Zmíněné sankce by měly vejít v platnost v lednu příštího roku.

San Salvador: President této středoamrické republiky Duarte oznámil, že 29. srpna budou znova navázány rozhovory mezi zástupci vlády a partyzáňů. Jako místa pro setkání navrhl tři různá města ve východní části země, tj. v blízkosti oblasti, kde se bojuje. Mezi oběma stranami již po dlouhou prostředkuje hlavně arcibiskup stejnějmenného hlavního města, mons. Rivera Damas. Vláda a partyzáni se již dvakrát setkali v r. 1984, nebylo však dosaženo dohody, neboť oba tabora se navzájem obviňovaly ze zneužívání těchto jednání k propagandistickým účelům.

Francie: Koncem září se bude konat ~~š~~ lurdské mariánské svatyni mezinárodní pouť nemocných rakovinců. Organizátory jsou místní biskup mons. Lonze, ošetřovatelé a nemocniční personál, jakož i sami nemoci. Dospod přislibili účast poutníci ze západu Německa, Polska a ze Spojených států. Pouť proběhne pod heslem: "Lurdy, rakovina a naděje". Jedním z cílů pouti je odmystifikovat tuto tzv. nemoc 20. století ^{a současné} proti níž na různých místech dnes chtějí mobilizovat celou společnost i církev.

Mozambik: Hnutí protivládních partyzáňů v této východoafričké republice, Renamo", osvobodilo v minulých dnech tři řeholní sestry misionářky, a to jako "projev dobré vůle vůči církvi. Jsou to dvě Italky a jedna Portugalka z různých kongregací. Partyzáni je zadržovali skoro celý rok a nežádali za jejich osvobození ani výkupné, ani jinou protisužbu.

Polsko: Minulou středu o svátku Proměnění Páně, podobně jako v jiných letech, vyrazili z Varšavy poutníci, kteří vykonají pěšky pouť do národní mariánské svatyně v Čenstochowé. Před odchodem pro ně sloužil mše sv. primas kard. Josef Glemp. Vyzval je, aby se modlili za církev ve své vlasti i za eucharistický kongres, svolaný na příští červenec, jehož se má osobně zúčastnit i Jan Pavel II. Těchto varšavských poutníků je celkem přes 30.000. Letošní pouť probíhá pod heslem: Smiřte se s Bohem a mezi sebou. Pouť je asi 250 km dlouhá a na Jasnou Horu chtějí dorazit 14. srpna, v převečer svátku Nanebevzetí Panny Marie. Poutníci již vyšli i z jiných polských měst a další, z bližších míst, se již chystají. Počítá se, že pěších poutníků bude dohromady přes 100.000. Vyvrcholení této pouti budou v uvedený svátek přítomni i polský primas Glemp, spolu s dalšími kardinály a mnoha biskupy z Polska i odjinud.

RadioVaticana.cz

Česká sekce Vatikánského rozhlasu

ústav pro studium
totalitních režimů

8 AGO. 1986

Psychologie smíchu.

Venkovská idyla: Pan farář přijde do sakristie, položí kalich, odloží ornát a hned začne ruční práce, jeden pohlavek jednomu a druhý druhému ministrantovi. A vysvětlení? Celou mši se chichotali. Bylo ostaně čemu. Jeden si přišlápl červenou komži a svezlse jak na saních po stupních oltáře. Těžko je se neumát při takovém výstupu. Ale to, co je pro normálního člověka jenom úsměv, pro kluky byla příležitost veselosti, kterou ani za půl hodiny nezvládli.

Dostali sice pohlavek za odměnu, ale v duchu jim dospělí závidí. Šťastné mládí! Mají ještě radost z každé maličnosti. Ale ne všichni tak mluví. Pro jiné tu jde o rozdováděnce, kteří neberou nic vážně a kteří zřejmě v životě špatně skončí.

Názory na smích a na žrty byly ostatně vždycky rozdílné. V dnešní době jsou nasmátné obličeje na všech reklamách a ve volební propagandě hrají kandidáti "zemí úsměvů" na celém světě. Naproti tomu posuzují smích velmi přísně stará mníšská pravidla. Kristus řekl: Blahoslavení, kdo pláčou /Mt 5,4/. Proto míní sv. Bazil, že nemá křesťan žádný důvod, aby se smál, je-li si vědom svých hříchů. O sv. Pfnuciovi ruském se čte v životopise, že ho viděli jen dvakrát za život, jak se maličko usmál. Usmívat se to ostatně připouští i sv. Bazil. Je to známka duše, která je v míru s Bohem i lidmi. Ale zdá se mu nepřirozený výbuch smíchu, který člověkem otřásá a který on nemůže zvládnout. Tím nemístnější se mu ovšem jeví smích v kostele, při modlitbě, při vážných věcech. Ale všichni nejsou tak přísní. O jiném mnichu se vypravuje, že utěsil mladého novice, který se nedržel a vybuchnul při chóru, že to není neslušné, že i Bán Bůh má rád, aby se mu sloužilo s radostnou myslí. Vždyť se podle slov sv. Pavla máme stále radovat /1Tes 5,6/.

Jak se vůbec smích vysvětlí a co je? Mezi filosofy byl Henri Bergson, který se pokusil analysovat smích. Ale v tomto případě neměl slavný myslitel úspěch. Kritizovali ho všichni a trochu se mu i smáli. Proto se ráději nikdo nepokouší o definici humoru ze strachu, aby se nestala jeho vděčným tématem. Dá se ostatně předpokládat, že je hodně různé to, co budí

smích, v různých dobách, za různých okolností, podle různých mentalit. Jisté je, že způsob, jak se humorné historky vypravují, se ohromně liší od osoby k osobě, jae v tom cosi naprosto individuálního.

Smích je jakýsi reflexní výbuch. Naprosto nepředvídaně se smějí blázni. Je to zřejmě přirozená reakce na rozhovor, který nestáčí sledovat, na myšlenky, které nemohou zvládnout. Snad právě proto sě rád žasměje i rozumný člověk uprostřed situace, která ho začíná psychicky zmáhat. Dva se např. dostali do tuhého spozu. Ti, kdo u toho jsou a kterým je to trapné se někdy i docela otevřeně obrátí na někoho, kdo to umí: "Prosm vás, povězte nějaký vtip, jakýkoliv, o čemkoli, jen ať se ulehčí atmosféra!"

Veselý smích se ozve tam, kde se vypráví žerty, kde se najednou objeví komická stránka vážně osoby nebo okolnosti. Obávanému profesorovi se utrhne knoflík, slavnostní řečník zakopne na pódium, zhasne elektřina uprostřed indoktrinačního kursu. Ti, kdo z toho mají radost, nejsou vždycky zlomyslní, ale snadno se k tomu zlomyslnost přimísí. Jsou ti, kteří dovedou mluvit ironicky se zlobou, nebo alespoň se z jejich žertu okamžitě vyčte, že mají negativní postoj k tomu, z čeho se smějí. Proto nemívají rádi žerty autoritativní vládci, vidí v každé sebemenší narážce skrytou revoluci. Ve skutečnosti jsou karikatury a anekdoty důležitou částí politického boje. Ta strana, která je jimi postižena, pak obyčejně zaujmá dvojí taktiku: buď žertování tvrdě stíhá, nebo se je pokouší zlehčit, oddramatisovat. Státník, který se veřejně směje karikatuře své vlastní osoby, získává na popularitě. I jemu je smích zbraní jak zmanšit napětí. To, čemu se směji, se mě nedotýká, distancuje se od toho, tedy mě to neboli.

Toto distancování se ovšem může být nemístné. Učitel vštěpuje žáčkům vážnou povinnost psát bez chyby. Podívá se do třídy a už ztrácí nervy: "Čemu se smějete, vy hlupáci! Však počkejte, já vám to ukážu, že se u nás vážně pracuje!" Když udeří na někoho zvlášť, ten se začne omlouvat: "Odpusťte, já jsem tím nic nemyslel. Mně jenom cosi jiného napadlo. Ja jsem jenom zahlédl mouchu, která vám létala okolo nosu, atd." Nato přijde umírněnější rada: "Hleďte se ovládat! Vidíte přece, že se sem váš smích nehodí!" Ale právě ta snaha se ovládat mívá právě opačný výsledek. Zvýší se tím napětí a najednou to vybuchne.

F 8 AGO 1986

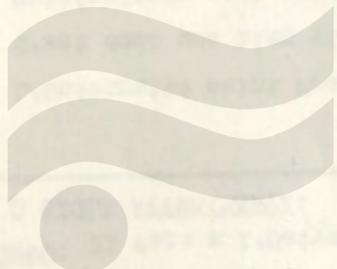
220/5

Už těch několik^a psychologických poznámek vidíme, že ~~že~~ humor, smích a ironie patří k dennímu normálnímu životu. Vyrovnává se jimi napětí a zrelativisuje se to, čemu se přikládala zbytečně velká hodnota. Ovšem smíchu a žertů se dá užít k dobrému i ke zlému. Lidé se nejlépe poznají podle toho, čemu se smějí. Jsou takoví, kteří se smát vůbec nedovedou. Říká se, že berou všecko vážně. Je to zřejmá úchylka. Buď tu jde o naivnost nebo panický strach, že by se jim sesypalo všecko, na čem budovali a co asi naní tak pevné. Křesťan se v jistém smyslu dovede smát všemu, protože je pro něho jedinávážná věc Boh a jeho poslání. Nesměje se však zlomyslně, protože i láska k lidem je nade vše důležitá. A nesměje se ani násilně, ale klidně a vyrovnaně, protože ten, kdo žije v míru s Bohem nepotřebuje tolik vyrovnat nesnesitelné napětí mezi sebou a realitou, která ho obklopuje. Jestliže byli starí mnichů proti náhlým výbuchům smíchu, pak se na otázku dívali především z tohoto hlediska: radostný postoj k životu by měl zářit na obličeji stále, jak nás napomíná sv. Pavel "Bratři, radujte se v Pánu! Znovu vám říkám: Radujte se! Vaši ušlechtilost ať všichni lidé mohou vidět!" / /.

8/12

RadioVaticana.cz

Česká sekce Vatikánského rozhlasu

ústav pro studium
totalitních režimů

and sickness and learn to care for them and love them. We love people enough to tell the truth. This is what our house's principles are based on.

What is The Family All About?

The Family is a center for the study and application of the principles of the world's great religions; the principles and practices, namely, of honesty, purity, unselfishness, love, honor, duty, responsibility, charity, hospitality, industry, faith in God, submission to God, obedience to the commandments of God - and particularly as these principles may be embodied as in the steps of Alcoholics Anonymous, Al-Anon, and Al-Ateen.

The Family is not a "facility" for "rehabilitation" in the currently accepted understanding of the terms. We do no "treatment" and no "therapy". We offer no "services". We do no "custody". We have no "program". We have no "staff", no medical,

psychiatric, psychological, sociological, penal, or custodial professionals or para-professionals. The medical needs of The Family are attended to by our family physicians.

Our attention is directed to the spiritual, moral, and material needs of our co-operative family and to the development of strength of character through the application of the principles listed above. Our basic functions are to share experience, strength, hope, substance, and work, and to encourage spiritual training and development.

We make few specific requirements of people coming to The Family as guests. If someone is in trouble, needs help, and is between the ages of sixteen and twenty-five he or she is welcome. It costs us seventy-five dollars a week to live here. That takes care of all necessities (food, clothing, recreation, and medical). We ask guests to share these expenses as they are able.

After The Family — Then What?

There is no limit to the length of anyone's stay at The Family. The average stay is from ten to fourteen months. The guests who decide to stay and work the principles in their daily lives have a fine chance for success.

We find that individuals need emotional support while they are learning to become self-sufficient, respectable, and responsible citizens. When a guest is ready, we will help him to find an apartment near his job and establish AA connections.

These "graduates" are always welcome to stop by for visits, and quite often do to give help to others or to receive help when they need it.

Some decide to stay on with The Family as senior members in the house, in order to help new guests along the way.

Each individual's needs and desire for change may vary, but the final goal of a meaningful, productive, and joyful life is shared by all.

The Beginning of Many Miracles!

On June 13, 1969, Betty A. had her last drink. The Family's story rightfully begins here, at the point of Betty's recovery, because it was at this point that the rest of the family began to show that they too had been affected by the disease.

Alcoholism has long been recognized as a family disease, but is often the case, the Argiros family first thought itself immune. This delusion quickly disappeared as Betty's husband, Tony, found that his unhappiness and frustration did not vanish when his wife got sober. His low self-image and his insane behavior grew worse as he could no longer use his wife's problems to cover up his own. When the ultimate answer, bachelorhood, only seemed to make him even more unhappy, he sought help. First, from the one person he knew was learning to live a happy life, his wife. They then sought help from family counseling. Today Tony and Betty stand as the nucleus of The Family.

The effects of the disease then started to appear in each of their children. It was only after Tony and Betty began to get well that they were able to notice. Their oldest daughter, Michele, used drugs instead of alcohol because she thought she could avoid being like her mother. Yet at fifteen, she quit school, moved away from home, started drinking, and soon became dually addicted. Five years later she returned home and asked for help. Today she is married, has a child, and goes to college full-time for her PhD.

The second child, Ann Marie, felt safe and secure in the conviction that there could only be one alcoholic in a family. She "partied" regularly, keeping herself at a distance from the rest of the family. Finally, at fifteen, she found that she couldn't stand to live among all those happy, drug-free people while she found herself sinking deeper into drug dependency. After running away, she came back to stay and become one of the first sober, recovering teenagers in the area. Today Ann is married and works together with her husband, Rick, at The Family.

The youngest child, Mike, did not develop a problem with chemicals, but was affected just as severely by the disease. He stole money from his mother as early as age six in order that he might make friends. The anger he felt came out in the fires he set and fits he would throw, often destroying his favorite toys. Loud, emotionally violent fights with his parents left everyone feeling bad. But he, too, received help and acquired a positive self-image. Today Mike works as a computer programmer and part-time at The Family.

This story in itself is a miracle, amidst today's divorce rates and all the news about the disintegration of the modern family, but The Family's growth didn't stop there. One of Ann's friends called for help. She couldn't stop drinking and smoking "dope". She turned her life around slowly with the help of AA and The Family. Soon The Family began to see that their home could prove to be the answer for many teenagers affected by alcoholism. And so it was that one after another came for help.

The basics of the operation grew out of this situation: the more people, the more need for structured organization. As needed, rules were proposed, experimented with, modified, accepted or discarded by Family members working together. Without "willingness", all the rules in the world wouldn't make us better.

DIRECTIONS:

from NYC: (From George Washington Bridge) Palisades Parkway [N] to Exit 9, NYS Thruway (Albany), Thruway Exit 16 (Harriman), NYS Route 17(W) to Exit 104 (Monticello - Raceway exit), Route 17B W — Follow map.

From Binghamton: Follow Route 17(E) towards NYC to Exit 87 (Hancock - Callicoon) — Follow map.

From Scranton, Pa.: Route 6(E) through Carbondale to Honesdale - Route 191(N) to Lookout, Pa. Follow signs to Callicoon, NY — Follow map.

The FAMILY

A Project of Salvita Associates, Inc.

Box 152C RD #1, Long Eddy, NY 12760
(914) 887-5213

Tony and Betty Argiros

9 AGO 1986
The Family

Look at the happy faces of these young people on the road to recovery

A Day At The Family

The Family has found a need to have a structured life-style in order to practice the principles of the AA program in all our affairs. Around 5:00 the first movements begin as the house awakens. All members have jobs which they are responsible for in the morning. Some cook breakfast while others feed and care for the animals. After morning chores, we have a half an hour quiet time in which we pray, meditate, or study AA literature. Breakfast is served at 6:45 on weekdays and 7:00 on weekends.

After breakfast we all work together to get the house chores done. We clean, make bread and butter, and do whatever cooking is needed for the day. Then we have an hour and a half meeting based on the Twelve Steps of AA. When the meeting is over, we do farm or school work, depending on what our immediate needs are. Then around 12:00 we have lunch, at which time if anyone is having any problems we try to help them to inventory their feelings and their situation. After lunch we have General Equivalency Diploma classes (three or four times a week), or do necessary farm projects. The group as a whole decides what our needs and pri-

orities are. After work or school, each person is assigned a job which is his or her responsibility to do properly. Around 5:30 we eat dinner and discuss the events of the day. We eat all our meals together because we feel that meal time is an important time for maintaining unity in any family. After dinner we attend outside AA meetings or have our own meetings in the house.

We expect guests to get their General Equivalency Diploma (GED) while at The Family if they do not have a high school diploma. We feel that it is important for everyone to be prepared to earn a living and to take on and deal with responsibilities. We conduct classes on a regular schedule, much like school, for the purpose of learning the required subjects.

After a guest has been at The Family for ninety days he or she may have visitors. Sunday is our usual visiting day. Also on Sunday we have a Family activity because we see the importance of play time with our fellow members as well as work-time with our fellow members.

We stress being with our "brothers and sisters" both at work and play, in times of joy and sorrow

ústav pro studium
totalitních režimů

9 AGO. 1986

221/1

①

Č: Manželé Betty a Tony Argiros žijí spolu 31 let a mají 4 děti. Že je to nemožné? Ne tak docela. Již 10 let se starají o svou Rodinu s velkým R, což je společenství mladých lidí, kteří se snaží dostat ~~se~~ z osidel drž a alkoholu.

M: Jak to vlastně zašlo? V rodině Argiros nebylo o nic víc problémů než v každé jiné rodině. Nějaké ty trojky z počtů, ztracené tenisky, rozbité koleno, vysoký účet za telefon a činže, která se zvyšovala každý rok o 12%. Tona se soustředil na zákazníky v brooklynské restauraci a snil sen o bohatství. Betty i při všech těch problémech si našla věrnou přítelkyni - láhev whisky. Někdy si ji schovala do prádelníku, někdy do pračky a někdy ji prost schovat zapomněla. Děti věděly, že maminka je alkoholička, jen ona si to nepřiznala. Tony začal uvažovat o rozvodu. Ze školy přicházely stále častěji stížnosti; 3 Argirosovy děti se staly v učitelské sborovně předmětem denní diskuze.

Č: Nejstarší dcera Miše (se drogovala) Místo alkoholu si vybrala drogy, protože nechtěla být taková jak maminka. V 15 letech nechala školy a utekla z domu. Později ke drogám přidala i alkohol. Její problémy se zdvojnásobily. Po 5 letech se vrátila domů a hledá pomoc. I druhá dcera Anička začala užívat drogy v 15 letech. Historie se opakovala. Utekla z domu a až klesla na dno, vrátila se a požádala o pomoc. Nejmladší Emmanuel neměl problém ani s drogama a ni s alkoholem. V 6 letech ale začal krást mamince peníze. Podplácením získával přátelství a oblibu u kamarádů. Chtěl na sebe upozornit své rodiče a tak začal dělat ohýnky v obyváku a pálit své hračky. Dovedl se ~~vztek~~ až k nepříčetnosti. Tyto scény působily na celou rodinu destruktivně.

M: Přišly dlouho očekávané prázdniny a celá rodina se vypravila do Cattskilských hor na dovolenou. Pobyt v přírodě jim učaroval, rozhodli se, že se přestěhují na venkov. Mysleli si, že když změní prostředí, všechno se vyřeší.

F 9 AGO. 1986

(2) 221/2

Měli představu, že život na venkově bude jednodušší než ve městě. Dopadlo to ale bledě. Člověk prostě sám před sebou neuteče, Problémy se přistěhovaly za chvíli za nimi.

Ke změně přišlo teprve tehdy, když se Betty rozhodla a začala chodit do Alcoholic Anonymous, což je organizace, která pomáhá alkoholikům. Je rozšířená po celých USA, sdružuje alkoholiky a jejich rodiny. Členové této organizace žijí podle pevných zásad, které jsou podložené křesťanským učením. První krok, který musí každý alkoholik udělat je: Přiznat si, že má problém s alkoholem. . Musí sám chtít změnit způsob života a jedn o z jejich nejdůležitějších pravidel je: snažit se žít správně právě jen tento dnešní den. Betty a Tony Argiros se opravdu začali řídit těmito zásadami.

Hudba..... Alcohols Anonymous

Č: Na jedná schůzi A.A. se Betty setkala s chlapcem, který se nechtěl vrátit domů, protože měl strach, že doma zase propadne alkoholu. Nesměle se zeptal Betty, jestli by ho k sobě nevzali. Manželé Argiros souhlasili. Ani spolužačka Aničky neměla dobré domácí prostředí. Bitky a hádky byli na denním pořádku. S povděkem přijala útulek u Argirosů. Brzy se rozneslo, že jsou mladým u Argirosů otevřené dveře a Rodima se rozrůstala. U kuchyňského stolu se původní i noví členové Rodiny domluvili na domácích pravidlech a co jeden od druhého očekává. "Nebyli jsme si jisti, jak to půjde dál, ale chtěli jsme to zkusit", vzpomíná Tony. "A dnes místo shánění všemocného plánu a zahrazování stop po láhvích whiskey máme docela jiné starosti."

Hudba?....

M: Velkou zásluhu na duchovním růstu celé domácnosti má františkán Otec Anthony Moore z blízkého Callicoonu. Každý pátek večer přichází vyučovat základní pravdy katechismu. Trpělivě odpovídá na všechny otázky, které mladí kladou. Mnoho času věnuje individuálnímu vedení, je velmi oblíbeným zpovědníkem. Pod jeho vlivem mnoho členů Rodiny začalo po 5 a 10 letech znova přistupovat ke svátostem. V posledních 5 letech slavili v Rodině 8 křtů, patnáct biřmování a 2 manželství. Rodinné heslo, které Otec Anthony pomohl zformovat vystihuje ideály podle kterých Rodina žije. Zní: Láska k Bohu a k bližnímu,

9 AGO. 1986

(3)

221/3

čestnost, čistota a nesobeckost. Nekompromisně plnit tyto ideály není maličkost. Je to těžké nejen pro každého z nás, ale je to dvojnásob těžké pro mladé lidi, kteří mají za sebou krádeže, denní otupování alkoholem, narkomanii a kteří se celý svůj život bouřili vůči rodičům, pořádku a autoritě Hudba?.....

Č: V této Rodině se to nedělá jako v institucích. Nenajdete tu ani psychlogy, psychiatry nebo sociology. Nepoužívají se žádné zvláštní léčebné metody nebo terapie. Neuvidíte tu zámky na dveřích nebo poplašná zařízení! Všichni sem přišli dobrovolně, protože chtějí změnit svůj život.

Zdůrazňuje se tu pospolitost při práci i při zábavě. Členové Rodiny se vychovávají navzájem. Hybnou pákou veškerého dění je modlitba. Začíná se ráno půlhodinovou meditací nebo zamýšlením se nad sebou. Den se pak rozvíjí podle přesného plánu. Jelikož Rodina koupila na splátky farmu, práce se točí kolem pole a kolem domu. Ráno se musí nakrmít všechna zvířata. Kuchař s pomocníky se mají co ohánět, aby nachystali snídani pro 46 členů Rodiny. Potom se všichni rozejdou po své práci.

M: Ti nejzkušenější vytvořili 10 členný tým a odjíždějí ~~zy~~ za prací do blízkého města. Pomáhají stavět a opravovat domy. Peníze, které vydělají jsou hlavní příjem pro Rodinu. Další skupina se věnuje hospodářství. Hlavní zdroj obživy je zeleninová zahrada, kde pěstují všechno, co se dá - od salátu až po kukuřici. Úroda je tak bohatá, že zásoby vystačí na celý rok. Postupem času rozšířili i chov dobytka, ovci a drůbež, takže ani o bifteky není nouze.

I: Jlepší na tom je, že celé osazenstvo Rodiny jsou vlastně městské děti a o hospodaření nevěděly vůbec nic. Spoléhali na radu a pomoc okolních farmářů, sousedů a dobrých lidí, kteří si vždy pro tuto super Rodinu našli čas. A ti nejodvážnější se pustili i do zavařování, do pečení chleba a dokonce i do ztloukání másla.

Č: Polovina chlapců a děvčat nedokončila střední školu a tak odpoledne bývají vyhrazena studiu. Snaží se dohonit to, co zameškali vlastní vinnou. Dobré vzdělání je nutné, aby se tito mladí lidé mohli zařadit zase do společnosti Hudba?.....?

9 AGO. 1986

(4)

22/4

Č: Při společném jídle je příležitost k hovoru, ke sdělování dojmů, k povzbuzení, ale i ke konstruktivnímu kriticismu. Nikomu nepřijde zatěžko vytahovat řík denně dva dlouhé dubové stoly, aby všichni opravdu mohli jíst dohromady. Věří totiž, že rodina, která ji společně si uchová jednotu a nerozbije se. Společné jídlo, plnění danného úkolu a společná modlitba nahrazují zlé návyky z minulosti a učí odpovědnosti a nesobecnosti. Návyky z minulosti jsou ovšem tak silné, že je nelze ani okamžitě, ^{snadno} ani (jednoduše) odstranit.

M: I při tvrdé celodenní práci a při nejlepší vůli problémy a konflikty se často objevují. Otec Anthony ~~te řeší docela konkrétně~~: naučil mladé lidí modlit se růženec a ten se jim stal útěchou a silnou zbraní v pokušení.

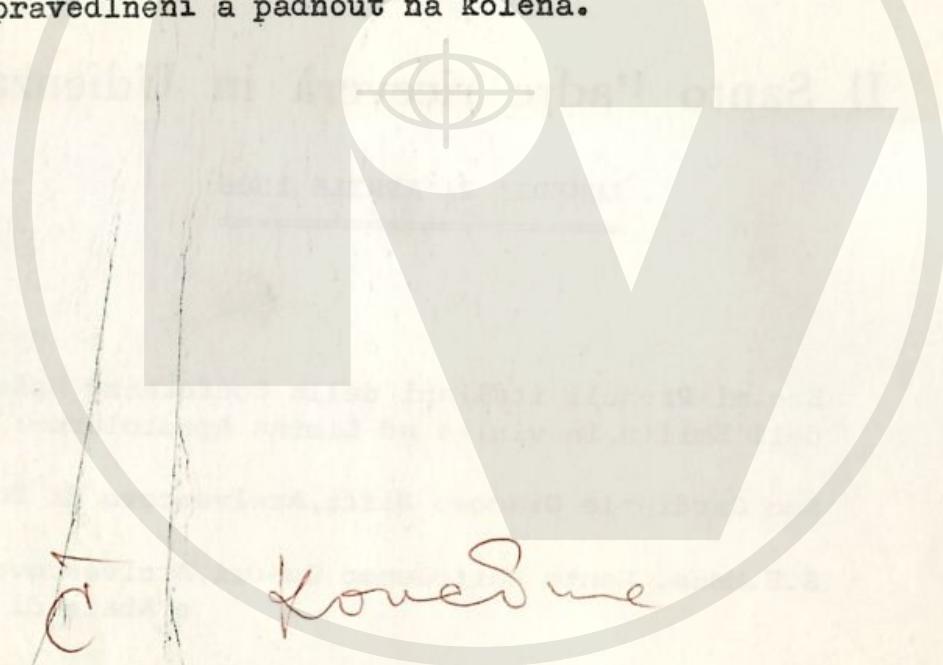
Nedělní mše sv. slaví Rodina společně s farníky v kosteliku v Long Eddy. Místní obyvatelstvo si již zvyklo na žlutý dýchavičný autobus naplněný zpěvem, který parkuje před kostelem Sv. Patrica. 20 členů Rodiny vytvořilo sbor a obohacují tak nedělní liturgií. Předtím v kostele nikdo nezpíval. Nyní je celá farnost nadšena "svým" sborem a jsou na ně hrdí. Mladí získali zpěvem důvěru a vlastně poprvé v životě dávají něco sami ze sebe a to jim přináší radost a uspokojení. Začali jezdit po okolí, zpívají v domovech důchodců, v nemocnicích, vypomáhají i v sousedních farnostech.

Č: Celá tato činnost v katolickém duchu je možná jen proto, že Rodina nepřijala žádnou finanční podporu od státu. Ne, že by jí nebylo potřeba, finanční otázka je palčivá, ale znamenalo by to zrušení modlitby a duchovního vedení, které jsou de facto základem celého programu. Betty a Tony Argiros tento kompromis odmítli. Rozhodli se obětovat celý svůj život a své soukromí mladým lidem, kteří se ocílí v morálním bahně a na ^Pokraji lidské společnosti. Vždyť sami prošli podobným osudem. Ale uznali své chyby, modlili se a našli cestu k Bohu. Své zkušenosti chtějí předávat dál. Ví, že je to jediný pravý způsob ~~nápravy~~ k nápravě a k obrácení.

9 AGO. 1986

22/5
⑤

M. A proč vám to vůbec vyprávíme? Protože čteme o vašich problémech v dopisech, které píšete ~~Sally~~ do Mladého Světa. Následky alkoholu a narkomanie jsou stejné všude na světě. Sally vám nabízí řešení z psychologického hlediska, ale nejde dál. Pravé řešení je v poznání sebe a tím poznání Boha. Věřit v milosrdenství Boží, přiznat své chyby, nehledat ospravedlnění a padnout na kolena.

RadioVaticana.cz
Česká sekce Vatikánského rozhlasu

Lávka pro studium
totalitních režimů

JESUS
CHRISTUS
X

Nedělní Angelus sv. Otce

1. Srdce Ježíšovo, zdroji života a svatosti!

Především zdroj. Vzpomínáme si, jak Ježíš přišel do jednoho samařského městečka, zvaného Sichar, kde byla studna, která byla v užívání už v době patriarchy Jakoba. Na tomto místě se Ježíš setkal se Samaritánkou, která sem přišla navážit ze studny vodu. Řekl jí: Dej mi napít! A žena mu odpověděla: Jakže? Ty, Žid, žádáš o napítí mne, Samaritánku? Ježíš jí na to řekl: Kdybys znala Boží dar a věděla, kdo ti říká: Dej mi napít, spíše bys ty byla poprosila jeho, aby ti dal živou vodu. A potom pokračoval: Voda, kterou já dám, se stane pramenem vody vyvěrající k věčnému životu". Zdroj! Tedy zdroj života a svatosti!

2. Při jiné příležitosti, v poslední den svátků stánků v Jeruzálmě, Ježíš - jak píše opět evangelista Jan - hlasitě zvolal: Žízníli kdo, ať přijde ke mně a pije, kdo ve mne věří. Jak říká Písmo: Potečou z jeho nitra proudy živé vody". A k tomu evangelista ještě připojuje: "To řekl o Duchu, jehož se mělo dostat těm, kdo v něho uverili".

3. Věichni si přejeme přiblížit se k tomuto prameni živé vody. Všichni toužíme pít z božského Srdce, které je zdrojem života a svatosti. V něm byl dán Duch sv., jehož se stále dostává všem, kdo s úctou a láskou se blíží ke Kristu, k jeho Srdci. Přiblížit se ke zdroji znamená dospět k počátku, k principu. Na celém stvořeném světě není žádné jiné místo, z něhož by mohla tryskat do lidského života svatost, kromě tohoto Srdce, které /nás/ tolik milovalo. Proud živé vody vytryskly do tolika srdcí a budou do nich i dále tryskat. Vydávají o tom svědectví světci všech dob.

4. Matko Kristova, prosíme tě, ved nás k Srdci svého Syna! Prosíme tě, přiblíž nás k němu a nauč nás, abychom žili v důvěrném vnitřním vztahu k tomuto Srdci, které je zdrojem života a svatosti.

Svatý Otec pak ještě stručně pozdravil v jejich mateřtině francouzské, anglické, německé, španělské a italské pouťníky.

*Ukončil svatý Otec svou meditaci
a po modlitbě Andol Paní udělal všechn
trojapošt. pochvalu.*

+++

(3)

Celonárodní setkání italských katolických skautů a skautek ve velkém stanovém táboře v Piani di Pezza v abruzzském národním parku, který včera v sobotu odpoledne sv. navštívil, je dosud největší v dějinách italského skautingu a svými rozlohami může bez obav konkurovat světovým skautským sjezdům, tzv. jamboree. Na lukách uprostřed lesů mezi horami je tu celkem asi 7.000 stanů a v nich na 14.000 skautů. Je mezi nimi přítomen i generální tajemník světové skautské organizace, Maďar Laszlo Nagy a s ním jako hosté asi 200 skautů z Holandska, Velké Britanie, Francie, Švýcarska, záp. Německa, Japonska, Řecka, Španělska, Turecka a západoafrické republiky Burkina Faso, dříve Horní Volta. ~~Pátek~~ den skončil v táboře jakousi večerní vigilií radosti. Skauti seděli ve velkých skupinách na trávě a diskutovali o různých námětech z náboženské i sociální oblasti. (Jedním z témat byl např. vyhoštování některých skupin z lidské společnosti a nedostatek bliženské lásky. Této debaty se např. zúčastnili redaktor misionářského časopisu "Nigrizia", nicaraguayský vyslanec u sv. Stolce a poslance Marco Panella. Jiným tématem byla pokoncillní církev a v tomto kroužku mluvil i předseda hnutí "Spravedlnost a mír" mons. Bello, Mezi jiným skauti sbírali i podpisy se žádostí o milost pro 16letou Pavlu Copperovou ze Spojených států, odsouzenou k trestu smrti.)

Hlavním a vrcholným bodem včerejší návštěvy sv. Otce v tomto skautském táboře byla přirozeně mše sv., s homilií, kterou pro ně sloužil pod širým nebem. Před mší sv. však ještě Jan Pavel II. zavítal do blízké obce Rocca di Mezzo, kde ho přivítali arcibiskup diecéze L'Aquila, do níž tato místa patří, mons. Mario Parettin, spolu s tamními veřejnými představiteli a mnoha turisty, kteří zde tráví prázdniny a dovolenou. Sv. Otec v odpovědi zdůraznil krásu zdejší přírody, prostý život horalů a zemědělců, kteří v ní žijí a který dosud probíhá v duchu starodávných zvyků a tradic, pevně svázaných s křesťanskou vírou. Na tyto tradice nemají podle jeho slov nikdy zapomínat, neboť v sobě zahrnují i spořádaný rodinný a společenský život. Je rovněž třeba světit neděle a svátky, nebož i volný čas má svůj náboženský smysl. V závěru své řeči se stručně obrátil i na přítomné turisty, kteří zde hledají odpočinek. V tomto ohledu je možné zdravá a upřímná výměna názorů a zkušenosti mezi nimi, kteří přišli z měst a zdejším venkovským obyvatelstvem. Turisté by se též měli právě zde, v rámci velebné přírody, zamyslit sami nad sebou a nad dosavadním smyslem svého života a vyvodit z toho patřičné důsledky.

10 AGO. 1986

86 222/3

Mše sv. Jana Pavla II. ve skautském táboře započala se zpožděním až v 17,52. V homilií sv. Otec vyšel z úryvku Lukášova evangelia "Mějte bedra přepásána a vaše lampy ať hoří". Tuto výzvu ke stálé bdělosti pak dále rozvedl se zvláštním ohledem na skautské zásady a způsob života, který lze vyjádřit slovy: Buď vždy připraven", čili hlavním skautským heslem. Znamená také mít vždy důvěru v Boha a ochotně plnit jeho vůli. Připomněl v dalším patrona katolických skautů, sv. Pavla z Tarsu, apoštola nárců, a ještě před ním Abraháma, jako příklad poslušnosti vůči Bohu. Ve sv. Pavlovi mohou vidět vzor služby všem lidem, hlavně potřebným. Zde, v této spojistost sv. Otec citoval i výrok zakladatele skautingu, Sira Badena Powella: Skutečný způsob, jak být šťastným, je zajistit šťastný život druhým". Upozornil konečně, že jejich život ve styku s přírodou má s sebou přinášet i stálé povznášení jejich osobnosti po lidské i duchovní stránce. Jejich hlavním úkolem je usilovat o lepší budoucí svět. V tomto duchu zakončil i svou homilií výzvou: Mladí skauti a skautky, vydejte se na pouť po cestách světa. Kristus jde s vámi!

RadioVaticana.cz

Česká sekce Vatikánského rozhlasu

ústav pro studium
totalitních režimů

P. Kolář

Dopis ze Seulu

10 AGO. 1986 222/4

Tento týden mi přítel ze Séulu poslal tak zajímavý dopis, že jsem neodolal a přeložil jej pro vás. Korejská církev je, pokud vím, jedinou současnou místní církví, založenou laiky. Navíc je založena laiky, kteří přišli z Pekingu, ve kterém tehdy bylo křesťanství spíše exotickou kuriozitou, nežskutečným a všeobecně známým náboženstvím. Přesto si dobrá zvěst našla touto podivuhodnou cestou přístup k srdci korejského národa. Tamější církev dnes kypí životem podobně jako celá jihokorejská společnost. Obě se tak zcela bez přechodu ocitly rovnýma nohama v proudu, přicházejícím z křesťanského západu a obě prožívají nejednu nesnadnou chvíli. Ale nemám v úmyslu vám o tom dělat systematickou přednášku. Místo toho ať raději promluví Robert, můj kanadský přítel ze Séulu.

(qui il sunto francese, con un sottofondo...)

Milý Petře,

jistě si už říkáš, co se mohlo přihodit tvému kanadskému příteli v Séulu, že přestal psát přátelům? Mohu tě upokojit - nestalo se s ním vůbec nic - až na to, že se stal znova batoletem; no jen si to zkus představit u dvaatřicetiletého chlapa s fousem! Začalo to vlastně tím, že Pavel Sye, na kterého si jistě vzpomeneš, mi dal po poradě se svými sedmi jezuitskými mudrci prý jednodušší, to jest korejské jméno. Zní Seu Mjong Ouon a prý se to vyslovuje snáze než Robert. Znamená to "pramen světla" - ale uklidni se! Jsem to pořád já, a to jméno je hlavně cíl, ke kterému mám směřovat. Zatím vyžaruji v zemi klidného rána jen velmi skromně. Mohu to doložit otázkami, které si kladu. Například: jakým gestem doprovodit pozdrav kdy se usmívat a jak kráčet důstojně po ulici, kde jsem široko daleko jediným bílým cizincem. O kultuře, dějinách a dnešní situaci v zemi, která mě přijala raději zatím pomlčme. Můj hlavní problém zůstává stále týž: Jak vstoupit do tohoto zcela odlišného kulturního světa nějakých 60 miliónů mužů, žen a dětí. Začátek tohoto dlouhého pochodu snad přece jen už leží za mnou. Ale studium korejštiny ještě nadlouho zůstane stěžejním úkolem, který musím zdolat. K němu patří i studium čínských znaků, chci-li se naučit nejen rozumět a mluvit, ale také číst a psát. Jak vidíš, jsem zase v první obecné.

Naše univerzita SOGANG s pětadvaceti korejskými a americkými jezuity je pro mne jakoby předsíní nebo čekárny, která je místem důkladného výcviku v trpělivosti a skromnosti. Stačí vyjít za její

brány, abych si uvědomil, že je to situace umělá. Pokaždé ale cítím, že se stále více otevím nového světa, ve kterém jsem se ocitnul. Sotva si dovedeš představit radost, která mnou zalomcovala, když jsem prvně porozuměl pokřikování zdejších kluků, ukazujících na mě prstem a volajících oueguk saram, ouegouk saram... čili prostě "cizinec, cizinec"! Z takových drobností čerpám duchovní útěchu a sílu k další práci.

Od konce února bydlím jako jediný cizinec se šesti korejskými jezuity, kteří se připravují na kněžství. Všichni mluví kromě korejtiny také ještě příbuznou japonštinou a nějaký evropský jazyk včetně mé mateřské francouzštiny. Jejich vlastní jazyk prý pochází ze střední Azie, někde mezi Uralem a Mongolskem. Pobyt mezi nimi po předchozí jazykové průpravě je pro mne velmi cenný. Pro ně jsem zase já na přednáškách jediným přímým představitelem západního světa. Jinak jsou tu ještě Japonci a tu a tam jiní Aziaté.

Velkou oporu je mi také Pavel Sye. Je obdivuhodné, že si pro mne při své práci presidenta univerzity najde tolik času. Jeho škola byla v minulém roce zařazena mezi pět nejlepších korejských vysokoškolských učilišť.. Tovaryšstvo je tu ještě ve fázi zakládání, ale má už mnoho dorostu. Letos jich vstoupilo 13 a všichni se z toho radujeme. Vznikají nám tím ale i nemalé starosti. Nejsou prostě profesori, nejsou duchovní vůdcové a scházejí všeobecněji vzato i prostí katecheté pro výuku těch tisíců konvertitů, kteří v zemi jsou. Velké naděje, vkládané do této mladičké církve jsou jistě oprávněné. Stačí se podívat na mapě na její polohu mezi Japonskem, Čínou, Sovětským Svazem. Už dnes začíná posílat misionáře do Oceánie a také do jihovýchodní Ázie. Kdo jí pomůže vychovávat všechny hlasatele evangelia? O koho se bude moci opřít při zdolávání problémů, plynoucích z odvážného skoku z tradiční korejské civilizace do éry počítačů, informatiky a vůbec nejmodernější technologie? Kdo pomůže korejské společnosti a také korejské církvi zvládnout nesnáze, které jsou tvrdým oříškem i pro celý křesťanský západ? Skoro mám strach to vyslovit: oni spoléhají na nás, kteří jsme sem přišli ze západu. Musím se ti přiznat, že my zase ve mnohem ohledu spoléháme spíše na ně. Ale to by byla dlouhá kapitola, a snad ti o ní něco napíši až zase příště...

11 AGO. 1986

Itálie: Celonárodní setkání italských katolických skautů ve stanovém táboře v Piani di Pezza. Podle hesla svého zakladatele Sira Baden-Powella zanechali místo v lepším stavu, než je našli, tj. čisté a neznečištěné. Jak jsme již uvedli, italských katolických skautů a skautek je celkem asi 150.000, kdežto všech skautů vůbec, ve 150 různých zemích je na 24 milionů. Jsou rozděleni do dvou hnutí: Mezinárodní organizace skautského hnutí /WOSM/ se 16 miliony a dále Světové sdružení skautek /zkratka WAGGS/ s asi 8 miliony členek. První z nich má ústřední sídlo v Ženevě, druhé v Londýně. Každý čtvrtý rok se koná velké celosvětové setkání, tzv. jamboree, obvykle s alespoň 15.000 účastníků. Základními cíly skautského hnutí jsou výchova k čestnému jednání, hlubší poznání přírody, ochrana přírody a životního prostředí a u katolických skautů k tomu přistupuje ještě katecheze jejímž účelem je účinné působení skautů v jednotlivých obcích věřících. Všechny tyto cíle lze stručně shrnout do poněkud pozměněného, výše citovaného hesla: "Zanechat po sobě svět a společnost lepší, než jsme ji našli".

Singapur: Podle statistik Vysokého komisariátu pro uprchlíky při Spojených národech, 30-40% uprchlíků z bývalé francouzské Indočíny, hlavně z Vietnamu, kteří utíkají po moři, zahyne v jeho vlnách, zatímco svět se o ně stále méně zajímá. Tento jejich hromadný útěk dosud stále pokračuje. Od r. 1975, tj. od počátku komunistického režimu jich úteklo celkem přes půl milionu. Ve sběrných táborech v jihovýchodní Asii je jich v současné době na 35.000. Nejvíce jich tam bylo v r. 1979: 140.000.

Spojené státy: Od října začne vycházet pod názvem "The Catholic Mentor" nový deník, určený tamnímu černošskému obyvatelstvu katolické víry, kterých je celkem asi milion 300.000. Hlavním důvodem vzniku tohoto listu je fakt, že katolický tisk věnoval dosud černošským problémům malou pozornost.

NSR: Odbočky Mezinárodního katolického sdružení pro rozhlas a televizi v německy mluvících zemích založily novou cenu za nejlepší rozhlasový pořad na téma: Posilovat světový mír. Soutěžit mohou jak jednotlivé vysílačky, tak i příslušné organizace a sdružení, připravující ~~příslušné~~ programy v německé řeči.

11 AGO. 1986

Rakousko: Od konce minulé války až podnes požádaly v této zemi asi 2.000 osob o politický asyl. Z 581.000 získalo rakouské státní občanství, kdežto zbytek vyemigroval do jiných zemí. Podle zprávy deníku "Kurier" v letošním roce se zvýšil počet žádostí o asyl zejména ze strany uprchlíků z Československa, Maďarska a Rumunska, kteří sem přicházejí buď se zájezdy, anebo tajně z Jugoslávie a z Itálie. Velmi málo je nyní těch, kdo přeběhlí tajně hranice. Letos bylo v Rakousku kladně vyřízeno 3.826 žádostí o ~~politický~~ asyl, tj. o 27% více než v minulém roce. Důvody útěku, které uprchlíci uvádějí, jsou převážně hospodářského rázu.

NSR: Chlapci přestrojení za svaté tři krále vybrali letos při zimní sbírce ve prospěch Papežského díla svatého dětství přes 20 milionů marek. Této sbírky se účastní i Svaz německé katolické mládeže. Celkově bylo letos vybráno o 10% více než v loňském roce. Výtěžek sbírek je určen pro děti ze zemí tzv. Třetího světa.

Kanada: Pozitíří ve středu bude zahájen v Montrealu mezinárodní sjezd Společnosti sv. Vincence z Pauly. Zúčastní se jej 600 delegátů z celého světa. Heslo sjezdu, který potrvá do 17. srpna zní: Naše hnutí v současné církvi a v nynějším světě.

RadioVaticana.cz

Česká sekce Vatikánského rozhlasu

ústav pro studium
totalitních režimů

57. Do Pavlova protikladu mezi duchem a tělem je zahrnut i protiklad mezi životem a smrtí. To je závažný problém a je třeba hned říci, že materialismus jako systém myšlení /v každém svém směru přijímá smrt jako definitivní konec lidské existence. Vše, co je hmotné, podléhá zkáze a proto je smrtelé i lidské tělo, poněvadž patří do živočišného světa. Jestliže člověk ve své bytnosti je pouze tělem, smrt pro něj znamená nepřekročitou hranici a mez. Tak také chápeme proč je možné tvrdit, že lidský život znamená výlučně "žít abychom zemřeli"

Zde je nutno připojit, že na obzoru naší současné civilizace – zvláště v jejím nejvyvinutějším, technicko-vědeckém smyslu – znamení a signály smrti se staly obzvláště výrazné a časté. Stačí pomyslíme-li na závody ve zbrojení a na nebezpečí atomového sebezničení, které se v nich skrývá. Na druhé straně se všem jeví stále horší situace v rozsáhlých oblastech naší planety, poznamenaných nedostatkem a hledem, jež rovněž přinášejí smrt. Je tu tedy o otázky, které nejsou jen hospodářské, nýbrž také a především etické. Jenže na obzoru naší doby se stahují ještě hrozivější znamení smrti: rozšířil se zvyk a na některých místech hrozí, že bude téměř uzákoněn – usmrcovat lidské bytosti ještě před jejich narozením, anebo ještě před přirozenou smrtí. A to není ještě všechno: navzdory toliku ušlechtilemu úsilí o mír, vypukly a probíhají nové války, které připravují statisíce lidí o život či o zdraví. A jak bychom mohli zapomenout na atentáty proti lidskému životu ze strany teroridmu, který je již organizovaný i v mezinárodním měřítku?

To je však bohužel jen šástečný a neúplný náčrt obrazu smrti, jak se stále jasněji rýsuje v naší době, zatímco se ~~stále více~~ blížíme ke konci druhého křesťanského tisíciletí. Nezvedá se snad nové, více či méně vědomé volání k Duchu, jenž dává život právě z ponurých rysů materialistické civilizace a zejména z oněch znamení smrti, množících se v sociologicko-historickém rámci, v němž se /tato civilizace/ vyvinula? V každém případě, i nezávisle na rozsahu lidského zoufalství či nadějí, stejně jako iluzí a rozčarování, vyplývajících z rozvoje materialistických systémů myšlení a života, stále tu zůstává křesťanská jistota, že Duch vane kam chce, že níž máme "první dary Ducha", a že proto můžeme být i podrobeni utrpení pomíjivého času, / avšak stále uvnitř toužebně naříkáme a očekáváme vykoupení našeho těla²⁴⁴, to znamená celé naší lidské bytosti, tělesné i duchové.

Ano, sténáme, ale v očekávání plném nezlovné naděje, poněvadž právě k této lidské bytosti se přiblížil Bůh, jenž je Duch, neboť Bůh Otec "poslal svého Syna, aby hřich zničil; a on vzal na sebe tělo, jako mají hříšní lidé a Bůh pak na jeho těle hřich odsoudil ke zničení"²⁴⁵. Při vyvrcholení velikonočního tajemství Boží Syn, který se stal člověkem a byl ukrížován za hřichy světa, (předstoupil) po zmrtvýchvstání mezi své apoštoly, dechl na ně a řekl jim: "Přijměte Ducha sv.". Toto dechnutí stále pokračuje. A hle, "Duch nám přichází na pomoc v naší slabosti".²⁴⁶

T 58. Církev hlásá a prožívá tajemství zmrtvýchvstání a Letnic, protože je dědičkou a pokračovatelkou svědectví, jež vydávali o zmrtvýchvstání Ježíše Krista apoštolové. Je věčnou svědkyní tohoto vítězství nad smrtí, které zjalo moc Ducha sv. a vytýčilo jeho nový příchod a novou přítomnost mezi lidmi a ve světě. V Kristově zmrtvýchvstání totiž Duch sv. utěšitel se zjevil především jako ten jenž dává život. "Ten, který vzkřísil z mrtvých Krista Ježíše, probudí k životu i vaše smrtelna těla svým Duchem, který ve vás sídlí"²⁴⁷. Ve jménu Kristova zmrtvýchvstání církev hlásá život, který se projevil i za hranicí smrti, život, který je silnější než smrt. Současně hlásá i toho, jenž je dárcem tohoto života: Ducha životodárce. Hlásá ho a spolu-pracuje s ním při dávání života. Neboť "je-li tělo mrtvé pro hřich, Duch je život pro spravedlnost"²⁴⁸, a je dílem ukřížovaného a zmrtvýchvstálého Krista. A ve jménu Kristova zmrtvýchvstání církev slouží životu, jenž vychází z téhož Boha; přitom je v těsném spojení s Duchem a pokorně mu slouží.

C Právě působením této služby člověk se stále novým způsobem stává "cestou církve", jak jsem to již řekl v encyklice o Kristu Vykupiteli a nyní opakuji v této o Duchu sv. Spojena s Duchem, církev si uvědomuje více než kdo jiný, jak skutečný je vnitřní člověk, čili to, co je v člověku nejhlbší a zásadní, poněvadž je to duchovní a nemůže proto podlehnut zkáze. Na této úrovni Duch vštěpuje "kořen nesmrtelnosti", z něhož pak pučí nový život, to znamená život člověka v Bohu, a tento život, protože je plodem jeho spásosného sebesdělování se v Duchu sv., se může rozvíjet a upevňovat jen působením téhož Ducha. Proto se apoštol Pavel modlí k Bohu za věřící, kterým prohlašuje: "Proto klekám na kolena před Otcem a prosím ho, ať vám dá, že ve vás zesílí vnitřní člověk"²⁵¹.

11 AGO. 1986

Tento vnitřní, čili "duchovní" člověk zraje a sílí pod vlivem **Ducha sv.** Díky Božímu sdílení se, lidský duch, jenž zná "lidské nitro" se setkává s Duchem^{sv.}, který proniká i "skrytá hluboká Boží rozhodnutí"²⁵². V tomto Duchu, jenž je věčným darem, trojjediný Bůh se otevírá člověku a lidskému duchu. Skryté vanutí Božího ducha působí, aby i lidský duch ze své strany přijal tuto spásosnou a posvěcující Boží otevřenost. Díky daru milosti, jenž pochází od tohoto /Božího/ Ducha, člověk vstupuje do "nového života", je uváděn do nadpřirozené skutečnosti samého Božího života a stává se příbytkem Ducha sv., "živým chrámem Božím". Působením Ducha sv. totiž Bůh Otec a Syn k němu přijdou a učiní si u něho příbytek.²⁵⁴ Ve společenství milosti s Nejsv. Trojicí se rozšiřuje životní prostor člověka a je povznášen na nadpřirozenou úroveň Božího života. Člověk /pak/ žije v Bohu a z Boha; žije podle Ducha a myslí na věci duchovní.

RadioVaticana.cz

Česká sekce Vatikánského rozhlasu

ústav pro studium
totalitních režimů

- ~~Pane, můj Bože, jsi nesmírně veliký! Oblohu napjals jako stan - nad vodami jsi zbudoval své komnaty - pramenům káčeš řinout se bystřinami a ty plynou uprostřed hor, napájeji všechnu divokou zvěř~~
- Nemysleme si, že pokud chceme vidět Boha, musíme začít oči na všechno kolem, pohoužit se do sebe, či se nepřítomně ztráct (pohledem) v m nedostupných výškách. Je mylné chtít zúžit pojem kontemplace jen na mimořádnou milost vytržení (temnot), již se tu a tam dostává několika privilegovaným, doprovázenou ze strany duše snahou o karmelitské "nada" - o proštění od vjemů, představ, myšlenek, pocitů. Postřehli jste, že spisy a duchovní zážitky právě těch největších mystiků se hemží docela přízemními konkrétními obrazy, které prozrazují, že museli žít s očima (pěkně) rozevřenýma dokořán! (A můžeme si být jisti, že kdybychom jim začali vyskládat o komuterech, nemeškali by okamžitě vztáhnout jejich mechanismus na některé z tajemství Božích. ✗)
- Kontemplativní člověk vidí Boha, protože ho dokáže vidět ve všem a všude. Nakolik dar (zjevení věci neviditelných pomocí filmového plátna věci viditelných) je kontemplace přístupna každému člověku. Jde jen o to, umět se dívat. Svatý Atanáš piše: "Bůh do věci stvořených vtiskl svou vlastní podobu; svět je pro Boží přátele knihou, v níž mohou vycítit jeho slávu. Je pravda, že nahlížení Boha si žádá oči víry a lásky, ale dřív než víra a lásku tu musí být vůbec oči. Jsou různé způsoby, jimiž se může jedna a táz kniha číst ale za předpokladu, že známe abecedu. Láskou přetékajícímu analphabetu nemůžeš poslat milostné psaničko. Jak chceže pochopit věci neviditelné, když nechápate ani ty viditelné" kárá Ježíš v evangeliu jistý druh osob. Výtka může patřit i nám, bezmyšlenkovitým, povrchním, nechávajícím se unášet proudem dnů netečně, lhoštejně, bez údivu a snad i upřímně přesvědčení, že jednou, na konci tohoto zběsilého střídání obrazů a tváří nás konečně čeká rozzařena nehybná tvář Bpha. Snad i čeká, ale že by také stál již u nejbližšího patníku, a my ji minuli nepovšimnutě?
- Umíme se dívat? Docela pozemsky, i bez úmyslu objevit Boha? Nestydme se přiznat - nemáme čas. Naše smysly se

*) Týž technický pokrok a přírodní objevy, kterých se dnes tak zneužívá k popření Boží existence, jsou naopak jen jejím novým, upřesněnějším a hlubším důkazem.

(2) 12 AGO. 1986

224/2

staly obětí víru současnosti, jsme ubíjeni zvuky i obrazy, a rychlosť, jíž se v naší bezprostřední blízkosti střídají, je větší než rychlosť, jíž si je můžeme uvědomit. Mimo ochuzení našeho života to vede i k neblahým následkům na nervovém systému a otupení postřehu vůbec. Nehledě i k tomu, že člověk nenazíráje nic mimo sebe, nazírá jen sebe, a co může vidět než problémy, bádu a starosti. Řekněme rovnou - pro četbu Boží slávy jsme úplnými analfabety, nakolik těmto kniha mimo svůj objem nic jiného neříká. Nemáme čas spočinout svým pohledem na povrchu věcí, ba ani vůbec si uvědomit jejich materiální existenci, natož pak smysl, hloubku, projev a kde je jejich zrcadlení Boha!

Nedávno jsem byla pověřena nakreslit přesnou mapku našeho kláštera. Byl to pro mně skutečně objev: zdi, sloupy, rohy, kouty, zaoblení, klenuti, tvar oken, průchody... zdálo se mi, že jsem se náhle ocitla v říši divů. A přesto to byly tytéž zdi, tataž okna, klenutí, mezi kterými se pohybuji již pár let: bezmyšlenkovitě, ze zvyku...

- Jak tedy začít s abecedou nazírání Boha v knize světa? Předně učit se pozastavit, dívat a vidět. V jisté psychologické příručce jsem narazila na cvičení, jež po praktickém ověření jsem shledala nanejvýš užitečným: na několik minut upřít zrak na nějaký předmět a v duchu si ho popisovat: jaký má tvar, kolik má hran, jakou má barvu, kde je umístěn. Zdánlivě mechanický postup má silnou odezvu (blahodárnou) v celém našem systému vnímání (a uvědomování) a pravidelnějším opakováním se může stát návykem. Odtud že již snadno přejít k pozastavení nad ~~kvítkem~~ kvítkem, nad kapkou deště či důmyslným spotřebičem, kdy se nám dostává i duchovního zážitku. K udržování naší pozornosti přispívá předem vytyčený zorný úhel či účel, za kterým se chci v daném okamžiku orientovat: zkrátka zaujmout postoj toho, kdo chce něco najít. V tomto smyslu se také o kontemplaci využádří svatý Augustin: není nečinným spočíváním, ale buď hledáním či shledáváním. Jdu-li do lesa na houby, neujde mi ani jeden keříček, chci-li si koupit nové šaty, procházím Národní třídou v Praze jinak, než když o ně nemám zájem. Stejně tak si počinám, chci-li v knize svého okoli, svého dne, shledat Boha. Domnívám se, že by nebylo

(3)

marné zvolit si bud' sami či společně s druhými ráno nějaký verš Pis-
ma a snažit se ho shledat ve svém dni, anebo opačně - při večerním
zpytovaním svědomí si připomenout vše, co během dne mohlo mít něja-
ký odraz v Božích tajemstvích. Přirozeně, jedná se tu jen o jakousi
mnemotechnickou pomůcku, která vyztuží naší pozornost.

Pouhá znalost

To, že znam abecedu, však nestačí, aby mi četba přinesla kýzený úžitek.
a požitek. Může mě odradit všednost námětu či povrchní prolistování.
Jsou čtenáři, kteří se soustředí jen na to, "jak to skončí", popřípadě
na názvy kapitol. Kontemplativní člověk není ten, kdo vidí a čeká, že
uvidí Pána jen na vrcholku hory, ale již na úzké stezce ~~je~~ nazírá Krista,
který před ním vyšlapal cestu k Otci, včetně všech zákrutů, málíníků,
i hry slunce mezi stromy, včetně obtíží i nebezpečí, které mutí myslit
i na druhé, zatímco na pohodlných širokých cestách ~~ni~~ lidé o sobě ani
nevědí. Kontemplace je filmovací kamerou, ne svatečním statickým sní-
měm mého fotoaparátu na rozhledně, která nutně uchváti a pozvedne
k "Nějaké Nadpřirozené Existenci" i ty, kdož se prohlašují ateisty.

Koneckonců takových příležitostí jako je Lomnický štít či Eifelovka
je málo, a to jsme ještě náchylni tento úžas opustit se stejným chva-
tem, s jakým jsme jsme jej dosáhli. Kontemplace je pozorování. Mohu ří-
ci - to je krásný květ, stvořil ho moudrý Bůh, ~~ale~~ ale nezajímat se dál
o moudrost Boží v rozpoložení plátků, nevidět odraz duše v tom, jak
se květ rozvírá pod dotelem slunečního paprsku a neuvadne za nocí.

Pozorování mě uvede do vnitřního rytmu a projevu okolí, které navádí
i vnitřní rytmus života člověka i Boha, a zve k účasti.

Naše povrchnost si hledá alibi v zdánlivé všechnosti věci - "nic mi to
neříká". Bůh nebije do očí. Tím méně skrývá-li se za skutečnosti, která
také do očí nebije. Svět je knihou Boha, ne jeho reklamou. Vyčist v něm
Boha značí prohlédnout ho do hloubky a srdcem; Kontemplace, jak říká
P. Špidlík, cituje východní Otce, "usiluje o to, aby zachytila poslední
pravdu věci v jejích ~~všech~~ vztahu k Bohu, je vyhmátnutím různých vtě-
lení Božího Slova". Hlouskovým klíčem její osnovy je schopnost údivu -
postřehu něčeho nového, neobvyklého, neznámého, a odtud je již krok k
postřehu něčeho "ztajeného". Údiv sam se zakládá na naší nezatíženosti,
rozevření, prostotě. A zde se z dispozic čistě psychologických dostává -

12 AGO. 1986 224/k

4

me na pole disposic duchovních - blahoslavení čistého srdce, blaho-
slavení chudí duchem, protože ve všem vidí překvapení, dat vyšlý z
rukou Božích. Není divu, že největšími kontemplativními jsou děti a
lidé prostí. Nerozlišují mezi věcmi či okolnostmi, které zjevují Bo-
ha více či méně anebo vůbec. Dokážou prolézt každou jeho skrýš. Tím
více, vědí-li, že se tam schoval. Moje přítelkyně mi darovala knihu, je-
jíž byla autorem. Obor mi byl zcela vzdálen, přesto však jsem si
spis přečetla se zaujetím - jistě ne vědeckým, ale abych v něm vy-
četla osobu, kterou mám ráda. A s tímto zorným úhlem milujících bychom
měli nahlížet ve světě Boha. ~~Bože~~ by se ~~dal~~ přirovnat k fotoaparátu:
zatímco objektiv našeho zraku se zaostří na nějakou skutečnost, na
filmu, ~~který~~ ^{citlivým} duše, který filtruje jen jistý kmitočet světelné-
ho záření, milosti Boží vyvstane obraz Boha: ~~a viditelného pochopitelně neviditelného.~~
~~Skutečnost světla je využívána k zaznamenání~~ Nesmíme ovšem zapomenout, že
svět jen zrcadlí svého Tvůrce, a třeba i při kontemplaci přejít a
~~oprostit se od obrazu viditelných do neviditelných~~ od stínu na plát-
ně do světla.

V současné době se hodně mluví o kontemplaci na ulici. Jakkoli se to
zdá být absurdní, nakolik cítíme neblahý účinek prostředí, ve kterém
se pohybujeme, a hledáme každou příležitost vydechnout v přírodě, přes-
te však bychom měli tihnout k tomu snažit se číst i v této knize.
A prázdniny nám mohou být slabikářem. Vratime se s jiným pohledem.

* našledující větu prosím v žádném případě nevynechat.
Eventuálně přesunout

ústav pro studium
totalitních režimů

Vatikán: 15. srpna, o svátku Nanebevzetí Panny Marie bude v lotyšské svatyni v Agloně oslavěno slavnou mší sv. 800. výročí pokřestení této baltické země. Jan Pavel II. spolu s jinými evropskými biskupy již koncelebroval na tento úmysl mši sv. 26. června ve Vatikánské bazilice. Nyní zaslal blahopřejné poselství kard. Vaivodsovi, apoštolskému administrátoru v Rize a Liepaje. Vzpomíná v něm prvého misionáře v této oblasti sv. Meinarda a děkuje Bohu za všechny milosti a dary které dal Lotyšům v minulosti a dává i v současné době. S uspokojením dále schvaluje katechetický program, který byl v ~~xxxxx~~ souvislosti s tímto výročím již zahájen v lotyšských farnostech za účelem nového posílení víry, kterou je třeba nedotčenou předat i budoucím pokolením. Vyprošuje rovněž pro tamní věřící zvláštní ochranu Panny Marie v nynějších těžkostech a děkuje lotyšským biskupům i kněží za jejich obětavou práci, kterou též přispívají k rozvoji celého národa.

Belgie: Zítra skončí v Lovani světový sjezd dvou studentských organizací, tj. Mezinárodního hnutí katolických studentů /IMCS/ a Internacionály katolických studentů /IYCS/. Asi 350 delegátů z 80 různých států diskutuje o dvou klavních námětech, jimiž jsou "Poslání mladých katolických studentů ve světě, který se mění" a "Nové způsoby hlásání evangelia na školách a universitách".

Itálie: Koncem tohoto měsíce proběhne ve středoitalském městě Rieti 37. národní liturgický týden, tentokrát s ústředním tématem: Kněží ^{našeho} pracují pro Boha". Sjezd pořádá Středisko pro liturgickou činnost, založené v r. 1947. Tyto týdny byly původně vyhrazeny kněžím, nyní se jich však účastní i laikové, pracují v liturgickém apoštolátu.

Spojené státy: Arcibiskup z Bostonu, kard. Bernard Law odletěl včera v pondělí na desetidenní návštěvu v Polsku, kam ho pozval kakovský arcibiskup kard. Macharski. Spolu s ním bude v Polsku asi 100členná delegace ze státu Massachusetts. V pátek o svátku Nanebevzetí Panny Marie kard. Law bude sloužit slavnou mší sv. v polské národní mariánské jasnohorské svatyni, spolu s polským primasem, kard. Glempem a jinými místními biskupy. Počítá se, že v tento den připutuje do svatyně ^{pěšky} přes 100.000 věřících z celého Polska a kromě toho i mnoho poutníků z jiných evropských zemí.

Chile: Arcibiskup hlavního města Santiaga, kard. Fresno Larraín vyzval včera celý národ ke všeobecnému usmíření jako přípravě na návštěvu sv. Otce, který vykoná pastorační cestu do této země příští rok na jaře. Podotkl též, že jeho vlast nyní prožívá chvíle bolesti a zármutku a z toho důvodu jsou jednota a usmíření ještě naléhavějším požadavkem. Místní biskupská konference již zajistila hotel ve středu hlavního města pro více než 3.000 novinářů, kteří budou sv. Otce na této cestě doprovázet.

Francie: Dnes v úterý započala v lurdské mariánské svatyni v pořadí již 113. celonárodní francouzská pouť, letos pod heslem: "Mluv k nám, Bernadetto". Vede ji biskup z Le Havre, mons. Saudreau. Maží poutníky je asi 1.300 nemocných, o které peče mimo zdravotní personál asi 1.200 chlapců a děvčat jako dobrovolníci. Očekává se, že při závěru pouti, v pátek 15. srpna, bude v Lurdech celkem asi 50.000 věřících.

Polsko: Včera v pondělí byl v rámci nedávno vyhlášené amnestie propuštěn z vězení známý historik Adam Michnik, který byl též jedním z předáků odborářského hnutí Solidarność. Podle polské tiskové kanceláře Papirus bylo dosud propuštěno přes 9.000 osob. Odhaduje se, že v polských věznících si v současné době odpykává tresty celkem asi 106.000 vězňů.

ústav pro studium
totalitních režimů

Hlavní promluva sv. Otce při gen. audienci

1. Budeme ještě pokračovat v námětu předešlých katechezí, jímž byl článek víry o andělech jako Bohem stvořených bytostech. Dnes se budeme podrobněji zabývat tajemstvím svobody, kterou někteří z nich zneužili proti Bohu a jeho plánu spásy lidstva. ~~JK~~ Evangelista Lukáš říká, že když se učedníci vraceli k svému Mistrovi, plni radosti z výsledků dosažených při prvním misionářském poskání, Ježíš pronesl slova, která nutí k zamyslení: "Viděl jsem satana padnout jako blesk z nebe". Tímto výrokem potvrzuje, že hlásání Božího království je vždy vítězstvím nad ďáblem. Zároveň však též /těmito slovy/ zjevuje, že budování Božího království je stále vystaveno nástrahám zlého ducha. Zajímat se o to - jako chceme my v dnešní katechezi - znamená připravit se na boj, který je podle knihy Zjevení sv. Jana, vlastním životem církve v tomto posledním údobí dějin spásy. Na druhé straně nám to též umožní objasnit správnou víru církve proti těm, kdo ~~JK~~ ji překrucují, protože buď přehánějí ďáblovu důležitost, anebo napak jeho zlovolnou moc podceňují či vůbec popírají. Předešlé katecheze o andělech byly přípravou k pochopení pravdy o satanovi, kterou Písma sv. zjevilo a církevní tradice dále předává, čili že satan je padlý anděl, zlý duch, zvaný také ďábel či démon.

2. Tento pád, jenž má typické rysy odmítnutí Boha s následujícím stavem zavržení, spočívá ve svobodném rozhodnutí těchto stvořených duchů, kteří radikálně a neodvolatelně odmítli Boha a jeho království, přivlastnili si jeho svrchovaná práva, pokusili se podkopat tzv. ekonomii spásy i samotný řád všeho tvorstva. Odraz tohoto postoje se projevuje ve slovech /ďábla/ pokušitele našim prarodičům: Budeže jako Bůh, anebo, jako bohové. Zlý duch se tak snaží přesadit i do člověka tento postoj soupeření, nepodřízenosti a odporu vůči Bohu, jenž se pro zloducha stal téměř důvodem celé jeho existence.

3. Ve Starém zákoně vyprávění o pádu člověka, jak jej líčí kniha Genese, obsahuje odkaz na toto soupeření, k němuž satan chce člověka přemluvit, aby ho pohnul k překvapení /Božího/ zákazu. I v knize Jobově čteme, že satan se snaží podnít vzpřímu u člověka, jenž trpí. V knize Moudrosti je pak satan líčen jako strůjce smrti, která vešla do lidských dějin spolu s hříchem.

13 AGO 1986

86 225/2

4. Církev podle IV. Lateránského koncilu z r. 1215 učí, že ďábla, čili satanu a ostatní démony Bůh stvořil dobrými, avšak stali se zlými z vlastní vůle. V listu sv. Judy skutečně čteme: "A co se týká andělů, kteří si neuchovali svoje důstojenství, ale vzdali se svého příbytku: drží je pro soud v onen velký den ve věčných poutech v pekelných temnotách". Podobně i v druhém listu sv. Petra se mluví o "andělech, kteří se prohřešili" a které Bůh "neušetřil, ale srazil je a odevzdal peklu, temné propasti, aby tam byli drženi pro soud". Je jasné, že jestliže Bůh neodpouští hřích andělů, činí tak proto, aby zůstali ve svém hřichu, a proto jsou věčně "v poutech" onoho svého počátečního rozhodnutí, když odmítli Boha a postavili se proti pravdě nejvyššího a definitivního dobra, kterým je Bůh. V tomto smyslu sv. Jan пиše, že "ďábel je hříšník už od počátku", že "byl od počátku vrah a nedrží se pravdy, protože v něm pravda není".

5. Tyto texty nám pomáhají pochopit povahu a rozsah Satanova hříchu, jenž spočívá v odmítnutí pravdy o Bohu, kterého poznal světlem svého rozumu a ve zjevení jako nekonečné dobro a jako lásku a svatost existující samu o sobě. Hřích byl tím větší, čím větší byla dokonalost ducha a pronikavá schopnost poznání andělského rozumu a čím větší byly i jejich svoboda a blízkost Bohu. Tím, že vlastní svobodnou vůlí odmítl poznanou pravdu o Bohu, satan se stal vesmírným lhářem a otcem lži. Proto též žije v radikálním a nezvratném popírání Boha a snaží se vnutit tvorstvu, ostatním bytostem stvořeným k Božímu obrazu a zejména člověku, svou tragickou lež o dobru, kterým je Bůh. V knize Genese nalézáme přesný popis takovéto lži a zfalšování pravdy o Bohu, kterou se ~~satan~~ v podobě hada pokouší předat i prvním představitelem lidského pokolení: Bůh je prý žárlivý na své výsady a proto vnutil člověku určitá omezení. Satan ponouká člověka, aby se sebe svrhl toto a stal se jako Bůh.

6. V tomto stavu zásadní lži satan se podle sv. Jana stává i "vrahem", to znamená ničí nadpřirozený život, který Bůh již od počátku vstípil do něho samého a do bytostí stvořených k Božímu obrazu, tj. ryzích duchů a lidí; satan chce tedy zničit život podle pravdy, život v plnosti dobra, nadpřirozený život milosti a lásky. Autor knihy Moudrosti пиše: "Smrt však přišla na svět ďáblovou závistí a ^{zakusí} _{kdo} jí ti, (kterí) mu patří". A v Matoušově evangeliu Ježíš Kristus napomíná: "Spíše se bojte toho, který může uvést duši i tělo do záhuby v pekle".

13 AGO 1986

7

7. V důsledku hříchu prarodičů tento padlý anděl získal do určité míry vládu nad člověkem. Toto učení církve neustále vyznává a hlašá a Tridentský koncil je potvrdil v traktátu o dědičném hříchu; svůj dramatický výraz nachází v křestní liturgii, když je katechumen žádán, aby se odřekl démona a jeho svodů. O tomto jeho vlivu na člověka a na různá rozpoložení jeho ducha i těla, nalézáme některé údaje v Písma sv., kde satan je nazýván např. "vládce tohoto světa", a dokonce i "bůh tohoto světa". Nacházíme tu i mnoho jiných jmen, jež popisují jeho neblahé vztahy k člověku: Belzebub, Belial, nečistý duch, pokušitel, zloduch a dokonce Antikrist. Je přirovnáván ke lvu, k drakovi /ve Zjevení sv. Jana/ a k hadovi. Velmi často se užívá k jeho označení výraz ďábel /z řeckého slovesa diaballein - a z toho pochází podstatné jméno diabolos/, jež znamená uvést do zkázy, rozdělit, pomlouvat, podvádět. Po pravdě řečeno, toto vše se děje již od počátku působením zlého ducha, o němž Písmo sv. mluví jako o osobě, třebaže též tvrdí, že "není sám", ~~καὶ πάκχει καὶ γίγνεται~~. V gerasenském kraji ďálové volají na Ježíše "je nás mnoho", a Ježíš při popisu posledního soudu pronáší slova :ďábel a jeho andělé".

C

8. Podle Písma sv. a zvláště podle Nového zákona vláda a vliv satanův a ostatních zlých duchů se vztahuje na celý svět. Pomysleme na Kristovo podobenství o poli /kterým je svět/, dobrém semeni a koukolu, který zasevá ďábel, aby vyrval ze srdečního dobra, které do nich bylo zaseto. Připomínáme i četné výzvy k bdělosti, modlitbě a postu, anebo jak Kristus zdůraznil: "Ďábel toho druhu nemůže být vyhnán něčím jiným než modlitbou". Satanova činnost spočívá především v tom, že pokouší lidí ke zlému tím, že ovlivňuje jejich představivost a jejich vyšší schopnosti, aby je obrátil proti Božímu zákonu. Satan svádí dokonce i Ježíše v krajním pokusu zvrátit požadavky ekonomie spásy jak je Bůh předurčil. Není vyloučeno, že v určitých případech zlý duch si troufá působit svým vlivem nejen na hmotné věci, nýbrž i na lidské tělo a proto se mluví o "poselosti zlým duchem". Není vždy snadné rozeznat, co se v těchto případech vymyká přírodním zákonům, ani církve snadno nesvoluje a nepodporuje tendenci připisovat mnoho faktů přímým démonovým zásahům; v zásadě však nelze popírat, že satan ve svém úsilí škodit a svádět ke zlému, může dospět až k tomuto krajnímu projevu své nadřazenosti /nad člověkem/.

T 9. Nakonec je třeba připojit, že drtivě působící slova sv. Jana: "Zloduch má v moci celý svět", naznačují též Stanovu přítomnost v lidských dějinách, přítomnost, která se stává tím výraznější, čím více se člověk a společnost vzdaluje od Boha. Vliv zlého ducha může být velmi hluboce a účinně skrytý. Jeho zájmům odpovídá, aby zůstal nepoznán. Satanova obratnost ve světě spočívá v tom, že vede lidí k tomu, aby popírali jeho existenci ve jménu racionalismu a kteréhokoli jiného systému myšlení, které shání všechny možné vytáčky, aby nemusilo připustit jeho působení. To však neznamená vyloučení svobodné lidské vůle a zodpovědnosti, ani zmaření spásy Kristovy činnosti. Jde tu spíše o srážku mezi temnými silami zla a silami vykoupení. V tomto směru jsou výmluvná Ježíšova slova Petrovi pronesená na počátku jeho utrpení: "Šimone, satan si vyžádal, aby vás směl protříbit jako pšenici; ale já jsem za tebe prosil, aby tvoje víra ne-přestala". Chápeme tedy, proč Ježíš v modlitbě Otčenáše, které nás naučil a která je modlitbou o Boží království, ji tak drsně končí, na rozdíl od tolika jiných modliteb své doby, připomínkou, že jsme vy-staveni nástrahám zla a zlého ducha. Křesťan, když se dovolává Boha v Ježíšovu duchu a prosí o jeho království, volá silou své víry: ne-uvoď nás v pokušení, ale zbab nás od zlého, tj. od zloducha. Dej, Pane, ať neupadneme do nevěry, ke které nás svádí ten, jenž byl ne-věrný již od počátku.

Česká Chci z celého srdce připomenout a pozdravit vás, nemocné, kteří vždy zasluhujete zvláštní bratrskou pozornost. Kéž vás účinně podpo-ruje při snášení utrpení z lásky ke Kristu. Milovaní, důvěřujte Panně Marii. Ona, která nás pod křížem začala milovat jako své děti, jež nyní ve slávě u svého Syna nám mateřsky zprostředkovává útěchy, posilu a milosti, které řídí a zjasňují naši pouť světem. Dává vám, a skrze vás celému světu, spolehlivou a bohatou naději na nesmrtnost. Kéž je vám stále oporou mé apoštolské požehnání.

totalitních režimů

Slyšeli jste klamnou promluvu sv. Otce při dnešní generální audienci v plném soudu

K nemoci se pak J.P. II odnáší tuto slovy:

1
59. Vnitřní vztah k Bohu v Duchu sv. působí, že člověk chápe novým způsobem i sám sebe, své vlastní člověčenství. Vystupuje tak plně na povrch onen Boží obraz a podoba, která je v člověku již od počátku. Tato vnitřní pravda o lidské bytosti se má stále znova objevovat ve světle Kristově, neboť on je pravzor vztahu k Bohu; v něm také je třeba znova nalézt důvod, proč "člověk nemůže sám sebe plně nalézt, leč v opravdovém darování sebe samého", jak piše II. Vat. koncil právě v důsledku onoho Božího obrazu a podoby, jež "ukazuje, že člověk je jediný tvor na zemi, kterého Bůh chtěl pro něj samého", v jeho osobní důstojnosti, avšak také přístupného sociálnímu spojení a společenství. K účinnému poznání ~~a k plnému~~^{lidstva} uplatňování této pravdy /o lidském bytí/ dochází pouze působením Ducha sv. Člověk se této pravdě učí od Ježíše Krista a uskutečňuje ji ve vlastním životě působením Ducha /sv./, kterého on sám /Kristus/ mu dal.

Na této cestě - tj. na cestě takového vnitřního vyzrávání, jež v sobě zahrnuje i plné objevení smyslu /vlastního/ člověčenství, Boží vztah k člověku se stává důvěrný a Bůh proniká stále hlouběji do lidského světa. Trojjediný Bůh, který existuje sám v sobě jako nadpřirozená skutečnost meziosobního darování se, sdílí se a daruje se v Duchu sv. i člověku a tím přetváří zevnitř lidský svět, tj. z nitra srdcí a svědomí. Na této cestě i svět, jenž má účast na tomto Božím darování se, stává se - jak učí koncil "stále lidštější, stále hlouběji lidský"²⁵⁷, zatímco v něm, prostřednictvím lidských srdcí a svědomí, uzravá království, v němž Bůh bude s konečnou platností "vše ve všech"²⁵⁸ jako dar a láska. Ano, dar a láska: taková je věčná moc otevřání se trojjediného Boha člověku a světu v Duchu sv.

1
S výhledem na rok 2.000 od Kristova narození jde o to, aby stále větší počet lidí "se mohl plně nalézt v opravdovém darování sebe samých", jak to říká uvedený koncilní výrok. Aby se působením Ducha utěšitele uskutečňoval v našem světě onen proces opravdového vyzrávání člověčenství, a to jak v osobním, tak i ve společenském životě. Právě s ohledem na toto, "sám Ježíš svou modlitbou k Otcí, aby všichni byli jedno jako i my jsme jedno", nám nazčil určitou podobnost mezi jednotou božských osob a jednotou Božích dětí v pravdě a lásce²⁵⁹. Koncil zdůrazňuje tuto pravdu o člověku a církve v ní vidí zvláště silnou a rozhodnou směrnici pro své vlastní apoštolské úkoly. Je-li totiž člověk cestou církve, pak tato cesta prochází celým tajemstvím Krista,

jenž je pro člověka božským vzorem. Na této cestě Duch sv. posiluje v každém z nás "vnitřního člověka" a tím působí, že člověk stále lépe "nalézá sám sebe opravdovým darováním sebe samého". Je možno říci, že v těchto slovech koncilní pastorální konstituce /Radost a Naděje/ je shrnuta celá křesťanská antropologie, čili na evangeliu založená teorie a praxe, podle níž člověk, tím že v sobě objevuje vlastní příslušnost ke Kristu a v něm své povýšení na Boží dítě, chápe lépe i svou lidskou důstojnost, právě proto, že sám je subjektem tohoto Božího přibližování se a přítomnosti, čili subjektem Boží blahosklonosti, ve které je obsažen i výhled na konečné oslavění a dokonce i jeho samotný kořen. Pak ovšem můžeme skutečně opakovat, že "Boží slávou je živý člověk, avšak životem člověka je nahlízení na Boha". Člověk, žijící Božím životem, je Boží slávou a skrytým udělovatelem tohoto života a této slávy je Duch sv. Basil Veliký o něm říká: On /Duch sv./, prostý ve své bytnosti a mnohostranný ve svých ctnostech, se šíří, aniž by se přitom nějak zmenšoval, je přítomen u každého z těch kdo jsou schopni přijmout ho, jen jakoby ho měl on sám a do všech vlévá dostatečnou a plnou milost".²⁶¹

2 60. Když pod vlivem Ducha utěšitele lidé objeví tento Boží rozdíl svého bytí a života, a to jako jednotlivci i jako společnost, jsou schopni osvobodit se i od jistých okolností určujících jejich život, které plynou zejména z materialistických základů myšlení, praxe a příslušné metodologie. V našem údobí se tento činitelům podařilo proniknout až do nitra člověka, do oné svatyně svědomí, kam Duch sv. stále vlévá světlo a sílu nového života, jak to odpovídá "svobodě Božích dětí". Vzrávání člověka v tomto životě brání určité podmiňující okolnosti a nátlaky, jimiž na něho působí struktury a mechanismy ovládající různé úseky společenského života. Můžeme říci, že v mnoha případech sociální činitelé, místo aby podporovaly rozvoj a rozmach lidského ducha, naopak ho nakonec odtrhávají od původní ryzí pravdy jeho bytí a života – nad níž bď právě Duch sv. – a podrobují ho "knížetí tohoto světa".

1 Proto velké Milostivé léto r. 2.000 obsahuje v sobě poselství osvobození, k němuž má dojít působením Ducha /sv./, neboť jen on může jednotlivcům i celým skupinám pomoci, aby se oprostili od starých o nových okolností podmiňujících jejich život, a řídit je "zákonem Ducha, který dává život v Kristu Ježíši"²⁶², aby tak objevili a plně uplatňovali v plné míře opravdovou lidskou svobodu, neboť jak níže sví

"Kde je Duch Páně, tam je svoboda"²⁶³. Takovéto zjevení svobody a tedy i opravdové lidské důstojnosti, je obzvláště výmluvná pro křesťany a církev, jsou-li vystaveni pronásledování; platilo to ve starověku a platí to i pro dnešní dobu, poněvadž svědkové Boží pravdy se pak stávají živým důkazem působení Ducha pravdy, přebývajícího v srdcích a svědomí věřících; nezřídka pak svou mučednickou smrtí dosahují nejvyšší oslavěni lidské důstojnosti.

Avšak i v normálních společenských poměrech křesťané, jako svědkové opravdové lidské důstojnosti, protože jsou poslušni Ducha sv., přispívají k mnohostrannému "obnovení tváře země" tím, že spolupracují se svými bratřími na uskutečňování a zhodnocování všeho, co je dobré, ušlechtilé a krásné v dnešním pokroku civilizace, kultury, vědy, techniky a jiných oblastí lidského myšlení a činnosti²⁶⁴. Dělají to proto, že jsou učedníky Krista, který - jak píše koncil - "byl svým zmrvýchvstáním ustanoven Pánem ... a nyní mocí svého Ducha dále působí v srdcích lidí; nejenže v nich vyvolává touhu po budoucím věku, ale zároveň tím i oduševňuje, očišťuje a posiluje velkorysé úmysly, již miž se lidská rodina snaží zlidštit svůj život a podřídit tomuto cíli celou zemi"²⁶⁵. Tímto způsobem ještě více potvrzují velikost člověka, stvořeného k Božímu obrazu a podobě, velikost, kterou osvěcuje tajemství vtělení Božího Syna, jenž "když se čas naplnil", vstoupil působením Ducha sv. do dějin a žil jako opravdový člověk, on, zrozený dříve než každý jiný tvor, "skrze něhož povstalo všechno, i my"²⁶⁶.

61. Blíží se konec druhého tisíciletí a to by mělo všem připomenout a téměř znova zprítomnit příchod Božího Slova "až se čas naplní". Církev chce ještě jednou znova proniknout do samotného jádra svého božsko-lidského zřízení a onoho poslání, které ji činí účastnicí na mesiášském poslání Kristově, v duchu učení a stále platných směrnic II. Vat. sněmu. Při sledování této linie se můžeme vrátit zpět až do večeřadla, kde Ježíš Kristus zjevil Ducha sv. jako zastánce a utěšitele, jak Ducha pravdy, a kde mluvil o svém "odchodu" skrze smrt na kříži, jako o nutné podmínce, aby tento Duch mohl přijít: "Je to pro vás dobré, abych já odešel. Jestliže totiž neodejdu, zastánce k vám nepřijde. Odejdu-li však, pošlu ho k vám"²⁶⁷. Viděli jsme, že tato předpověď se poprvé uskutečnila již o velikonočním večeru, potom při oslavě Letnic v Jeruzalémě a od té doby se pak uskutečňuje v lidských dějinách působením církve.

Ve světle této předpovědi nabývá svůj plný význam i to, co Ježíš - rovněž při poslední večeři - prohlásil o svém novém příchodu. Je totiž důležité, že v téže řeči na rozloučenou ohlásil nejen svůj "odchod", nýbrž i svůj nový "příchod". "Nenechám vás tu jako sirotky. Zase k vám přijdu"²⁶⁸. A ve chvíli posledního rozloučení, dříve než vstoupil na nebesa, opakoval ještě důrazněji: "Já jsem s vámi po všech dny až do konce světa"²⁶⁹. Tento Kristův nový příchod, toto jeho ustavěné přicházení, aby byl s apoštoly a s církví, toto jeho "jsem s vámi až do konce světa", jistě nic nemění na jeho "odchodu". Došlo k němu po skončení Kristovy mesiášské činnosti zde na zemi, ^{a to} v rámci předpověděného seslání Ducha sv.^j vrývá se, abychom tak řekli, do nitra jeho samotného poslání. Přece však jen se dovršuje působením Ducha sv., jehož mocí Kristus, který odešel, přichází i nyní a vždy novým způsobem. Toto Kristovo nové přicházení působením Ducha sv. jakož i jeho stálá přítomnost a činnost v duchovním životě, se uskutečňují ve svátostné skutečnosti. V ní Kristus, který odešel ve svém viditelném člověčenství, přichází, je přítomen a působí v církvi způsobem tak vnitřním, že z ní činí své /mystické/ tělo. Jako taková, církev žije, pracuje a roste "až do konce světa". A to vše se děje působením Ducha sv.

RadioVaticana.cz

Česká sekce Vatikánského rozhlasu

ústav pro studium
totalitních režimů

14 AGO. 1986

86 226/5

62. Nejúplnějším svátostným výrazem Kristova "odchodu" skrze žájemství kříže a zmrvýchvstání je eucharistie. V ní se pokaždé svátostně uskutečňuje jeho příchod a spásenosná přítomnost, tj. v oběti a společenství. Uskutečňuje se působením Ducha sv., ve vnitřním rámci jeho vlastního poslání²⁷⁰. Skrze eucharistii Duch sv. provádí ono vnitřní posílení člověka, o němž mluví list Efesanům²⁷¹. Skrze ni jednotlivci i obce věřících se pod vlivem Ducha utěšitele učí objevovat božský smysl lidského života, jak to připomněl i /minulý/ koncil: ten smysl, jímž Ježíš Kristus "plně zjevuje člověka člověku", když naznačuje "že je jakási podobnost mezi jednotou božských osob a jednotou Božích dětí v pravdě a lásce"²⁷². Taková jednota se vyjadřuje a uskutečňuje zejména skrze eucharistii, v níž člověk svou účastí na Kristově oběti, která se jejím slavením zpřítomňuje, si též uvědomuje, že "může nalézt sám sebe jen darováním sebe samého"²⁷³ ve společenství s Bohem a ostatními lidmi, svými bližními.

Proto první křesťané, už hned po sestoupení Ducha sv. "setrvávali v lámání chleba a v modlitbách a zůstávali tak v apoštolském uření a bratrském společenství".²⁷⁴ Poznávali tak, že jejich Pán, který vstal z mrtvých a vstoupil na nebesa, znovu k nim přichází v eucharistickém církevním společenství a jeho prostřednictvím. Církev, pod vedením Ducha sv., skrze eucharistii již od počátku vyjadřovala a původovala sama sebe. A tak tomu bylo vždy, ve všech křesťanských pokoleních, až podnes, kdy stojíme na sklonku druhého křesťanského tisíciletí. Musíme ovšem bohužel i uznat, že toto nyní končící tisíciletí, bylo dobou velkých roztržek mezi křesťany. Proto všichni, kdo věří v Krista, musí po příkladu apoštola, se vším úsilím usměrňovat své myšlení a činnost podle vůle Ducha sv., jenž je "základem církevní jednoty", aby všichni pokrtění v témže Duchu se znova stali bratry spojenými ve slavení téže eucharistie, "svátosti zbožnosti, zanmení jednoty a pouta lásky" a tvorili tak dohromady jedno tělo".²⁷⁶

15 AGO. 1986

227/1

Hans Plauner : Rímský Ferragosto

850

Slyšíme to v rozhlasu a čteme o tom v novinách, že prý v tyto dny, které Italové nazývají Ferragosto - feriae augusti - města se vyprazdňují a lidé se uchylují na hory nebo k moři, aby unikli srpnovému vedru. Ale asi to nebude úplná pravda, poněvadž právě minulou neděli se v pozdních večerních hodinách shromázdilo mnoho tisíc lidí, Římanů i cizinců, na náměstí S. Maria Maggiore, aby viděli sněhovou vánici. A skutečně. Průčelí basiliky se náhlo osvětlilo silnými reflektory, a na balkonech začaly pracovat mechanická zařízení, která rozprašovala umělý sníh a brzy pokryla ~~sněhem~~ ^{mluví mnoha různých druhů} tímto shodiště basiliky. Při tom z tlampačů se ozval hlas, který vysvětloval, co to všechno znamená.

A tak ~~účastníci~~ se mohli dozvědět, že podle roztomilé legendy v roce 358 papež Liberius měl sen, ve kterém se mu ukázala Panna Maria a žádala, aby na místě, které mu ukáže, postavil chrám k její poctě. Ale kde vzít na to peníze? Maria Panna se i o to postarala. Tentýž sen měl také bohatý patricius Joannes, který byl bezdětný, a chtěl ~~se~~ svým bohatstvím prokázat nějaké dobrodiní. Když tedy ve snu poznal přání Boží Rodičky, dostavil se k papeži Liberiovi, a oba se dohodli, že počkají, až jim Maria Panna zjeví místo, kde by měl stát její chrám. A tak v noci ze ~~III.~~ ^{IV.} čtvrtého na pátý ~~kdy v Římě bývají největší výdery~~ srpen napadl na nejvyšším římském pahorku Eskvilinu sníh a papež s patriciem Janem a s udílenými Římany vyšel na Eskvilín a tam do sněhu vyznačil půdorys chrámu ke cti Boží Rodičky. Tuto událost zvěčnil Filip Rusuti ze školy slavného Petra Cavalliniho mosaikami v původním průčelí basiliky koncem 13. století. Proto se také basilika S. Maria Maggiore nazývá basilika Panny Marie Sněžné.

Ale tato turistická atrakce, kterou pořádá už po třetí Assessorát římské městské správy, ~~pro turismus~~, je jenom civilní napodobenina taho, co se děje už od pradávna při liturgii v den 5. srpna. V ten den se slaví Posvěcení chrámu Panny Marie Sněžné. A proto při gloria ^v slavné mši svaté a při zpěvu Magnificat při slavných nešporách ~~mí~~ se systém bílá kvítka z kopule mariánské kaple, kde se uctívá milostný obraz Panny Marie "Salus Populi Romani - Spásy římského lidu". Byl to jistě husarský kousek, když zřízenec basiliky musil vylézt po vnějším žebříku až k oknu malé ~~ku~~ kupole mariánské kaple, otevřít okénko a sypat bílá kvítka k radosti shromázděného lidu. Poslední tři léta se přišlo na to, že daleko bezpečnější a pro lid přitažlivější je: otevřít jednu postavení desku kasetového stropu a sypat kvítka přímo před hlavní oltář. Bílá kvítka se snášeji pomalu dolů jako sněhové vločky, staré zvony basiliky se rozezvučí, a na kůru zpíváci zpívají radostné Gloria. Lid propuká v nadšení, začne radostí tleskat a provolávat slávu Matce Boží. ~~Už~~ ^{Už} neplatí Konzilia přes 5. srpna.

Jsou historici, kteří tvrdí, že tento zvyk je pozůstatek všeobecného zvyku, který byl rozšířen ve velkých basilikách už od 4. století. Při slavnostech bývala podlaha kostelů pokryta kvítím, hlavně když se světila památka posvěcení chrámu. Už sv. Paulinus z Noly vše jedně ze svých básní uvádí verše: Spargite flore solum, praetexite limina sertis - Posyp-te podlahu kvítím, obestřete prahy květinovými závěsy. Když se pak rozšířila legenda o zázračném sněhu při založení basiliky na Eskvilinu, ona bílá kvítko byla považována za symbol čistoty a panenství Matky Boží. Což nemluvili Svatí Otcové o Matce Boží, že je niva mandidior, že je bělejší nad sníh? Každé pputní místo klade do svého počátku nějakou zázračnou událost. [Může to být zjevení Matky Boží, jako v Lurdech nebo ve Fatimě, může to být třeba nalezení zázračného obrázu mimořádným způsobem, nebo jiná zázračná událost.] A tak význačná mariánská basilika, jako je S. Maria Maggiore, by se neměla ~~ne~~ chlubit nějakým mimořádným ukázkem na počátku svého založení? Ať tato legenda je prohlášována za pozdní, přece vyjadřuje krásný symbol Boží Matky, která je nejčistší mezi všemi panami.

Úcta k Panně Marii Sněžné se rozšířila po celém světě. Všude vznikaly chrámy k její poctě. I náš Karel IV., když zakládal Nové město pražské, chtěl tam mít nádhernou svatyni, zasvěcenou Panně Marii Sněžné. Chrám nebyl dostavěn. Vyniká ~~je~~ nad střechami pražských domů jen presbytář, nejvyšší z celé Prahy. A na průčelií toho nedostavěného chrámu se skví krásná mozaika Salus Populi Romani. Nebyl to snad pražský arcibiskup Jan z Jenštejna, který Otce vlasti přiměl k tomu, aby byla postavena na Novém městě mariánská ~~svatyně~~? Není to vyloučeno. Vždyť od Jana z Jenštejna pochází latinské officium na svátek Panny Marie "Ad nives" s pěknými latinskými hymny, které dokazují, že Janu z Jenštejna byla římská basilika velmi drahá. Vždyť tam blízko sídlil a byl pohřben v nedalekém kostele Sv. Praxedy. Tam se po prvé světil svátek Navštívení Panny Marie v přítomnosti samého papeže, svátek, o jehož zavedení po celé církvi se tento pražský arcibiskup tolik zasloužil. A tak kostel Panny Marie Sněžné v Praze poukazuje na basiliku liberiánskou v Římě a pojí Prahu s věčným Římem.

A podobně i obraz Panny Marie na Velehradě, Mater Unionis - Matky jednoty křesťanů, je kopie posvátného obrazu římského. Tam ~~je~~ Hadrián II. posvětil slovanské knihy. Obrazu Mater Unionis se pokračovalo v úsilí o spojení Slovanů v Kristově Církvi. Kéž Matka jednoty, tomuto usilí stále žehná!

(K. Jan Šimek Roman)

O dnešním svátku Nanebevzetí Panny Marie Svatý Otec, podobně jako v minulých letech, sloužil mše svatou pro občany Castegandolfa. Ráno kolem osmé hodiny nadšeně pozdravován věřícími vyšel pěšky z hlavní brány papežského letního sídla přes hlavní náměstí do nedalekého farního chrámu, kde byli již shromážděni kromě jiných i představitelé města v čele s předsedou a mons. Dante Bernini biskupem z Albána do jehož dieceze Castelgandolfo patří. V homilii se sv. Otec soustředil na mimořádné poslání Panny Marie v dějinách spásy. K obětování byly přineseny jako dyry, místní produkty: tj ovoce, ryby z jezera a víno.

Po skončení bohoslužby se sv. Otec za opětovného jásotu na náměstí shromážděných věřících a turistů opět pěšky vrátil do svého letního sídla.

V poledne pak, (podobně jako o nedělích) se pomodlil s přítomnými poutníky Anděl Páně. Modlitbu uvedl vroucí zbožnou a poetickou prosbou — invokací k Matce Boží. [ZZZZ]

Matko Kristova, shromážděni při společné modlitbě tě chceme dnes pozdravit slovy tvé příbuzné Alžběty: "Požehnaná ty mezi ženami... Blahoslavená, která uvěřila..."

Jsi opravdu plná milosti, Maria; při této plnosti v tobě vyrostl nový svět. Emanuelův svět; svět Boha - s lidmi. Svět víry, který objímá nadpřirozenou Boží skutečnost. Tato skutečnost je v tobě. Bůh je v tobě, Panno Maria: "Požehnaný plod tvého života!"

Přicházíme se s tebou setkat na prahu domu tvé příbuzné Alžběty, kterou jsi po zvěstování přišla navštívit. Zároveň se s tebou chceme setkat na prahu chrámu otevřeném na nebi. Chrám, kterým je Bůh sám.: Otec, Syn, a Duch svatý. Přicházíme se stebou setkat v den tvého nanebevzetí.

Jsme církví tvého Syna, pozorně nasloucháme tvým slovům. Tušíme, jak nám vnuká bohoslužba dnešního svátku, že slova, která jsi pronesla při návštěvě Alžběty se znova objevují na tvých rtech v okamžiku nanebevzetí.

Vrací se tatáž slova, ale obohacená plodem tvého života. [ZZZ]

Ríkáš: "Velebí má duše Pána, a můj duch jásá v Bohu, mém spasiteli, neboť milostivě pohlédl na svou nepatrnou služebnici... veliké věci na mně vykonal teď, jenž je mocný, jehož jméno je svaté!"

Ano, Maria, Boží jméno je svaté a tvé jméno z něho čerpá svatost. Proto tě budou blahoslavit všechna pokolení. Tak jako my dnes zde shromážděni

15 AGO. 1986 227/4

RaVat, CECO

- 2 -

tě blahoslavíme v tomto těžkém pokolení lidských dějin; neboť mocný Bůh vykonal na tobě i na nás veliké věci. Mocně zasáhl svou rukou, poslal nám mocného zachránce.

Ó Matko, ženo oděná sluncem Boží lásky; velké znamení pro ty, kdo putují po této zemi ke stánku živého Boha, vyslyš nás!

Vyslyš nás, aby ~~KKKK~~ ^{at} na tvou přímluvu "jeho milosrdenství od pokolení do pokolení" nezůstalo bez užitku pro syny a dcery této země; ó milostivá, ó přívětivá, ó přesladká Panno Maria. Amen.

Po modlitbě Anděl Páně pa Svatý Otec udělil všem své apošt. požehnání:

RadioVaticana.cz

Česká sekce Vatikánského rozhlasu

ústav pro studium
totalitních režimů

16 AGO. 1986 228/1

Mladí přátelé !

7. Ledláčková:

Kolikrát jste už slyšeli písěň "Bílá" z muzikálu "Kočky"? Anebo Evitinu písěň "Neplač pro mne Argentino"? z muzikálu "Evita"? Určitě víte, že tyto 2 muzikály napsali Angličané Tim Rice a Lloyd Weber. Ale málokdo bude vědět, že jejich prvotinou byla "Josef a jeho barevný plášt'". A jestli si nevzpomínáte na příběh Josefa egyptského, zalistujte si ve St. zákoně - Geneze kap. 36 - 46. My vám Josefa dnes představíme trochu jinak.

Hudba 20".....

Původně populární oratorium se dostalo na scénu divadel a vznikl z něho muzikál. Není tam vůbec mluvené slovo, celý děj spojuje vypravěč - zpěvák. Premiéra Josefa se hrála v brooklynském diecézním semináři. Dával se i na Broadwayi, přebral ~~al~~ ho ochotnická divadla, ale snad nejčastěji se objevuje v repertoáru katolických gymnasií.

Tedě ale nechme Josefa a jeho jedenáctku at zpívají sami. S překladem vám pomůžeme my. Vybrali jsme ty nejzajímavější úryvky, které jsou vlastně parodiemi na různé hudební styly.

1. ukázka: Many centuries ago...

Opona se zdvihá a vypravěč začíná vyprávět: Před mnoha staletími žil v zemi Kanaan Jakub se svými syny.....

2. ukázka /I dreamed..../

Josef celý nadšený vykládá bratrům své sny a bratři se mu vysmívají.

O krásném, velkém poli se mně zdálo obilných na něm 12 snopů stálo.

Ten Míj byl zlatový a velmi vysoký ty vaše se klaněly a dělaly poskoky

O nebi modrému mně taky se zdálo budete věřit co se pak stalo?

Jedenáct hvězdiček té mé se klanělo měsíc i sluníčko dobře to vidělo.

3. ukázka/Father we have something to tell you..../

Synové Jakuba předstírají smutek a vypráví, co se stalo na poušti. Tato ukázka je ve stylu country western a na jevišti bratři Josefa se objevují oblečeni opravdu jako kovbojové.

Otče, něco ti sdělit musíme,

nebuď však smutný, prosíme
stala se vskutku strašná věc
až z toho v žilách tuhne krev.

Radost měls vždycky z 12 synů
již pravda to není, a kdo má vinu?
neměl bys Josefa oplakávat
smutku a pláči a se neoddávat.

V nebi dnes přijali anděla
hvězdička blikla si zvesela.
Bratříčku náš, bude nám smutno,
slzy teď ronit není však nutno.

4. ukázka /Putifar had a very few cares.../

Putifar se nám představí ve stylu kabaretní hudby a stepování.

Putifar těsil se z milionů
s penězi pospíchal denně domů
taky mu patřila půlka Nílu
a rád se oblékal v bohémském stylu

Skupoval akcie v pyramidách
ale vůbec se nevyznal v ženiných chybách
Josef, který byl otrokem, zachoval odstávku,
a tím si zajistil pracovní postup.

Kdo moh by v Genezi měnit čárku?

Musíme obvinit Putifarku.

Tvář její plná pokušení
dostala Josefa do vězení.

5. ukázka /Close every door to me...../

Nevinný Josef sedí v base a medituje nad svým osudem. Měkkouška
a do melodie, kterou slyšíme, se vtírá nálada blízkého východu
a orientální arabské muziky.

Zavřete za mnou všechny dveře,
dejte mě uvěznit do temné věže.
Smějte se, bijte mě, nedejte spát,
čestnost a nevinnost si však nedám brát.

6. ukázka /When I was going along the banks of river...../

A kdo by ve faraonovi nepoznal styl protagonisty rockenrollu - Elvise
Presleyho a konec 50 tých let s výrazným: Báb šuá duá.

7. ukázka /Do you remember the good years in Canaan...../

Bratří se svým starým otcem Jakubem žijí v Kanáně a dolehly na ně těžké
dneg. Vzpomínají na staré dobré časy. Kdo z nás by nepoznal styl francouzs-
kého šansonu s tklivými tóny harmoniky.

Jak byly dobré ty kanánské časy
pole se vlnila zlatými klasy
Hýření, karty a sklenička vína,
v zimě i v létě báječné klíma.

Bratra jsme prodali do otroctví
Žárlivost vjela nám až do morku kostí.
Na poli kopem jen do kamení
a joie de vivre doma už není.

Večeře pořádat nemáme komu
lidé se vyhýbaj našemu domu.
Maintenant pláčem při hořkém víně
každý z nás přemýšlí o velké vině.

8. ukázka / Each of his brothers fell on his knees...
O, no, not him...../

V této ukázce se vystřídají dvě nálady. Bratři si uvědomí s hrůzou, že by Benjamin měl zůstat v žaláři v Egyptě. Ví, že by jim to Jakub nikdy neopustil. 4hlasý sbor vyjadřuje jejich úzkost a prosbu když padnou před Josefem na kolena. Až Josef odejde ze scény, nálada se okamžitě změní v rychlé kalypso, jímž bratři vyjadřují absurditu a pohoršení nad tím, že byl nařčen Benjamin.

9. ukázka / Josef - is it really you, Josef is it really true?/

Mladí přátelé Pax.

Končíme české vysílání V. R.

LJC. CHK/

RadioVaticana.cz

Česká sekce Vatikánského rozhlasu

ústav pro studium
totalitních režimů

P. Poláček SDB

17 AGO. 1986

5' TO"

Promluva na 20.neděli v mezdobě

Dne 20.srpna 1986

Drazí bratři a sestry v Kristu.

Myslite, že jsem přišel dát mír na zemi? Ne, říkám vám, ale rozdelení.
která jsme slyšeli v dnešním evangeliu,
Možná, že nám tato slova, zvláště v tomto roce, který byl prohlášen za mezinárodní
rok míru, znějí nějak divně. Svatý otec tolik vyzývá k modlitbám za mír ve světě.
Na podzim se budou v Asisi lidé různých vyznání modlit za mír. Křesťané se po druhém
vatikánském sněmu snaží sjednotit.

Jak to vlastně s tím mírem a rozdelením, o kterém hovoří Ježíš Kristus
je? Netřeba nějak zvlášť dokazovat, že existuje i hříšná jednota, solidarita
ve zlém. I zločinci se dokáží sjednotit, aby mohli uskutečnit své nekalé záměry.
I vlci vytvářejí smečky, aby se mohli zmocnit kořisti. A pokud jde o mír Kristův
nesmíme jej ztotožňovat s lhostejností či pasivitou.

Nejsvětější trojice je vlastně dokonalá jednota třech božských osob.

V Božích plánech bylo a je vytvářet dokonalou jednotu lidí - vytvářet jednu
velkou rodinu Božích dětí.

Jak tedy došlo k rozdelení? Původce prvního a všech dalších rozdelení je
čábel - původně dobrý anděl, který nechtěl uznat pravdu - skutečnost, že je
při vší své velikosti jen pouhým omezeným tvorem. Tomuto otci veškeré lží se pak po-
dařilo, svést lidí k tomu, aby přerušili své spojení s Bohem, který je láska.
To mělo za následek, že člověk se stal sobcem, který je nakloněn k horšímu.

Důkazem toho jsou celé dejiny lidstva.

Bůh, který miluje člověka se vtělil, aby znova obnovil toto přerušené
spojení. Zemřel za naše hříchy, aby nám dál nový život. To je ten Kristův křest,
o kterém jsme slyšeli v dnešním evangeliu. Tento krvavý křest se pro nás stal
pramenem jednoty a pokoje. První slova, nejsou to ovšem jen pouhá slova, kterými Ježíš
po svém zmrtvýchvstání oğlovil ustrašené učedníky jsou: pokoj vám!

17 AGO. 1986

20/8/86

Ve své velekněžské modlitbě po poslední večeři se Ježíš modlil: Aby všichni jedno byli. Nejde ovšem o jakoukoliv jednotu. Hned nato totiž prosí: jako ty, Otče, ve mně a já v tobě. Aby i oni v nás byli jedno.

Tato jednota lidí v Bohu, který je láska, vyžaduje neustále úsilí o obrácení. Často je třeba jít nejen proti proudu hříšného světa, ale i proti zvrácené žádostivosti, proti sobectví, které je v Vás.

Ježíš Kristus, jak jsme četli v listě k Židům, místo radosti, která se mu nabízela vzal na sebe kříž. Během svého života byl sváděn nejen od čábla na poušti, ale i od lidí, kteří toužili po tom, aby se stal pozemským mesiášem. On však nejenže volil kříž, nybrž vyžadoval i od jiných, aby ho následovali. Proto mu hříšní lidé prudce odporovali a vlastně i dnes odporují.

Sebeovládání, umrtvování nezřízené žádostivosti, prekonávání sobectví je pro nás cestou křížovou. Je to však jediná cesta, která vede k opravdové jednotě a míru. Bůh nás dnes vybízí, abychom neumdlévali a neochabovali. Vždyť jsme v boji proti hříchu ještě nekladli odpor až do krve.

Boj proti hříchu nesmíme ovšem proměňovat v boj proti nepřátelům. Pokud to závisí na nás, snažme se žít v pokoji se všemi lidmi. Odpouštějme těm, kteří nám ubližují a nebo dokonce vědomě škodí. Nepěstujme v srdci zatrpklost nebo Bůh nás toho chraň, nenávist. Modleme se za všechny lidi. Milujme i své nepřátele i jim se snažme pomoci.

Je jisté, že až do konce světa zde budou lidé, kteří budou odporovat Kristu a jeho církvi. Na tomto odporu, na tomto rozdělení, Bůh, který miluje lidi, žádnou vinu nemá. Pro nás je důležité, abychom toto rozdělení nezvětšovali svými hříchy a snažili se o sjednocení v lásce Kristově.

Bože, učinil s blahoslavenou Pannu Marii Matkou a Pomocnicí křesťanů. Upevní na její přímluvu svou církev, aby trpělivě nesla a láskou přemáhala vše, co ji tísnil uvnitř a sužuje zvenčí a sdělovala lidem tajemství Krista.

Královno míru, oroduj za nás. Amen.

1 / AGO. 1986

Nedělní Angelus sv. Otce

1. Srdce Ježíšovo, smírná oběti za naše hříchy.

Srdce Ježíšovo je zdrojem života, poněvadž skrze ně dochází k vítězství nad smrtí. Je také zdrojem svatosti, protože v něm se vítězí nad hřichem, jenž je protivníkem svatosti v lidském srdci. Ježíš, který v nedělní den zmrtvýchvstání vstupuje zavřenými dveřmi do večeřadla, říká apoštolum: "Přijměte Ducha svatého. Komu odpustíte hříchy, těm jsou odpuštěny. A při těchto slovech jim ukazuje ruce a bok, kde jsou viditelné rány po ukřižování. Ukazuje jim bok, místo, kde bylo srdce probodeno setníkovým kopím.

2. Takovým způsobem byli apoštolé povoláni, aby se vrátili k Srdci, které je smírnou obětí za hříchy světa. Spolu s nimi jsme povoláni i my. Moc odpouštět hříchy, moc zvítězit nad zlem, jehož sídlem je lidské srdce, má svůj zdroj v utrpení a smrti Krista Vykupitele. Zvláštním symbolem této výkupné moci je právě srdce. Utrpení a smrt zasáhly celé Kristovo tělo, Způsobila je všechna zranění, která utřžil při utrpení. Především však tyto rány zasáhly srdce, které ještě tlouklo, když celé tělo již dokonávalo. Srdce umíralo v utrpení způsobeném všemi ráhami.

3. Ale (přitom všem) Srdce hořelo láskou. Živý plamen lásky strávil Ježíšovo srdce na kříži. Tato láska Ježíšova srdce byla smírnou mocí a obětí za hříchy. Překonala – a stále překonává, všechno зло, jež tkví ve hřichu, všechno to vzdalování se od Boha a vzpouru svobodné lidské vůle, veškeré zneužívání svobody proti Bohu a jeho svatosti. Láska, která strávila Ježíšovo srdce a způsobila jeho smrt, byla a je nepřemožitelnou mocí. Láskou božského srdce smrt zvítězila nad hřichem. Stala se zdrojem života a svatosti.

4. I sám Kristus dokonale zná toto výkupné tajemství svého srdce. Je jeho bezprostředním svědkem. Když říká apoštolum: Přijměte Duha svatého, abyste mohli odpouštět hříchy, vydává tak svědec o svém Srdci, které je smírnou obětí za hříchy světa. Panno Maria, která jsi útočištěm hříšníků, přiblíž nás k srdci svého Syna.

Poutníkům: Rím je město bohaté uměleckými a náboženskými památníky. Přeji vám, aby dny prázdnin, které zde trávíte, jednak vám přinesli zábavu a oddech, jednak aby též posílily vaši křesťanskou víru. Nejsvětější Panna, na kterou jsme předevčírem vzpomínali v tajemství jejího Nanebevzetí, kéž vás naučí povznášet zrak k vyšší skutečnosti, která nás očekává po této pozemské pouti.

17 AGO. 1986

Jako každý předešlý rok, i letos vyvrcholila o svátku Nanebevzetí Panny Marie velká celonárodní pouť domariánské svatyně v Čenstochowé. Kolem milostného a uctívaného obrazu tzv. Černé Madony se předevčírem shromáždilo přes 250.000 poutníků z celého Polska a kromě toho ještě z více než 20 cizích zemí. Při slavné mši svaté, sloužené před polednem, byl hlavním koncelebrantem severoamerický kardinál a bostonský arcibiskup Bernard Law. Poštěký primas, kard. Glemp při ní pronesl homili, ve které vyzval všechny věřící, aby přes všechny obavy z nynější krize a jiných palčivých aktuálních otázek neztráceli radost a vyrovnanost pramenící z víry, neboť ta jim umožní, aby hleděli na svět s větší důvěrou. Poukázal také na některé (složky), jež posilují naději, např. ničím nerušené očekávání nové návštěvy sv. Otce v Polsku. Prohlásil výslovně: "Třebaže dosud nebylo odesláno formální pozvání, chceme udržovat a šířit toto ovzduší radostného očekávání, s přesvědčením, že sv. Otec, jehož příchod posiluje bratry ve víře, posílí i naše ušlechtilé tužby, jejichž cílem jsou jednota a duchovní povznesení celého národa." Jinou složkou naděje je podle jeho slov rostoucí střízlivost ~~xxakixxixkýxpexký~~ obyvatelstva, přes různá lákadla ze strany státu. Polští biskupové zvláštním pastýřským listem vyhlásili srpen za měsíc zdrženlivosti od alkoholických nápojů, aby se tak účinněji bojovalo proti opilství. Dalším důvodem k důvěře - pokračoval kard. Glemp, je propuštění mnoha politických vězňů a laskavé přijetí tisíců poutníků, kteří přišli do této svatyně pěšky. Kardinál se však netajil ani svými obavami z některých jevů a událostí. Např. v novém školním roce má být zavedeno vyučování tzv. náboženských věd s jasně ateistickým zaměřením. K tomu kard. Glemp podotkl, že takové vyučování nemá smysl, neboť naopak ~~nevymě~~ v různých těžkostech a překážkách vyzrává a sílí, stává se uvědomělejší a roste důvěra v Boha.

Velké národní pouti o svátku Nanebevzetí Panny Marie se podle dosavadních údajů zúčastnilo 410 skupin pěších poutníků, tj. celkem přes 160.000 osob, mezi nimi dva biskupové, přes 1.000 kněží a na 1.500 seminaristů. Kromě Poláků připutovalo ještě přes 1.000 z ^{poutníků} 23 cizích zemí. Nejpočetnější skupiny přišly z Varšavy /přes 32.000/, z Radomí /přes 16.000/, z Vratislaví /přes 14.000/ a z Krakova /více než 10.000/. Nejdelení cestu ušli poutníci z baltických oblastí, např. ze Štětína, Gdanska a Kaošalína, kteří urazili pěšky asi ve 20 dnech kolem 600 km.

[zvony]

V meditaci před polodně modliteba Anděl Páně Jan Pavl II rozvedl další invokaci z liturgie k Božímu Srdci Páně

[222]

17 AGO. 1986 229/
P. Kolář - S1

Vyjednávání v Československu mezi státem a církví

KNA - Katholische Nachrichtenagentur přinesla zase jednou zprávu, že pražská vláda chce vyjednávat s Vatikánem o obsazení biskupství u nás. Prohlásil to podle KNA v československé televizi tajemník ústředního výboru strany Vasil Bilak.

X Katolíci u nás už pomalu začínali doufat, že se přece jen začne s řešením aspoň některých okrajových problémů ve vztazích mezi církví a státem, a místo toho - bác ho - všechno zůstává při starém. Zase máme na talíři jen prohlášení o usnesení ochoty k vyjednávání o řešení. //Člověku napadá, jestli to není nějaká nemoc v důsledku všeho toho schůzování o ničem. Na to jak si jednou funkcionář někde na světě zvykne, je konec. Dál než k ochotě vyjednávat už to sotva někdy v životě dotáhne. V Čechách tahle nuda trvá už desítky let. Vlastně je to na jednu stranu dobré. U sousedů přestali mít chuť k vyjednávání a začali jednotlivé problémy řešit doopravdy. Nevím, jestli jim máme co závidět, anebo jestli nezávidí tak trošku oni nám, přes všechnu naši mizérii. Budoucnost církve záleží na něčem jiném, než na výměně zdvořilostí mezi ^{busuny} ní a státem. ^{vlastnou}

Radiowatikan.cz
Česká sekce Vatikánského rozhlasu
Ono ale asi nejde o tajnou příslušnost k církvi, která opravdu není možná. Jde spíše o církevní úkony, které ač zakázány státem, přece nezmizely... Okolo ~~katolických~~ nich se toho už napsalo a namlu-

V agenturní depeši se samozřejmě mluví také o proslulé tajné církvi, kterou by prý Vatikán musel přestat podporovat. Nemá asi smysl po sedmnácté vysvětlovat, že tu jde o omyl a že hlavní podporu a vůbec možnost vzniku toho, čemu se tu říká tajná církev dodává politická moc sama. On mě totiž už ten nesmyslný termín pokaždé buď přivede do varu nebo rozesměje, podle nálady, ve které zrovna jsem. Tentokrát jsem to všechno četl po návratu z Alp a tak mě to rozesmálo. Jakápak tajná církev. Na rozdíl od konspirativních buněk třeba teroristických skupin rudých brigadistů v Německé Spolkové Republice není ^{práv} u křesťanských církví žádná obtíž zjistit, zda se k ní někdo hlásí nebo ne. Stačí se podezřelého nebezpečného individua prostě zeptat. Ve dnešním Československu myslím není nebezpečí, že by se nějaký neznaboh snažil namluvit například Státní Tajné policii, že patří k církvi - nebo už jsme opravdu tak daleko? Kdo u nás prohlašuje, že křesťanem není, tomu se dá věřit. Nepatří k církvi, a to nejpozději od okamžiku svého prohlášení. A ten, kdo k ní patří, ten se k ní také hlásí. Taková už je logika společenství Kristových vyznavačů - tak jakápak tajná církev?

vilo nechutně mnoho. Jestli znáte Exupéryho knihu "Malý princ", doporučuji vám přečíst si k zamýšlení i pro potěchu znovu pasáž o setkání malého prince s králem, který poroučel i slunci, kdy má vycházet. Vydá to za všechny komentáře.

Ale - žerty stranou; nevíme, co se bude nebo nebude dít v příštích týdnech a měsících, ale z dějin církve známe mechanismus vztahu politické moci ke křesťanům. Všechno začíná nikoliv pokusem o zničení, ale o jakési ochočení církve. Klidně si obětujte vašemu Krestovi nebo jak se jmenuje, ale uznejte, že hlavní bůh je césar, * ~~Na místo Neronů a Diokleciánů nakonec nastoupí~~ ~~zdejší~~ státníci intelligentní a toužící více po celkové prosperitě, než po krvi a moci, spočívající na bodácích.

Křesťanům vždy připadlo zatěžko vyčkávat tohoto okamžiku, a připadlo to zatěžko zvláště těm prvním, kteří nemohli ~~poznamenat~~ ještě doufat, že zažijí osobně ~~pravat~~ ke slušnosti a k rozumu. Rád bych se mýlil, ale nezdá se mi, že bychom my dnes stáli na prahu nové éry normálního života církevních společenství u nás. Také to nejhorší ale už máme za sebou, co se týče vztahu církve a státu. Doufáme, že doba ponižujících, sterilních kompromisů, je jakž takž překonána a že v dalším už u nás každý spoléhá ne na dovednost vyjednávačů, ale na milost a sílu Ducha, kterého sesílá Kristus své církvi.. Není to cesta rychlá a snadná, po jaké jsme my čeští katolíci tolik let toužili, ale je to cesta, která určitě nakonec vede k vytčenému cíli. Jak rychle a za jakou cenu k němu dojdeme nevíme a nezáleží to jen na nás. Ale ani ~~ne~~ jen na vůli mocných. Nad námi všemi je vůle a moc vyšší a té se ochotně nebo neochotně nakonec všichni musíme svěřit.

* rovněž i mnozí křesťané méně Diokleciánové a Neronové. Je vyskoušeno, či na jejich místě nakonec

1 63. Kristova přítomnost v eucharistii - jeho svátostné "jsem s vás" umožňuje církvi, aby stále hlouběji objevovala své vlastní tajemství, jak to ostatně dosyčuje i celá eklesiologie II. vat. koncilu, podle kterého "církev je v Kristu jako svátost, neboli znamení a nástrój vnitřního spojení s Bohem a jednoty celého lidského pokolení"²⁷⁷, Jako svátost se církev rozevírá z velikonočního tajemství Kristova "odchodu" tím, že ~~prokává~~ žije jeho stále nového příchodu působením Duchu sv., v rámci téhož poslání Duchu pravdy a utěšitele, Právě v tom spočívá zásadní tajemství církve, jak to vyznává koncil,

2 Jestliže v důsledku styoření Bůh je ten, ve kterém všichni "žijeme, hýbáme se a jsme", pak moc plynoucí z vykoupení ze své strany trvá a vyvíjí se v lidských dějinách a ve světě jakoby ve dvojím rytmu, jehož zdroj je ve věčném Bohu Otci, Je to z jedné strany rytmus poslání Božího Syna, který přišel na svět a narozen se z Panny Marie působením Duha sv.; z druhé strany je to však též rytmus poslání Duchu sv., jak ho definitivně zjevil Kristus! V důsledku jeho odchodu Duch sv. sestoupil a stále sestupuje jako utěšitel a Duch pravdy. A právě v rámci jeho poslání, jako uvnitř neviditelné přítomnosti Duchu /sv./, Boží Syn, který odešel ve velikonočním tajemství, "prichází" a je stále přítomen v tajemství církve; někdy se skrývá, jindy se projevuje v jejích dějinách ale přitom stále řídí jejich průběh. To vše probíhá svátostním způsobem působením Duchu sv., který čerpá z bohaté moci Kristova vykoupení a tím stále dává život. Církev si toto tajemství stále výrazněji uvědomuje a v důsledku toho poznává lépe i sama sebe, především jako tajemství.

) Děje se to též proto, že církev, z vůle svého Pána a skrze různé svátosti, plní svou spásosnou službu člověku, Svátostní služba, po každé když se uskutečňuje, přináší s sebou i tajemství Kristova "odchodu" skrze smrt na kříži a zmrtvýchvstání a mocí tohoto odchodu pak přichází Duch sv. Přichází a působí, to znamená, dává život. Svátosti totiž znamenají a udělují /nám/ život, Vyjadřují život a dávají ho. Církev je viditelnou udělovatelkou /těchto/ svatých symbolů, zatímco Duch sv. zde působí jako neviditelný udělovatel života, který tyto svátosti znázorňuje. Spolu s Duchem sv. zde je a působí i Ježíš Kristus,

2 64. Je-li církev svátostí vnitřního spojení s Bohem /Otcem/, je ji i v Ježíši Kristu, v němž totéž spojení se projevuje jako spásosná skutečnost. Takovou je církev v Ježíši Kristu působením Ducha sv. Plnost spásosné skutečnosti, kterou je Kristus v dějinách, se šíří svátostním způsobem mocí Ducha utěšitele. Tímto způsobem Duch sv. se stává jiným, anebo novým zastáncem a utěšitelem, protože jeho činností Radostná zvěst se vrývá do lidských svědomí a srdečí a šíří se v dějinách. V tom všem Duch sv. je ten, jenž dává život,

Užíváme-li výraz "svátost" ve vztahu k církvi, musíme mít přitom na paměti, že v koncielním textu se svátostný ráz církve jeví odlišným od vlastního svátostného rázu a obsahu svátosti v užším smyslu. Čteme v něm totiž, že "církev je... jako svátost, neboli znamení a nástroj vnitřního spojení s Bohem". Avšak to, co je důležité a co vyplývá z analogického smyslu, v němž je tento výraz v obou případech použit, je vztah církve k moci Duchem sv., toho, jenž dává život, a to jen On, Církev je tedy znamení a nástroj přítomnosti a působení Duchem dávajícího život.

II. Vat. sněm k tomu připojuje, že církev je "svátost ..., jednoty celého lidského pokolení". Jde tu zřejmě o jednotu, kterou lidské pokolení, samo v sobě různým způsobem rozvrstvené, má od Boha a v Bohu. Tato jednota je zakořeněna v tajemství stvoření a nabývá nová rozměr v tajemství vykoupení, ve vztahu k všeobecné, univerzální spásce, Bůh totiž "che, aby se všichni lidé zachránili a došli k poznání pravdy"²⁷⁹, a proto se vykoupení vztahuje na všechny lidi a určitým způsobem na vše, co bylo stvořeno. V téžme universálním rozměru vykoupení působí, mocí Kristova "odchodu" Duch sv. Z toho důvodu církev, zakořeněná svým vlastním tajemstvím v ekonomii spásy trojjediného Boha, plným právem považuje sebe samu za "svátost jednoty celého lidského pokolení", yí, že je touto svátostí z mocí Duchem sv., jejímž znamením a nástrojem se stává při uskutečňování Božího plánu spásy,

Tímto způsobem se uplatňuje laskavá bláhosklonnost nekonečné lásky Nejsv. Trojice., to znamená, že Bůh, jenž je neviditelný duch, se přibližuje k viditelnému světu. Trojjediný Bůh se sděluje člověku v Duchu sv. již od počátku skrze "syúj obraz a syou podobu". Působením téhož Ducha /sv./ člověk - a jeho prostřednictvím i stvořený a Kristem vykoupený svět - se přibližují ke svým definitivním údělům v Bohu, Církev je právě svátostí, neboli znamením a nástrojem tohoto sbližování se obou pólů stvoření a vykoupení, čili Boha a člověka. Církev usiluje, aby zevnu zjednala a posílila onu jednotu v samých kořenech lidského pokolení, tj. ve vztahu ke společenství, které má člověk s Bohem jako svým stvořitelem, Pánem a Vykupitelem. To je pravda, kterou nám základem koncielního učení můžeme vykládat, uplatňovat a rozjímat o ní, a to v celé šíři jejího významu, právě v tomto údobí přechodu z druhého do třetího křesťanského tisíciletí. Je jistě radošné uvědomovat si stále živěji fakt, že v činnosti církve vztahující se k dějinám spásy a jež je vryta do lidských dějin, je přítomen a působí Duch sv., ten jenž dechem Božího života proniká celou pozemskou pouť člověka a vede yeškeré tvorstvo i celé dějinu k jejich konečnému cíli, tj. do nekonečného Božího oceánu.

65. Vanutí Božího života, tj. Duch sv. se projevuje nejprostřím a nejobvyklejším způsobem v modlitbě. Je krásně a přispívá ke spásě pomyšlení, že kdekoli na světě se lidé modlí, je tam i Duch sv., životodárný dech modlitby. Je krásné a spásonosné uvědomit si, že je-li modlitba rozšířena po celém světě, jak v minulosti, tak i v přítomné době a v budoucnosti, jsou stejně rozšířeny i přítomnost a činnost Ducha svatého, jenž vdechuje do lidského srdce modlitbu v celém nesmírném rozmezí nejrůznějších podmínek a situací, jednou příznivých, jindy nepříznivých duchovnímu a náboženskému životu. Pod vlivem Ducha sv. modlitba mnohokrát vychází z lidského srdce i navzdory zákazům a pronásledování a dokonce přes veškerá úřední prohlášení o nenáboženském či přímo ateistickém rázu veřejného života. Modlitba vždy zůstává hlasem všech těch, kdo otevřeně nemohou svůj hlas pozvadnout a v tomto jejich hlasu vždy se ozývá onen "silný výkřik", který připisuje Kristu sv. Pavel v listu Židům²⁸⁰. Modlitba rovněž zjevuje propast, která je v lidském srdci, hloubku, kterou může vyplnit pouze Bůh, a to právě s Duchem svatým. V Lukášově evangeliu čteme: "Jestliže tedy vy, třebaže jste zlí, umíte dávata svým dětem dobré dary, čím spíše nebeský Otec dá Ducha svatého těm, kdo ho prosí"²⁸¹

Duch sv. je dar, který vchází do lidského srdce spolu s modlitbou. V ní se Duch sv. projevuje nejdříve a především jako dar, jenž "přichází na pomoc naší slabosti". Sv. Pavel v listě Římanům rozvinul nádhernou myšlenku: "Vždyť ani nevíme, oč se máme vhodně modlit. A tu Duch sám se za nás přimlouvá vzdechy, které nelze vyjádřit"²⁸². Duch sv. tedy nejenže působí, abychom se modlili, nýbrž vnitřně nás i v modlitbě řídí, nahrazuje naši nedostatečnost a napravuje naši malou schopnost modlit se. Je v naší modlitbě přítomen a dává jí Boží rozmrě²⁸³. Tímto způsobem Bůh, který přesně zná, co je uvnitř, ví, co Duch žádá, a že jeho přímluva za křesťany je ve shodě s Boží vůlí"²⁸⁴. Modlitba se stává působením Ducha sv. stále zralejším výrazem nového člověka, který získává jejím prostřednictvím účast na Božím životě.

Obzvláště potřebuje modlitbu naše svízelná doba. Jestliže během dějin - dnes stejně jako dříve, mnoho mužů a žen vydávalo svědectví o důležitosti modlitby tím, že se zasvěcovali Boží chvále a životu modlitby, zejména v klášterech, k velkému užitku církve, pak i v těchto letech roste počet osob, které ve stále více se šířících hnutích a skupinách, kladou modlitbu na první místo a hledají v ní obnovu duchovního života.

18 AGO. 1986

Je to významný a potěšivý příznak, neboť z této zkušenosti vyšel
pravdový přínos k obnově modlitby mezi věřícími, kterým bylo takto
pomoženo lépe poznávat Ducha sv. jako toho, jenž vzbuzuje v srdcích
hlubokou touhu po svatosti.

U mnoha jednotlivců a v četných obcích věřících zraje vědomí, že
přes všechn závratný pokrok technicko-vědecké civilizace, přes skutečn
vymoženosti a dosažené cíle, člověk i celé lidstvo jsou ohroženi. Před
tímto nebezpečím, když již přímo zakoušíme úděsnou skutečnost duchovního
úpadku, člověk, tj. jak jednotlivci tak i celé skupiny, jakoby
vedeny vnitřním smyslem víry, hledají sílu, která by dokázala člověka
pozvednout, zachránit ho před sebou samým, před jeho vlastními poblouze
ními a zaslepeními, jež často působí, že vymoženosti se stávají škodlivé.
Objevují tak modlitbu, v níž se projevuje "Duch, jenž přichází na pomoc
naší slabosti. Tímto způsobem doba, v níž žijeme, přibližuje k Bohu
mnoho osob tím, že se vracejí k modlitbě. Věřím, že všechny tyto
osoby naleznou v učení této encykliky potravu pro svůj vnitřní život a
dokáží je posílit a upevnit, působením Ducha sv., svou vytrvalost a
úsilí v modlitbě v souladu s církví a jejím učitelským úřadem.

RadioVaticana.cz

Česká sekce Vatikánského rozhlasu

ústav pro studium
totalitních režimů

Španělsko: Zítra ve středu bude zahájeno v Loyole valné zasedání Světové federace komunit křesťanského života, dříve známých pod názvem mariánské družiny. Založil je již r. 1563 druh sv. Ignáce Belgičan Jean Leunis. Dnes jsou rozšířeny v 59 zemích. Sjezdu, jehož ústředním tématem bude: Panna Maria - vzor našeho poslání ve světě a v církvi, se zúčastní asi 150 delegátů z 52 států, kteří budou rozděleni do 7 pracovních skupin.

Brazilie: V neděli 31. srpna proběhne v celé zemi tzv. Národní den katechistů, pod heslem: Katechisté jsou požehnáním pro obce věřících. Katechetická komise při místní biskupské konferenci vydala k tomuto dni zvláštní pastýřský list, v němž vyjadřuje naději, že výše uvedené heslo se brzy stane v této zemi skutečností.

Filipiny: Minulou neděli byl ve všech kostelech čten ^{spo} pžalečný pastýřský list filipinských biskupů, ve kterém tito vyhlašují údobí od 22. srpna do 29. listopadu t.r. za 100 dní modliteb a pokání za mí jednotu, usmíření a znovuvýstavbu země. Věřící se vyzývají, aby se pokud možno v této době denně zúčastnili mše sv. modlili se večer v kostelech růženec a drželi v pátek půst. Na Filipinách tvoří kato líci přes 82% z celkového počtu asi 54 milionů obyvatel,

Nicaragua: President Daniel Ortega ohlásil v neděli při televizní tiskové konferenci, že v září má dojít k setkání mezi zástupci vlády a místní biskupské konference. Její předseda kard. Obando Bravo ze své strany oznámil, že k setkání se má konat 4. září a že je třeba vytvořit v zemi ovzduší vhodné pro nastávající dialog.

San Salvador: Arcibiskup stejnojmenného hlavního města mons. Rivera Damas prohlásil v nedělní homilií prohlásil, že budoucnost a úspěch jednání o zastavení bojů mezi vládou a partyzány budou z velké časti záviset na setkání mezi oběma stranami, které je na programu zítra 20. srpna, v Mexiku. Podle arcibiskupova názoru hlavním činitelem při jednání bude oboustranná dobrá vůle k míru.

Uruguay: Biskupové této jihoamerické republiky oznámili minulou neděli, že v březnu příštího roku Jan Pavel II. vykoná návštěvu v jejich vlasti. Vyjadřují přesvědčení, že to bude velká příležitost k duchovní obnově celého národa a vyzývají věřící, aby se náležitě připravili na tuto historickou událost.

Libanon: B Rabiye v okolí Bejrutu byl včera v pondělí zahájen 6denní výroční synod melchitské řeckokatolické církve za předsednictví antiošského patriarchy této církve Maxima Hakima V. Melchitů je celkem přes půl milionu, z toho na 150.000 v Libanonu, ktežto ostatní žijí v okolních zemích, hlavně v Syrii, Jordánsku, Egyptě a Iráku.

N.S.R. Mazaxixk: Delegace záponěmeckého episkopátu spolu s několika rakouskými a švýcarskými biskupy vykonala v minulých dnech týdenní návštěvu v některých afrických zemích, např. v Angole, býv. francouzském Kongu a v Zaire, kde se delegáti v hlavním městě Kinšase zúčastnili třídenního teologického symposia. Hlavním námětem jejich rozhovorů s africkými kolegy byla tzv. inkulturace a styky mezi místní a univerzální církví.

RadioVaticana.cz
Česká sekce Vatikánského rozhlasu

ústav pro studium
totalitních režimů

2 - Ty si vezmeš zelenou vkladní knížku - já si vezmu červenou vkladní knížku - ty si vezmeš auto - já si vezmu chatu - ty si vezmeš obyvák, já si vezmu ložnici... A Toník? jako vždy i dnes v bazaru manželství až naposled - nebyl-li vůbec dřív jak smutná jednička před závorkou, jež měla znásobit lesklejší hodnoty, aby se zaslepila znechucena srdce, že něco nevyšlo - a tak jak dřív se nedal odstranit - i dnes jsou s jeho odstraněním komplikace - nedá se dělit napůl a ani celého by ho nikdo nechtěl...

1 - "Ty dvě dáme do domova"... řekla sice k salesiánkám, ale v podstatě šlo jen o jedno: prostě se jich zbavit, a to takovým způsobem, aby to vypadalo na dobročinnost: dostane se jim vzdělání! Mladá vdova je nadšena.

Nadšena jsou i dvě děvčátka - desetiletá Laura a osmiletá Amanda. Koněčně po letech vyhnanství, strádání, nejistoty a býdy pevný přístav!

Bohatý argentinský dobrodinec se ujal chilského trojlistku. Ujal?

2 - Ujal? Jen taktika! Nejmodernější hracky, oblečení, jen aby se zaslepily oči srdce. Chceš, nechceš, zkrátka půjdeš. Nechávají se věst, pokorní beránkové. Zatím se na vše dívají nechápavýma očima. Před nimi se rozvírá svět a život. Ale zrak srdce brzy prorazi clony klamu.

1 - Laura žije životem školačky. Vnímavá, chytrá, milá, úslužná. Co je to život, co je to skutečné dobro a láska? Kde je Bůh? A kde není?

2 - Zrak srdce brzy prorazi clony klamu. Kdo je ten pán, co byl u nás včera, a ty ses, mamínko, tolik smála? Proč nemám tatínka? Kdy se vrátí ze služební cesty? Proč musí chodit s námi do cukrárny stále ta tvoje sekretářka? A doma, proč nemohu aspoň na prázdniny zpět do své postýlky? Děti se ptají hvězdiček na nebi, ptáčků, králičků. A v tázavém zraku je nevysvětlitelný smutek.

1 - Laura si všíma, že se s maminkou děje. Brzy se dovtípi, a jednoho dne mu si přiznat (chavné) slovo, to nejohavnější, jaké může dítě, jež poprvé přijalo do svého srdce Ježíše, seznat: maminka je v hříchu. Jak ji zachránit? Mlčí a zdvojnásobí své úsilí o dobrotu, úslužnost, studium. Mlčí a modlí se.

2 - Děti se nikdo neptá. Ale ony vědí, ony se dovtípi, že koneckonců jsou jen

mrtvým zbožím na hromadě vleček a šlojířů jistého dne, který už dávno vyšel z módy. Mlčí a trpí. Ale přeřeknou se časem, nesměle začnou pozvedat i svůj hlas (na fóru. Je to fór rodiny, lidstva či věčnosti?) A hlas nabere tónu vzpoury.

- 1 - Jsou prázdniny. Lauře jde na třináctý rok. Na jihu děti vyspívají záhy, "Naše studentka bude hvězdičkou večera." Tak poroučí dobrodinec. Celá farma se chystá. Po matce přijde na řadu i dcera? Lichotky, hrozby, vztek i rány. Dítě nepovolí. Tak dobrá! Žádný ústav, ale na pole, hybaj! Však já ji zkrotím, holubičku, to její svatouškovatví vezme za své!"
- 2 - Děti se nikdo neptá (ututlané) srdce bude jim však silou, již se dostanou z bludného kruhu, ve kterém značily jen zavazadlo či hrací kostku. Razí si cestu křížem krážem, za cenu duší stále více rozedraných, za cenu nejistých křehkých
nu provazolezců nad propasti osamění, protože někde v hloubi svého by-
palčivě chvěje se jim, popřít ani
ti si nosí něco krásného, čistého, co nedokážou pojmenovat. Touha po tom být člověkem. Člověkem, který někam patří. Člověkem, který nezavazí. A není zbytečný. A není hříčkou náhodných osudů ani lacinou příležitostí pro...
- 1 - Nač je mi tvá podpora? Laura se vraci zpět do svého ráje na vlastní pěst. Z milosrdenství, za drobné služby menším chovankám. Ale ji zdaleka nejde jíž, jen o přístřeší a svatostánek. Chce vstoupit do kongregace, chce se dát Bohu se vším všudy.
- Až na to razitko, které je jednou provždy poznamená jak onen protokol rozvodového řízení. Dřív než to samy seznají, už z dálky na ně temný stín ukazuje prstem. Jako by vina či poklesek neměly kam se uchýlit a odkud vystavovat na pranýři. Je za svobodna, jeho otec chodí s tou...
matka si udržuje známost z mládí...
To blate přece mít otisk tenisek mého otce, matčiných lodiček ze zahradního plesu?
- 2 - Tvá matka udržuje hříšný vztah, proto, bohužel, Lauro, tě nemůžeme přijmout. Laura jen sklopí zrak. Vždyť právě tento kříž chtěla nést ve stopách Krista, na sobě smazat dlužní úpis za maminčino temno. Ale i toto pokorení bere jako součást svého úmyslu i úsilí. Zpovědník jí dovolí složit řeholní sliby soukromě. Vše pro záchrannu matky. Odříkání, modlitba. Pane, stačí ti to? Laura cití, že ne. Zpovědník

19 AGO 1986

231/3

jí dovolí formulovat oběť, bude-li třeba, i vlastního života za oběť.
A nepřijala-li kongregace, Bůh tuto oběť přijal. Okamžitě, a
rácení matky. Laura cítí, že Bůh ji přijal. až do posledního detajlu.

1 - Zatím jen s prosíkem. Snad si přece jen všimnou, že dospívám, že se dobře učím a že mám nadání a že je škoda nechávat mě v tom domově. Snad jim to řekne ředitelka, že potřebuju rodinného tepla a trochu jistoty v hodnoty, které tvoří život. Ještě se bráním, bráním zuby nehty, aby má bolest nezatrkla a nechala si aspoň škvírku pro paprsek slunce, radosti a lásky. Jak věřit, pomýšlet na rodinný krb, když znám jen dvě polínka poloohorelá, kde která rozmetl podvečerní větrík? Kdo je znova spojí? Má moudrosti? Má moudrosti? Kéž by má bolest se pozvedla tímto směrem. Prosím vás tatínku, maminko...

V moci být ní Ariadny, jež mne i druhé dokáže vyrást z labyrintu faleš, křehkosti i pých.

2 - Kolikrát Laura bude naléhat - maminko, odstěhuj ze z toho statku. Najdeme si nějaký prostý domeček a bude nám dobře. Však tatinek z nebe nám pomůže. K domečku dojde, ale až tehdy, kdy Lauřina matka je nucena vzít si k sobě z koleje dcerku, která od dne své tajné oběti neustává povážlivě slábnout. V novém prostředí, jakkoli chudém a stísněném se Lauřino lůžko stává dostaveníčkem desítek osob, nových přátel a hlavně salesiánů, jejichž přítomnost v této zapadlé lokalitě byla druhou z velkých milostí, mimo matky, které ji dobrý Bůh připravil. Ale i zde trojlistek byl znova dosložen nezkrocenou vášní bývalého dobrodince. Chce jejich matku. Chce se k nim nastěhovat. Umírající dívka se z posledních sil vztýčí na lůžku: "Maminko, bud' já nebo on." Třesoucíma zmodralýma rukama přes sebe přehodí plátno a vyběhne ven. Zpět do kolej. Kopanec statkáře téměř oříhodí tento vzpurný uzlíček, zavazadlo, co mu jen překáželo, až k bráně. Zakročí sousedé a dobrodinec se musí stáhnout po svých. Poražen? Nadobro?

A tu, v posledních dnech, kdy Laura cítí, že co nevidět se uzří v náručí svého Milovaného) zjeví matce celé své nitro: "Maminko, já zemřu, snaž se o to prosila, aby ses vzpamatovala a vrátila k Bohu. Udělám mi tu radost ještě před tím, než odejdu?" Matka jde okamžitě ke svaté zpovědi. Krev jejího dítěte je jí silou, která ji opevní proti jakémukoliv útoku zbesilemu uraženého milence. Laura umírá. Má necelých 13 let. To snad, aby zůstala hlasem všech dětí, mlčenlivých obětí smírných zárodeč, jejichž srdce zabloudila: tak velkým žárem, který znova spojí v jeden jediný plamen ~~si~~ polínka (odkutaleňa). Ale i hlasem dětí, které přecházejí z ticha do ticha jak něma výčitka, jak tep srdce přetát napůl.

3 - Dětí se nikdo neptá, ale jejich andělé v nebi stále hledí na tvář mého nebeského Otce. A co mu říkají? A co on jím odpovídá

✓ Rozhozená

X Indonezie: Katolíci ~~zvýšili~~ v posledních 20 letech z 2,3% převážně mohamedánského obyvatelstva této země na 3%, to znamená skoro o polovinu. Musulmanský deník "Pandži Masyarakat", který uveřejnil tuto zprávu, přičítá tento růst katolíků zejména zájmu církve o nejchudší vrstvy, o tzv. vyděděnce společnosti a oběti nespravedlnosti. Zmíněný lis dále uvádí, že 67% katolíků tvoří venkovské, 6% dělníci a rybáři a zbytek úředníci, státní zaměstnanci a vojáci.

Švýcarsko: Švýcarský Červený kříž ohlásil včera v úterý nové pomocné akce pro mexické obyvatelstvo postižené loni na podzim katastrofálním zemětřesením, v celkové hodnotě asi 1 milionu dolarů. Na chudých předměstích hlavního města bude např. postaveno 210 nových přibytků. Kromě toho jsou na programu i jiné, méně bezprostřední akce. Pro tyto oběti byl ve Švýcarsku vybrán celkový obnos ve výši 3 a půl milionu dolarů.

Na dnešní středu připadá sté výročí narození jednoho z nejznámějších protestantských teologů, Paula Tillicha. R. 1933 ho nacisté vypověděli z Německa. Vyučoval pak na severoamerických universitách a vyšších teologických učilištích až do své smrti r. 1965. Jeho teologie má převážně ontologický ráz. Svou zásadou tzv. korrelace Tillich se stavěl jak proti tzv. víře v mezích rozumu liberálních teologů tak i proti čisté víře nekontrolované rozumem, kterou zastávali moderní pravoslavní teologové.

Česká sekce Vatikánského rozhlasu

ústav pro studium
totalitních režimů

Hlavní promluva sv. Otce při gen. audienci

Při našich katechezích o Bohu, Stvořiteli věcí "neviditelných", jsme lépe objasnili a znovu zocelili naši víru pokud se týká pravdy o zlém duchu, čili satanovi. Určitě si ho nepřál Bůh, jenž je nejvyšší láska a svatost a jehož moudrá a silná prozřetelnost dokáže vést náši existenci k vítězství nad knížetem temnot. Víra církve nás totiž učí, že satanova moc není nekonečná. I on je pouze stvořenou bytostí, sice mocnou jako ryzí duch, ale přesto zůstává jen omezeným tvorem, podřízeným Boží vůli a vládě. Jestliže satan může ve světě uplatňovat svou nenávist vůči Bohu a jeho království, pak jen proto, že mu to dovoluje Boží prozřetelnost, která mocně a dobrativě /"fortiter et suaviter"/ řídí dějiny člověka a světa. Satanova činnost zajisté působí jednotlivcům a celé společnosti mnoho škod, a to jak duchovní, tak nepřímo i fyzické povahy, ale přesto vše satan není schopen zvrátit konečný cíl a účel, tj. dobro, k němuž tíhnou člověk i veškeré tvorstvo. Nemůže překazit budování Božího království, ve kterém se nakonec plně uskuteční Boží spravedlnost a láska k bytostem, které jsou /k tomu/ od věků předurčeny v Božím Synu a slovu - Ježíši Kristu. Můžeme dokonce říci jako sv. Pavel, že i dílo zlého ducha ^{spěje} sám obrací k dobrému a že slouží k získání slávy vyvolených.

2. Lze tedy soudit, že celé lidské dějiny vedou k plné spásce, ^{a je} ~~už~~ do nich vryto Kristovo vítězství nad "vládcem tohoto světa". Kristus říká neodvolatelně satanovi: "Budeš se klanět jen Pánu, svému Bohu". V dramatické chvíli své veřejné činnosti Ježíš říká těm, kteří ho ^{drže} obviňili, že vyhání zlé duchy protože je spojen s Belzebubem, jejich vládcem, tato přísná a zároveň i posilující slova: "Každé království samo v sobě rozdvojené zpustne a žádné město nebo dům v sobě rozdvojený neobstojí. Jestliže tedy vyhání satan satana, je sám v sobě rozdvojen. Jak může pak obstát jeho království? ... Vyháním-li však já zlé duchy božským duchem,, pak už k vám přišlo Boží království". Anebo: "Dokud silný muž ozbrojen hlídá svůj dvůr, jeho majetek je v bezpečí. Přepadne-li ho však silnější než on a přemůže ho, vezme mu jeho zbroj, na kterou se spoléhal a jeho kořist rozdá". Kristova slova pronesená o zlém duchu pokušiteli, nacházejí své historické naplnění na kříži a ve zmrtvýchvstání. Jak čteme v listu Židům, Ježíš se stal účastným lidského údělu a přirozenosti až ^{do} po ukřižování, "aby svou smrtí zbavil moci toho, který má vládu nad smrtí, tj. ďábla a vysvobodil všechny

20 AGO. 1986

86 232/3

ty, kteří, kteří byli drženi v otroctví". Taková je veliká jistota křesťanské víry: "Vládce tohoto světa je už odsouzen" - jak dosvěduje sv. Jan "Boží Syn přišel proto, aby čálově činnosti udělal konec". Ukřižovaný a zmrtvýchvstalý Kristus, se tedy ukázal jako "silnější muž" /z podobenství/, který přemohl "silného muže", tj. čábla a zbavil ho moci. I církev má účast na Kristově vítězství nad čáblem. Kristus totiž dal svým učedníkům moc vyhnout démonu. Církev vykonává a uplatňuje tuto moc skrze víru v Krista a modlitbou, která ve zvláštních případech může nabýt i formu tzv. exorcismu.

T 3. Do tohoto historického údobí Kristova vítězství jsou zahrnutý též ohlášení a počátek konečného vítězství, tzv. parusie, druhý a konečný Kristův příchod na konci dějin. Na ten je zaměřen i život každého křestana. Je sice pravda, že pozemské dějiny se i nadále vyvíjejí pod vlivem toho ducha, o němž sv. Pavel říká, že "působí v lidech, kteří se Bohu vzpirají, ale věřící také vědí, že jsou povoláni aby bojovali za konečné vítězství dobra. /Podle sv. Pavla/ "Vedeme přece zápas ne proti nějaké obyčejné lidské moci, nýbrž proti knížatům a mocnostem, kteří mají svou říši tmy v tomto světě, proti zloduchům v ovzduší".

C 4. Tento boj se stává tím prudší, čím více se pozvolna blíží ke konci. Zdůrazňuje to hlavně poslední kniha Nového zákona: Zjevení sv. Jana. Avšak právě tato kniha klade důraz na jistotu, kterou nám poskytuje celé Boží zjevení, že totiž tento boj skončí definitivním vítězstvím dobra. Tímto vítězstvím, jehož předobrazem je Kristovo velikonoční tajemství, se definitivně naplní i první předpověď knihy Genese, která - a to je důležitá - je též nazývána protoevangeliem, když totiž Bůh dává výstrahu hadovi: "Položím nepřátelství mezi tebe a ženu". V tomto konečném údobí Bůh dovrší tajemství své otcovské prozřetelnosti: vysvobodí z moci temnoty, které "od věků předurčil v Kristu" a převede je do království svého milovaného Syna". Syn pak podřídí Otci i celý vesmír, aby Bůh měl svrchovanou vládu nade vším.

T 5. Tím se uzavírají naše katecheze o Bohu, Stvořiteli věcí viditelných i neviditelných, které jsme rozvíjeli ve spojení s pravdou o Boží prozřetelnosti. Před očima věřících jasně vysvítá, že tajemství počátku světa a dějin je nerozlučně spojeno s tajemstvím konce, v němž vše, co bylo stvořeno, dospěje ke svému cíli. Vyznání víry, které velmi organickým způsobem v sobě spojuje tolik pravd, je skutečně souladnou katedrálou víry.

Mohli jsme postupně a plynule s úžasem obdivovat velké tajemství Božího rozumu a Boží lásky, jak se projevilo v díle stvoření vůči vesmíru, člověku i světu ryzích duchů. Rozjímali jsme též o tom, že původcem tohoto díla je Nejsv. Trojice, dále o tom, jak je moudře zamězen ke svému cíli život člověka, jenž je Božím obrazem a ze své strany povolán k tomu, aby našel svou plnou důstojnost v rozjímání o Boží slávě. Osvětlili jsme si i jeden z nejpálčivějších problémů, které zneklidňují člověka a pronikají veškeré jeho hledání pravdy, tj. otázku utrpení a zla. Jeho kořen netkví v mylném či špatném Božím rozhodnutí, Nýbrž v tom, že nás stvořil svobodními, aby v nás měl své přátele a tím tedy určitým způsobem i riskoval. Z této svobody se pak zrodilo zlo. Bůh se však nevzdává a svou nadpřirozenou moudrostí - tím že nás předurčil, abychom se v Kristu stali jeho dětmi - pevně a dobrovitě vše řídí tak, aby zlo nezvítězilo nad dobrem.

Necháme se nyní vést Božím zjevením i při zkoumání dalších tajemství naší spásy. Zatím jsme již přijali jednu pravdu, kterou má mít každý křesťan vštípenu v srdci: že totiž existují ryzí duchové jako Bohem stvořené bytosti; zpočátku byli všichni dobrí ale pak tím, že někteří se rozhodli pro hřich, se neodvolatelně rozdělili na anděly světla a anděly temnot. Zatímco existence zlých andělů od nás vyžaduje bádlost, abychom nepodlehli jejich lákadlům, máme na druhé straně jistotu, že vítězná moc Krista Vykupitele proniká celý náš život, takže jejím působením jsme i my sami vítězi. V tom nám účinně pomáhají dobrí andělé, poslové Boží lásky. K nim také, poučeni církevní tradicí, se obracíme s touto modlitbou: Anděle Boží, můj strážce, osvěcuj, ochraňuj, říd a napravuj mne, kterého ti svěřila Boží soucitná láska, Amen.

T Chci pozdravit i vás, milovaní nemocní. Žádám vás, abyste si i ve chvílích zkoušek uchovali duchovní sílu a důvěru. Vzpomeňte si na slova sv. Pavla: "Bůh nedopustí, abyste byli zkoušeni více, než snesete". Důvěřujte proto prozřetelnému působení Boží milosti. Bůh je vám nablízku, peče o vás, bdí nad vámi a svámi bolestmi, které vytrpěl na kříži, je oporou každému trpícímu člověku. Buďte silní duchem a uvědomte si, kolik darů milosti závisí na vaší schopnosti, tlumočit Bohu - modlitbou a utrpením - potřeby vašich bratří. Kéž je útěchou a posilou má požehnání.

21 AGO. 1986

86 233/1

Španělsko: V městě Avile probíhá od 7. srpna generální kapitula tzv. definitorů, tj. delegátů, kapitulárních otců řádu sv. Dominika, rozdelených do 10 pracovních komisí. Jejich zasedání potrvá až do konce tohoto měsíce. Všech dominikánů je v současné době přibližně 7.200. Největší růst nových povolání zaznamenali v poslední době zejména v Polsku a na Filipinách. Jedním z problémů, o kterých se zatím na kapitule nejvíce diskutuje je rozšíření a prohloubení práce v misijních oblastech. Zároveň se však, podle názoru mnoha účastníků, nemí zanedbávat ani filosofické a teologické studium, které je jednou z nejsilnějších řádových tradic.

Maďarsko: Dnes ve čtvrtek byl v Budapešti zahájen 14. světový sjezd o Rakovině. Překvapující je zejména vysoký počet účastníků: celkem asi 8.000, z toho 1.300 ze Spojených států, stejný počet ze středovýchodní Evropy a 900 z Japonska. Na sjezdu bude proneseno přes 2.000 studijních zpráv a přednášek.

Spojené státy: V Chicagu, v sídle místního arcibiskupa, kard. Josefa Bernardina se předevčírem v úterý setkali představitelé 12 různých vyznání, aby se dohodli o společném postupu v boji proti stále více se šířící pornografii. Všichni žádali především přísnější aplikaci dosavadních zákonů proti této neřesti.

Ecuador: Nákladem ministerstva zahraničí byla v této jihoamerické republice vydána kniha nazvaná: Jan Pavel II. v Ecuadoru: teorie požehnání. Jeden výtisk odevzdá sv. Oci apoštolský nuncius v této zemi, mons. Farano, který v příštích dnech přijede do Itálie.

ústav pro studium
totalitních režimů

21 AGO. 1986

86 233/z

66. Uprostřed dnešních problémů, zklamání a nadějí, odpadů od víry a návratu k ní, církev zůstává věrná tajemství svého zrození. Je-li historickým faktem, že církev vznikla o svátku Letnic ve večeřadle, pak se může v určitém smyslu říci, že večeřadlo nikdy neopustila. Letnicová událost duchovně nepatří jen do minulosti; církev je stále ve večeřadle, protože je nosí v srdci. Vytrvale se modlí tak jako apoštоловé se modlili s Kristovou matkou Marií a s těmi, kteří v Jerusalémě tvorili první zárodek křesťanské komunity a s modlitbou na rtech očekávali příchod Ducha sv.

Církev setrvává v modlitbách spolu s Marií. Toto spojení církve s Kristovou matkou v modlitbě je už od počátku částí jejího tajemství jako církve. Vidíme Marii v tomto tajemství stejně jako je přítomna i v tajemství svého Syna. Potvrzuje to i /minulý/ koncil: "Blahoslavená Panna Maria... zastíněna Ducha sv.... zrodila Syna, kterého Bůh ustanovil jako prvorozeného mezi mnoha bratry, totiž mezi věřícími, při jejichž zrození a vychovávání spolupracuje s bratrskou láskou... Pro své zvláštní úkoly a milosti je také vnitřně spojena s církví... je vzorem církve"²⁸⁵. Církev rozjímá o její tajuplné svatosti, napodobuje její lásku a stává se též sama matkou". "Napodobuje matku svého Pána v tom, že pod vlivem Ducha sv. panensky zachovává neporušenou víru, pevnou naději a upřímnou lásku. Církev je též panna, protože zachovává věrnost svému snoubenci"²⁸⁶

Chápeme proto i hluboký smysl důvodu, proč církev, spojena s panenskou matkou, se jako nevěsta nepřetržitě obrací na svého ženicha, jak to dokazují koncilem citovaná slova ze Zjevení sv. Jana: "Duch i nevěsta volají: Přijď"²⁸⁷. Modlitba církve je tímto ustanoveným voláním, ve kterém "sám Duch sv. se za nás přimlouvá"; určitým způsobem on sám takto volá s církví a v církvi. Byl totiž dán církvi, aby jeho mocí celé společenství Božího lidu, přestože je tak rozvětvené a rozmanité, vytrvávalo v naději, v té naději, ve které jsme byli spaseni. Je to eschatologická naděje, naděje na dovršení všeho v Bohu, naděje na věčné království, jež se uskutečňuje účasti na životě Nejsv. Trojice. Duch sv., jenž byl dán apoštolum jako utěšitel, střeží a oživuje tuto naději v srdci církve.

Na prahu třetího tisíciletí po Kristu, když "Duch i nevěsta volají: Přijď!", tato jejich prosba a modlitba má, jako vždy, široký eschatologický dosah a je určena, aby vtiskla plný význam i oslavě velkého jubilea. Tato modlitba je zaměřena na spasitelné cíle, že

kterým Duch sv. otevřírá /~~živé~~/ srdce svým působením v dějinách člověka na této zemi. Současně je však tato modlitba zaměřena i na přesně určené historické údobí, v němž se zdůrazňuje plnost času, tj. na rok 2.000. Na toto jubileum se chce církev připravit v Duchu sv., podobně jako byla Duchem sv. připravena i nazaretská Panna, v níž se Boží slovo stalo tělem.

Závěr: 67. Chceme uzavřít tyto úvahy v srdci církve a v srdci člověka. Cesta církve prochází lidským srdcem, protože je to skryté místo spásosného setkání s Duchem sv. a právě v něm se tento Duch stává "pramenem vody vyvěrající k věčnému životu"³⁸⁹. Přichází sem jako Kristem slíbený Duch pravdy a zastánce-utěšitel. Odtud též působí jako utěšitel, přímluvce a zastánce, zvláště když člověk či lidstvo stojí před soudem vedoucím k zavržení, před soudem onoho žalobníka, o němž Zjevení sv. Jana říká, že "žalobník ^{uje} na naše bratry před Bohem ve dne v noci". Duch sv. je v lidském srdci ustavičně i strážcem naděje; naděje všech lidských bytostí, zejména těch, "kteří už mají první dary Ducha" a "očekávají vykoupení svého těla"²⁹¹.

Duch sv. ve svém tajemném svazku Božího společenství s Vykupitelem člověka, neustále uskutečňuje jeho dílo; bere od Krista a předává všem tím, že skrze lidské srdce nepřetržitě zasahuje do dějin světa. Zde se stává, jak to hlásá liturgická sekvence o Božím Hodu svatodušním, skutečným "otcem chudých, dárcem darů, světlem srdcí a sladkým hostem duše, a církev ho neustále zdraví na prahu každého lidského nitra. Duch sv. je opravdu "útočištěm a záštitou" v namahavé tělesné a duševní lidské práci; přináší odpočinek a oddech při denním žáru, v neklidu, bojích a nebezpečí všech údobí; přináší též konečně útěchu, když lidské srdce pláče anebo když podléhá zoufalství. Proto táž sekvence volá: "Bez tebe jsme na zemi ubozí a ztracení, kořist pro tmu, pro omyl". Jen Duch sv. totiž "usvědčuje z hříchu" a ze zla, aby nastolil dobro v člověku a v lidském světě, aby "obnovil tvář země". Proto také očištěuje ode všeho, co člověka zneuctuje, ode všeho, co je špinavé; ošetřuje i ty nejhłubší rény lidského života, duše, které jsou vnitřně vyprahlé, mění v úrodná pole milosti a svatosti. Chybá vše, co je nepoddajné, zahřívá, co je cíladné, přivádí na pravou cestu spásy vše, co z ní sešlo."²⁹²

Touto modlitbou církve neustále vyznává svou víru, že v našem stvořeném světě je Duch, jenž je nestvořený darem. Je to Duch Otce a Syna, je stejně nestvořený jako Otec a Syn, stejně nesmírný, věčný,

a všemohoucí, stejně Bůh a Pán. Tento Boží Duch naplňuje vesmír a vše stvořené v něm poznává zdroj své vlastní totožnosti, nalézá v něm svůj vlastní nadpřirozený výraz, k němu se obrací, očekává ho a vzývá samým svým bytím. K němu, jako utěšiteli, Duchu pravdy a lásky se obrací i člověk, který žije z pravdy a lásky a který bez zdroje pravdy a lásky žít nemůže. K němu se obrací i církev, která je srdcem lidstva, aby všem vyprošovala a rozdělovala dary oné lásky, která jeho prostřednictvím byla vlita do našich srdcí"²⁹⁴ Obrací se k němu i církev na klikatých cestách lidské pozemské pouti, a žádá, neustále ho prosí, aby lidské skutky byly jeho působením správné a dobré; prosí také o radost a útěchu, kterou jen on, opravdový utěšitel, může přinést, když sestoupí do hloubi lidských srdcí;²⁹⁵ dále ho církev prosí o milost ctnosti, které si zasluhují nebeskou slávu a pak rovněž o věčnou spásu v plném společenství Božího života, k němuž Bůh Otec od věků lidi předurčil, když je z lásky stvořil k obrazu a podobě Nejsv. Trojice.

C Svým srdcem, které v sobě zahrnuje všechna lidská srdce, církev prosí Ducha sv. o štěstí a blaženost, která jen v Bohu dospívá k plnému dovršení; o radost, kterou nikdo nemůže vzít²⁹⁶, která je plodem lásky a vychází tedy od Boha, jenž je láskou; prosí o spravedlnost, pokoj a radost v Ducha sv., neboť v něm, podle sv. Pavla, spočívá Boží království.²⁹⁷

I mír je plodem lásky, totiž onen vnitřní mír a pokoj, který znavený člověk hledá v hloubi svého bytí; onen mír, který se vyžaduje od lidstva, lidské rodiny, států a národů, od celých světadílů s rozechvělou nadějí, že bude dosažen na přechodu z druhého do třetího křesťanského tisíciletí. Cesta míru prochází koncem skrze lásku a snaží se vytvořit civilizaci lásky.; proto církev ušírá svůj pohled na toho, kdo je láskou, výrazem lásky, Boha Otce a Syna. Navzdory rostoucím hrozbám církev neztrácí důvěru a nepřestává volat po míru ani sloužit míru a pokoji člověka na této zemi. Její důvěra je založena na tom, který je Duch lásky a proto i Duch míru, a který v našem lidském světě je stále přítomen a stojí na obzoru svědomí a srdcí, aby naplnil mírem a láskou celý cesmír.

T Před ním padám na kolena na konci těchto úvah a prosím ho, aby jako Duch Boha Otce a Syna dal nám všem požehnání a milost, které chci ve jménu Nejsv. Trojice rozšířit na syny a dcery církve, na celou lidskou rodinu.

Anglie: Ve dnech 26. srpna až 4. září se bude konat v Llandaffu čtvrté valné zasedání Druhé mezinárodní smíšení anglikánsko-katolické komise. První komise totiž předložila svou závěrečnou zprávu příslušným církevním úřadům r. 1982. Téhož roku Jan Pavel II. a anglikánský primas Dr Runcie ustavili ve společném prohlášení druhou komisi, která se má zabývat dosud nevyřešenými a tedy otevřenými otázkami, týkajícími se teologických rozdílů mezi oběma církvemi. Tato nová komise studovala např. již otázku úlohy církve ve spásce člověka a jejím dosažení. Očekává se, že při letošním zasedání obě strany dojdou k zásadní dohodě. Účastníci se rovněž dotknou problému udělování kněžského svěcení ženám, jenž zatím brzdí další ekumenické pokroky. Předsedy této komise jsou katolický biskup z Arundelu a Brightonu, mons. Murphy-O'Connor a anglikánský biskup z Kensingtonu Santer. Komise má celkem 24 členy z různých částí světa.

Honduras: Katolická církev v této středoamerické republice se obrátila ke všemu obyvatelstvu s výzvou o pomoc spoluobčanům na jihu země, které trpí nedostatkem potravin jako následkem katastrofálního sucha. Biskup z Choluteky, města v postižené oblasti, mons. Corriveau prohlásil, že situace se horší den ze dne a největší nebezpečí že hrozí zejména dětem.

Chile: Arcibiskup hlavního města Santiaga, kard. Fresno Larraín vyzval příslušníky ilegální opoziční strany "Národní fronta", aby propustili důstojníka, kterého unesli minulé pondělí, plukovníka María Haeberleho. Jeho propuštění by podle jeho názoru přispělo k uvolnění napětí a mohlo by usnadnit celonárodní usmíření.

Spojené státy: Washingtonská arcidiecéze otevře v září na předměstí zvláštní útulek a ošetřovna nazvanou "dar míru". Je určena zejména nevyléčitelně nemocným a umírajícím osobám. Povedou ji misionářky z kongregace Matky Terezie z Kalkutty. Podobný útulek, svěřený rovněž těmto sestrám, byl již v prosinci otevřen v New Yorku.

Severský Katholikentag

Dnes v pátek byl zahájen v severoněmeckém městě Lübecku tzv. Katholikentag, tj. den severoněmeckých katolíků, určený však také pro věřící z Dánska a skandinávských zemí. Jeho ústředním tématem je Niels Stensen, čili jméno známého dánského vědce, který zemřel právě před 300 lety, tj. r. 1686. Obrátil se na katolickou víru, později přijal kněžské svěcení a nakonec byl jmenován biskupem. V Římě již probíhá proces jeho blahořečení. Po nedávném příznivém lékařském posudku, týkajícím se jednoho zázraku, který se udál na jeho přímluvu, severští katolíci doufají, že bude prohlášen za blahoslaveného již v příštím roce. Jeho život byl skutečně zajímavý. Stensen proslul svým bádáním a objevy v různých vědních oborech, hlavně v anatomii, kde se zabýval hlavně složením srdce, mozku a sluchového orgánu. Kromě toho je však počítován i za otce moderní geologie a krystalografie. Ve Florencii byl jedním z nejváženějších členů tamní akademie zvané "del Cimento". Jeho heslem bylo: zkoušet a znova zkoušet. Ve Florencii se rovněž obrátil na násí víru v r. 1667, ale ve vědeckých výzkumech pokračoval i potom. Na kněze byl vysvěcen r. 1675. Složil soukromě i slib chudoby, který až do smrti přísně zachovával. Dva roky po vysvěcení byl jmenován světícím biskupem v německém Hannoveru a pak byl postupně překládán do Münsteru, Hamburku a Schwerinu, aby misionářsky působil hlavně mezi severními protestanty, což nebylo v oné době ani snadné, ani zcela bezpečné. Ve Schwerinu též zemřel v pouhých 48 letech. Nemohl přijmout ani svátost nemocných. Prostřednictvím svého otcovství v katolictví a mimoto též jako čestný a objektivní vědec. Právě ve vědeckém býdění nalezl Boha a rozhodl se, že mu bude sloužit celým srdcem a co nejdokonaleji. S oblibou často říkával svým kolegům: Je krásné co vidíme, ještě krásnější co dokážeme pochopit, ale nejkrásnější je to, co přesahuje naše poznání. Rakev s jeho tělesnými pozůstatky byla později přenesena do Florencie, kde je uložena až dodnes v bazilice sv. Vavřince. Vědce jako byl Stensen potřebujeme jistě i dnes.

22 AGO. 1986

234/3

P. Špidlík. Eutanasie

Tentokrát prostě odpovídám na dotaz. Psal mi někdo, že velmi diskutoval o eutansii a že by rád věděl, jsou-li o tom tématu některé nové církevní výroky a jaký je úřední postoj. Je-li pořád kategoricky zamítavý jako za Pia XII., nebo ponechávají-li se možnosti moralistům diskutovat o jednotlivých aplikacích.

Nejsme specialisty v morálce, ale na otázku si přece jen odvážuji odpovědět, protože tu máme po ruce skutečně úřední dokument z posledních let, dost obšírný. Je to Prohlášení o eutanázi, kterou vydala Posvátná kongregace pro nauku víry dne 5. května 1980. La tinský text vyšel v Osservatore Romano 27. června téhož roku. Co se tam dočteme nebo nedočteme nového?

Reakce na toto prohlášení byla zajímavá. Všichni se shodli v tom, že tu podstatně nic nového není, opakuje se tu tradiční křesťanská nauka. Ale přesto všichni ten dokument přijali rádi, ~~nauku~~ se zadostučiněním. Je totiž stručný a jasný, a přitom se dobře zařazuje do souvislosti nové situace, tj. v souvislosti s problémem smrti a bolesti, jak se jeví dnešním lékařům.

Už sama definice ^aeutanásie je tu zjednodušena. Jak víme, je to ~~nauka~~ slovo vytvořené z řeckých slov eu, dobré, radostně a thanatos, smrt. ~~Náříkavýmluvíkříkmazálizkříkumzahá~~ Radostně umřít by se tu mělo ztotožnit s dobrovolnou sebevraždou za pomocí lékařské asistence. Moralisté, když o tom mluvili, rozlišovali aktivní a pasivní eutanasií, přímou a nepřímou, positivní a negativní. To ovšem málo říká člověku, který není na scholastické distinkce zvyklý. ~~Dokument~~ Prohlášení tedy užívá výrazu eutanásie prostě tak, jak ji rozumí člověk z lidu: utéci bolestem za cenu života. Tento skutek ovšem musí křesťanská nauka zásadně odsoudit jako sebevraždu nebo vraždu, ať už jde o

22 AGO. 1986

234/4

kohokoli a v jakékoli situaci. Jako při každém jiném zločinu tu mohou ovšem být polehčující okolnosti, jako např. že někdo ve ~~jaké~~ velké bolesti ztratil hlavu a nekontroloval se nebo že byl špatně poučen a mylil se.

Nepovažuje se také za sebevraždu rozhodnutí pacienta, že odepře v jistých beznadějných případech se dát dále léčit, také se nedopouští zločinu lékař, který v takových krajních případech už přestane léčit.

Některí si položili otázku, může-li nemocný dobrovolně obětovat život ne proto, aby si umenšil bolest, ale pro nějaké vyšší cíle.

Protože je výraz "vyšší cíle" dost neurčitý, Prohlášení se k tomuto dotazu nevyjádřilo.

Morální nauka cárkve je tedy jednoduchá v teorii. Ale jak ji vysvětlit těm, kteří o ní pochybuje? Obyčejně se podával tento důkaz: Život je základní hodnota daná Bohem, nikdo tedy nemá právo si jej sám vzít. Proti tomu některí podávali tuto námitku: Bůh nám dává i život i smrt, obojí je v plánu Božím a obojí přijímáme dobrovolně. Přijímáme-li dobrovolně život, proč bychom nemohli zvolit dobrovolně i smrt? Je zajímavé, že se Prohlášení k tomuto způsobu myšlení nevrací. Je si vědomo, že zdůraznění absolutní moci Boží nad životem a smrtí člověka se dnes příliš nelibí. Místo terminologie: Bůh-Pán, se tu tedy vyskytuje jiný, jistě hlubší a bibličtější motiv: vděčnost za všecko, co Bůh posílá, protože všecko, co Otec z nebe posílá je dobré, ať je život nebo smrt, zdraví nebo nemoc, klid nebo bolest. ~~jenom když~~ Kdo zije v duchu vděčnosti k Bohu, kdo se modlí, ovšem dokáže přijmout to, co přichází, nemá pochybnosti o křesťanském postoji. Jak by se ostatně mohly jinak snášet bolesti, kdyby se při nich člověk nemodlil?

22 AGO. 1986

234/5

Tentýž motiv věčnosti vůči Bohu je rozhodující i pro křesťanského lékaře. Přijde ovšem i jemu pochybnosti: Nač se mám zabývat chudákem, stejně ~~nic~~ jej nevyléčím, nebylo by líp mu ukrátit utrpení? Přejdou ho pochybnosti, když si vzpomene na text evangelia: Co jste udělali jednomu z mých nejmenších, udělali jste mně /Mt 25,40/. Služba Kristu v jeho slabých bratřích má věčnou hodnotu, nesrovnatelně vyšší než by byl jenom fyzický úspěch vyléčení z nemoci.

V této souvislosti modlitby se dá odpovědět i na jinou námitku, kterou kladli. Všichni dobrí lidé dnešní doby zdůrazňují neporušitelnou hodnotu lidské osobnosti. Je nedotknutelná. Ale i z tohoto hlediska chtěli někteří oslabit křesťanský postoj k eutanasií. Říkali a říkají: Člověk má právo a povinnost žít důstojně jako člověk. Má tedy právo i jako člověk důstojně umřít, to pak mu dlouhá nevylévitelná a bolestná nemoc překáží. Námitka vypadá docela logicky, a přece je tu jeden slabý bod: výraz "důstojně žít a důstojně umřít". Je největší důstojenství člověka necítit bolest? Neprojevila se snad nejvyšší důstojnost Krista v jeho smrti na kříži? Vytrhneme-li důstojnost člověka z jeho náboženské velikosti, pak ovšem těžko řešíme problémy ~~nic~~, které jsou lidsky-božské.

A co povědět o problému, které Prohlášení výslově neřeší, tj. porovnání života jednotlivce a tzv. vyšších hodnot. Jisté je, že svaté je ~~chránitelná~~, když dává mučedník život za Krista. Je hrdina ten, kdo nasadí vlastní život za to, aby zachránil druhého. Nemůže být povazován za hrdinu nemocný, který spáchá sebevraždu, aby ho blízci nemuseli po léta ošetřovat? Zpět k ~~zkušej~~ se tu dotýkáme základní náboženské hodnoty. Příbuzní, kteří nemocného ošetřují, jistě trpí. Ale není i jejich utrpení s trpícím hodnota, kterou musí přijat od Boha s vděčností, protože dává smysl i jejich vlastnímu životu?

Říjímáxxv.čtenatí Přijímat s vděčností má v řeckém slovníku výraz eucharistia. To slovo nám vlastně říká všecko. Otázky života smrti řeší křesťan jen v souvislosti modlitby a svátostí, ~~ajamxprakxna~~

~~zkušej~~ jenom tam totiž nacházejí odpověď.

III. Boží bytí přesahuje svět, vesmír a čas

(6)

A: Už když jste se zmínili, že se budete zabývat tématem jak Boží bytí přesahuje svět, vesmír i čas, bylo mi jako v mlze. Při takových abstraktech mi jezdí mráz po zádech. Copak to může být problém dnešního bezvěreckého světa?

B: Přímo či nepřímo je. Staré i nové bezbožectví by rádo připustilo nějakou formu "božství" ve stvoření, tedy pantheismus. Starověké mýty o stvoření světa /např. babylonský "Enuma-eliš"/, které počítají božstva k produktům vesmírných sil a básnické řecké báje o světsky-světácích bozích Olympu byly sympatické všem agnostikům od starověku až po našeho básníka Machara. Bůh starozákonného zjevení je však radikálně jiný: přesahuje vesmír i čas a je "zcela jiný" než vše stvořené: je svatý a nad naše představy. Starozákonné poselství to vyjádřilo už zákazem zobrazovat Boha /Ex 20,23; 34,14.17/, protože jeho podstatu nelze ani chápat ani znázornit /Dt 4,12-20; Iz 40,18: "Ke komu připodobníte Boha? Jakou podobu mu přisoudíte?"/.

Otec, nedavno jsem ale chtěl

A: No dobrá, te vím, že modly pohanů ve starém Orientě byli jen místní bůžkové kmene či národa; kdo byl poslán do vyhnanství, přešel podle tehdejších představ pod vládu tamních božstev. A v tom je ta transcendence, že se Bůh starozákonného zjevení, Jahve, neváže na nějaká "svatá místa", nýbrž doprovází Abraháma, Jakuba, Mojžíše i vyvolený národ v božské svobodě, kde a kam chce.

B: Také. Zůstaňme nejprve u faktů, jež jsi nadhodila. Ani Bétel, Šilo, Hebron a jiné svatyně nebyly jeho bydlištěm, nýbrž jen místem zvláštního zjevení. Ani svatá hora Sinai/Horeb /Ex 19,11.18.20/ nebyla nebem, nýbrž "zjevením a sestoupením z nebe"; podobně tomu bylo s jeruzalémským chrámem - proto se tam při svěcení chrámu modlil Šalomoun: "Nebesa, ba ani nebesa nebes Tě nemohou pojmut, natož tento dům, který jsem vybudoval" /1 Král. 8,27/. Odtud možnost prorockých hrozeb a pozdější skutečnost v r. 586 př.Kr., že Bůh nechá zničit tento chrám /Mich 3,12; Jer 7,12/. Ze stejného důvodu nepřipustili proroci představy, že Jahve patří absolutně k Izraeli jako Báal ke Kanaánu či Marduk k Babylonu; proroci neustali lidu hlásat "svobodné Boží vyvolení Izraele" z Boží milosti a bez zásluh lidu /Am 3,2; Oz 14,14/ a pro nevěrný zatvrzelý lid /Ex 32,9; 33,3.5; 34,9; Dt 9,6.13; Oz 12,3n/ ohlašovali "výpověď Boží smlouvy" a "novou smlouvu Boží" /Jer 31,31n/.

23 AGO. 1986

235/2

(7)

A: Otče, a ta transcendence ta' ním nějak unikla.

A: Ta transcendence mi ne a ne jít do hlavy. Dojdeme k ní?

B: Podívej se, Šárko, zatímco antická pohanská náboženství považovala za bohy slunce, měsíc, hvězdy, ba i některá zvířata, hovořilo sv. zjevení Izraele jasně o Bohu jako o "Stvořiteli nebe a země" /Gn 14,19/ ve smyslu přesažnosti /cizím slovem: transcendence/ kosmické. Už termín ve starozákonné první větě o stvoření /hebrejské slovo:bárá/ je použit jen o Božím činu /filosoficky: stvoření z ničeho/, nelze ho užít pro lidské konání /Gn 1,1/. Toto stvoření pouhým Božím slovem /Iz 40,26; 48,13; Ž 33,6.9/ potvrzuje kosmickou Boží přesažnost a zametá i veliké části stvořených věcí do prachu /o slunci a měsíci se hovoří ve zprávě o stvoření jen jako o "světlech", tedy o nástrojích/. O nejmocnějších říších starověku říkají proroci: " Pohanské národy jsou jako kapka ve větru, jak prášek na vahách ... jsou méně nežli nic" /Iz 40,15-17/. Egypt je Bohu jen "mouchou"; Asyřané "včelou" /Iz 7,18/; jméno "Jahve zástupů", "sebaot", poukazuje na Boží vládu nad dějinnými mocnostmi a kosmickou bezmeznost má před očima jak prorok Ozeáš /Oz 9,3/, tak Ž 139,7n.

A: Ze Bůh přesahuje všechny hranice prostoru, to už ~~je mi trochu jasné; ale jak je to tedy skutečně? Ne~~ bych věděl.

B: Říká to nepřímo už formulace o stvoření: "Na počátku stvořil

Bůh nebe a zemi" /Gn 1,1; nikoliv pouze: "Na počátku byl Bůh!"/. Jasně hovoří četná místa Starého zákona o Boží věčnosti: "Od věků na věky jsi Ty, Bože"; "Tisíc let je tvých očích jako včerejšek, jenž minul" /Ž 90,2.4/. Druhý Izaiáš říká nám Boží sebezjevení: "Já jsem první i poslední" /Iz 44,6; 48,12/. O věčně živém Bohu říká Jeremiáš: "On je Bůh živý a věčný" /Jer 10,10/ a totéž opakují jiná biblická svědectví /Iz 26,4; 33,14; 40,28; Dt 33,27; Dan 12,7; nejčastěji žalmy: Ž 9,8; 10,16; 29,10; 92,9; 93,2 aj./. Ačkoliv starozákonné svatopisci neměli spekulativně filosofické pojmy "věčnostě" či "bytí ze sebe", "čistého činu" apod., přesto dosvědčili jasně vnitřně i vnějšně věčné Boží bytí a plně živou osobnost. Nápadná je ještě absolutní přesažnost pohlaví v Božím sebezjevení: Bůh chtěl člověka ušetřit samoty, dal tedy muži v ženě milovaný protějšek /Gn 2,18/ a Duchem sv. je inspirována formulace, že "člověk je obrazem Božím, stvořen jako muž a žena" /Gn 1,27/, přesto dosvědčuje Zjevení jasně Boží jedinost proti pohanským představám manželsky žijících bůžků /pohlavní život je podle orientálních mýtů vrcholem božského štěstí a pramenem kosmické plodnosti/.

(8)

23 AGO. 1986 235/3

Můžeme si nakonec zde dobře všimnout, že přes neslychanou jedinost Boží je tělesná láska mezi mužem a ženou v manželství, Božím zřízením, a nadto obrazem lásky v Boží smlouvě k člověku /Oz 2,18-23; Přís 5, 15-20; celá kniha Velepisné aj./.

A: Židé se nemuseli lámat hlavu s transcendencí, ani jednou se nevyskytne na stránkách Starého zákona.

B: Máš pravdu. Svaté knihy označují Boží transcendentci především výrazem "kodeš", jenž se překládá obvykle výrazem "svatý"; lze však rozumět výrazu ve smyslu "být oddělen, být zcela jiný". Jde tedy nejen o mravní dokonalost, nýbrž o Boží jedinečnost v každém dobrém smyslu moci, moudrosti, krásy, pravdivosti, dobroty, spravedlnosti atd. Nejlépe to lze dnes vyjásřit výrazem sv. Ignáce: "Deus semper maior", "Bůh je vždy větší /než vše myslitelné a existující/", Bůh je nad všechny představy jiný; v tomto smyslu je to někdy i výslovně v Písmě, např. Oz 11,8; Iz 40,15.25; 55,8. Tato vše přesahující dokonalost Boží je jedinečným prvkem v izraelském náboženství Starého zákona na rozdíl od jiných orientálních náboženství. Tato božská dokonalost je nevysvětlitelná, ať už psychologicky nebo sociologicky, filosoficky či historicky..Jasná víra v Boží transcendentci dovolovala pak mnohé antropomorfismy /- lidské výrazy pro Boží jednání/, které by obsahovaly samy o sobě velké nebezpečí pro správné chápání Božích poselství.

ústav pro studium
totalitních režimů

23 AGO. 1986

237/4 ✓

Dárek k narozeninám

Nebývá jednoduché vymyslet dárek, který by byl originální, který by potěsil a obdarovanému také něco trvalejšího přinesl. Většinou se z nedostatku fantazie uchylujeme i u svých nejbližších při blahopřáních k jejich narozeninám či svátkům k frázím. Ani naše dárky nevybočují z řady věcí, které "se dávají" - prakticky univerzálně a stále dokola.

? Marně hledáte nový nápad, co darovat svým přátelům k narozeninám? V jednom společenství mladých křesťanů přišli s docela hezkou myšlenkou. Při příležitosti životních výročí a svátků daruje každý oslavenci zalepenou obálku. Lze ji vkusně ozdobit a vtipně označit, ale podstatný je její obsah: co se mi na tobě v uplynulém roce nejvíce líbilo, které tvé vlastnosti si nejvíce vážím nebo za který tvůj čin či snahu bych ti chtěl poděkovat.

Od dárce se vyžaduje zamyslet se a odkrýt na oslavenci něco dobrého. Takový dárek je oslavenci výborným vodítkem pro další život a přirozeně i potěší. Vždyť přece jde o to, abychom se v dobrém stále povzbuzovali a rostli. Obsah obálky nám nenásilným způsobem ukáže, co od nás druzí očekávají, čím můžeme přispět k lepšímu vzájemnému porozumění a nepřímo nám možná odhalí i některé naše nedostatky.

Nechcete tento nápad vyzkoušet i u vás? Stojí méně, ale může znamenat mnohem více než jenom kytice karafiátů, krabice bonbónů či dokonce láhev vína.

- mk -

20. IV. 1986

ústav pro studium
totalitních režimů

Nedělní Angelus sv. Otce:

Srdce Ježíšávo, nasycené potupami! Slova litahii k Nejsv. Srdci nám pomahají připomenout si evangelní vyličení Kristova utrpení. Projděme krátce duševním zrakem jednotlivé chvíle a události toho utrpení: od zajetí v Getsemanské zahradě až po soud před Annášem a Kaifášem, po Ježíšovo noční uvěznění, po ranní odsouzení veleradou, po předvedení k soudu římského místodržitele a potom k Herodovu soudu, po bičování a korunování trním, po odsouzení k ukřižování, potom až po křížovou cestu na Golgotu, smrt na potupném dřevě kříže a po Kristův poslední výkřik: Je dokonáno!

Srdce Ježíšovo, nasycené potupami!

2. Srdce Ježíšovo, lidské srdce Božího Syna, jež si je tolik vědomo důstojnosti každého člověka a také důstojnosti Bohočlověka. Srdce Ježíšovo, prvorozeného všeho tvorstva, jež si tolik uvědomuje obzvláštní důstojnost lidského těla a lidské duše a jež je tak citlivé vůči všemu, co tuto důstojnost uráží, srdce nasycené potupami.

3. Poslyšme slova proroka Izaiáše: "Zde je můj služebník, kterého podporuji, můj vyvolený, v němž jsem našel zalíbení; vložil jsem do něho svého ducha, aby vyhlásil soud národům. Nekřičí a nepozvadá hlas... nalomenou třtinu nedolomí a nezhasi doutnající knot Mnozí ztrnuli nad ním údědem. Jeho vzezření bylo tak znetvořené, že nebyl podoben člověku, jeho vzhled takový, že nebyl podoben lidem. Byl to muž plný bolestí, zkoušený nemocemi, jako ten, před nímž si člověk zakryje tvář, tak opovržený, že si ho vůbec nevážili".

4. Srdce Ježíšovo, nasycené potupami! Srdce Ježíšovo, nasycené potupami! Znamení, kterému se bude odpovídat ... A tvou vlastní duši pronikne meč...!

*Po společné modlitbě Anděl Páně
Sv. Otce udělit svému apošt. pořehad!*

+++

Když jsem před patnácti lety stál na prahu teologického studia, dal mi tehdejší viceprovinciál českých jezuitů - páter Feřt - v podstatě na vybranou mezi třemi fakultami, a to v rakouském Innsbrucku, německém Frankfurtu a francouzském Lyonu. V konečném rozhodnutí pro Francii hrála nemalou úlohu touha poznat hnutí dělnických kněží, o kterém jsem četl už v Československu a které mě ani v cizině nepřestalo zajímat. Po překonání počátečních jazykových potíží na místě jsem také navázal styk s těmi z nich, kteří patřili podobně jako já do Tovaryšstva Ježíšova a s nimi jsem postupně poznal komunity v Lyonu, Marseillie, Ivry a Nanterre v pařížské oblasti. Nepřekvapilo mne, že dorozumění bylo zpočátku nesnadné. Přes některé shodné rysy ve vztazích katolické církve k dělnictvu na přelomu 19. a 20. století v obou zemích, je v současnosti situace totva srovnatelná. Nejvízrazenějším prvkem je přitom postavení církve ve společnosti a role, jakou v hájení dělnických zájmů hrají či u nás spíše nehrají dělnické odbory. Významnou úlohu v utváření celkové politické, sociální a koneckonců i náboženské atmosféry ve Francii sedmdesátých let sehrály události z května 1968. Zvláště studenti je prožívali velmi intenzívne a dodnes se o nich mluví jako o generaci osmašedesátého roku, třebaže jim je dnes už všem ke čtyřicítce. Církev stala samozřejmě stranou sociálně politického vření tehdejšího francouzského jara, jak se to sluší a patří v zemi se skutečnou odlukou církve od státu, ale nepřímo byla zasažena i ona. Zvláště její mladí intelektuálové, v neposlední řadě nastávající kněží a teologové, prožívali tehdejší vzrušující dny velmi silně. Jejich touha být hlasem svědomí francouzské společnosti nacházela přímou odezvu v silném i když nejasně formulovaném odmítnutí společenského uspořádání v zemi, které bylo podstatou celého studentského jara 1968 v Paříži. Mladí dělničtí kněží a jejich dorost byli snad tou nejsilněji oslovenou částí celé francouzské církve. Orientace v tom všem byla nesnadnou záležitostí pro mladého člověka, přicházejícího ze zcela jiné zkušenosti jara pražského, s jeho tak odlišnými tužbami a nadějemi. Není divu, že za těchto okolností nedošlo k trvalé spolupráci. Rozešli jsme se v dobrém a jakési styky tu zůstaly natrvalo opřed jin.

V loňském roce jsem se dostal do přímého pracovního styku s jedním z nich. Je to náš zdejší ekonom a jeho přičiněním jsem se v době letních prázdnin vrátil dvakrát do malého společenství ve Vitry. Jeho pilířem je otec Pavel, dnes už mladistvě vypadající pensista a

u6 30" - 51'46"
g

24 AGO. 1986

236/

(nepříliš vložitě)

zároveň dobrovolný, tedy zdarma pracující kaplan tamější farnosti. Tato okolnost je tak trochu výjimkou; ne každý dělnický kněz má po 40 letech namáhavé manuální práce dostatek energie k takovému rozhodnutí.

Pavel je navíc výtečným kuchařem a zahradníkem a jemu připadá také velký díl starosti o mladého studenta medicíny z Čadu, kterého společenství ve Vitry přijalo do svého středu na dobu studií.

Strávili jsme spolu dva dlouhé a zajímavé večery; za 15 let se leccos změnilo, ale cíla prostředky zůstaly. Jen jejich použití se pozměnilo. Zdá se mi, že ochladly především naděje, kladené do činnosti křesťanských i jiných odborů a že přibylo péče o jednotlivého člověka. Není náhodou, že v době rostoucího rasového napětí v zemi je hostem v domě černý student medicíny. Není ani náhodou, že penzionovaný zametač, pomocný ošetřovatel a závozník otec Pavel pracuje jako kaplan na předměstí Paříže, které mezikrát ztratilo trochu svůj proletářský charakter i komunistického starostu.

Myslím, že Pavel je tamější vznikající střední vrstvě vhodnou připomínkou někdejších jistě příliš radikálních, ale v podstatě oprávněných tužeb po spravedlivějším uspořádání ve společnosti. A když se někdy nečekaně v průběhu přípravy křtin nebo svatby setká s bývalými spolupracovníky a ti se jej začnou vyptávat opatrně na to i na ono, jak už to bývá mezi pensisty, myslím, že dochází k naplnění tužby, která z Pavla udělala kněze a dělníka.

Ale to by už byla jiná, neprázdninová kapitola.

Česká sekce Vatikánského rozhlasu

ústav pro studium
totalitních režimů

24 AGO 1986

(Jak jsme již oznámili, ve čtvrtek,) ve čtvrtek bylo ve španělské Loyole zahájeno valné zasedání Světové federace komunit křesťanského života, čili dřívějších tzv. Mariánských družin. Účastní se jej asi 150 delegátů, kteří sem přijeli ze 16 amerických, 12 azijních, a 15 evropských zemí a dále ze 7 zemí zbývajících dvou světadílů. První den začal přirozeně společnou mší sv. Jedním z koncelebrantů byl páter Petr-Hans Kolvenbach, církevní poradce tohoto hnutí a generální představený TJ. Dosavadní předseda Dr. Zakai pak shrnul v úvodním projevu činnost těchto komunit v době od minulého valného zasedání, které se konalo před 4 lety. Předložil též shromážděným ústřední námět nynějšího sjezdu, jímž je: Panna Maria - vzor našeho poslání v církvi a ve světě. V dalším průběhu zasedání si delegáti vyměňovali zkušenosti a plány pro další práci. V pátek skončila první část zasedání. Jejím cílem bylo pomoci všem účastníkům, aby si vytvořili správnou a pokud možno přesnou představu o celosvětové současné situaci komunit křesťanského života. Následující dny jsou a budou věnovány prohlubování výše uvedeného hlavního sjezdového téma. Celé zasedání skončí příští neděli 31. srpna.

První komunity, čili mariánské družiny byly založeny již r. 1563 v Římě. Čerpaly tehdy zejména z duchovních cvičení sv. Ignáce z Loyoly a svůj cíl viděly v každodenním důsledném životě podle zásad víry. Družiny se rychle rozšířily, hlavně proto, že se staly nedílnou součástí jezuitských výchovných metod, a měly též velký úspěch. Např. jen z první římské družiny vyšlo 8 papežů, Patřili k nim i mučedníci, např. Edmund Campion, králové jako polský Jan Sobieski a světci, např. František Saleský, a také umělci, např. Torquato Tasso a vědci, kajo italský fysik Volta. Patřili do nich však i prostí lidé, a dokonce i otroci, věžňové a američtí domorodci, mezi nimiž jesuité působili jako misionáři. Tento vývoj a rozvoj trval až do r. 1773, kdy byl jesuitský řád zrušen, ale zcela se nezastavil ani potom. Družiny byly pouze v určitém smyslu vytrženy ze svých kořenů, tj. z Duchovních cvičení sv. Ignáce. Postupně se pak staly - jak bychom dnes řekli - masovým hnutím a takovým již zůstaly.

Nový prudký rozvoj zažnamenaly tyto družiny čili komunity zejména v nynějším stoltí, kdy jich zpočátku přibývalo až 1.000 ročně. R. 1925 již měly svůj římský koordináční sekretariát. R. 1948 jim Pius XII. věnoval zvláštní ~~épopej~~ konstituci "Bis seculari", ve které zdůrazňoval význam již zmíněných Duchovních cvičení sv. Ignáce. Tento návrat k původním zdrojům doporučil a posílil i minulý koncil. Konečně v r. 1971, po tříletém zkušebním období, Pavel VI. definitivně schválil stanovy tohoto hnutí pod nynějším jménem "Komunity křesťanského života". Měladi i dospělí lidé v nich mají být nyní vychováni jak pro službu v církvi tak i pro všechny úseky normálního lidského života. Hlavní cíl je možno vyjádřit tímto heslem: Vyplnit všechny sociální struktury duchem evangelia.

Itálie: V Rimini probíhá v těchto dnech již tradiční Meeting přátelství mezi národy. Dnešním nejvýznačnějším hostem je bezesporu pařížský arcibiskup, kard. Lustiger, který se nedávno vrátil z cesty do středoafrické republiky Burundi, kde přišlo na setkání s ním skoro 100.000 tamních věřících. Dnes v Rimini sloužil mše sv. v italštině. V homiliji se soutředil zejména na některé problémy současné evangelizace. Prohlásil mezi jiným, že děti světců nejsou nutně svaté. Proto hlásání evangelia je a bude stálým úkolem církve. Evangelizace sama není nějakou lidskou taktikou či strategií, nýbrž účastí na Kristově poslání. Dnes odpoledne se kard. Lustiger zúčastnil konference a diskuse na téma: I fakt je dobrá zpráva, což se vztahuje jasně i na Radostnou zvět, tj. na evangelium.

Brazilie: Skoro 100.000 tzv. základních komunit z 243 brazilských ~~církevních~~ správních jednotek bude i letos v září slavit tzv. měsíc Písma sv. Je to v podstatě kampaň s cílem rozšířit znalost bible mezi všemi vrstvami obyvatelstva, která vznikla v r. 1971 v oblasti Belo Horizonte. Mezi její kladné výsledky již patří tzv. "biblické kroužky" /círculos bíblicos/, čili skupiny osob bez rozdílu věku a společenského postavení, které se scházejí ke společnému rozjímání a modlitbám. Letošním ústředním tématem je: Bible jako kniha Smlouvy, jehož účelem je podnít úvahy o pojmu a úkolech Božího lidu. Současně s tímto měsícem Písma se pořádají i četné kurzy, festival biblické písni, rozhlasové pořady a soutěže.

Rím: Dnes v pondělí ráno zemřel ve věku 80 let páter Candido de Dalmases SJ., ředitel jesuitského římského historického ústavu v letech 1947-1954 a 1958-1964. Jeho hlavním dílem je kritické vydání základních pramenů o sv. Ignáci z Loyoly, zejména 4 svazky tzv. "Fontes narrativi de Sancto Ignatio", dále "Exercitia Spiritualia" Textus a Fontes Documentales. Kromě toho páter Dalmases vydal přes 80 historických monografií a byl spolupracovníkem vědeckého časopisu "Archivum historicum Societatis Iesu".

NSR: Podle předsedy místní biskupské konference, kard. Höffnera katolíci by neměli volit stranu tzv. "Zelených" /die Grünen/, jejichž hlavním programem je ochrana přírody a životního prostředí. Kard. projevil tento názor v interview otištěném včera v listu "Kölnische Bonner Rundschau". Zeleným vytýká hlavně podporu umělého potratu a příliš volné pojímání manželství. Kard. Höffner mezi jiným prohlásil: "Nemůžeme chtít, aby někdo byl trestán za to, že poškodil jedli v Černém lese a nepotrestán za usmrcení dítěte, neboť není žádný rozdíl, usmrtili se před nebo po narození".

Delegace západoněmecké biskupské konference odjela dnes na tří-denní návštěvu v Połsku, kam ji pozval primas kard. Glemp. Delegaci řídí předseda konference, kard. Höffner a jejími členy jsou mezi jiným: biskup z Fuldy mons. Dyba a biskup z Essenu mons. Hengsbach.

25 AGO. 1986

1. Otzáka na Boha dnes

Před více než dvěma roky jsme v našich teologických aktualitách stručně referovali o velkém, více než 400stránkovém díle tübingského profesora Waltera Kaspera: "Bůh Ježíše Krista" /Der Gott Jesu Christi/. Toto dílo vyšlo r.1982 v nakladatelství Grünwald v Mohuči a má tvořit 1.díl soustavné věrouky: "Vyznání víry Církve" /Das Glaubensbekenntnis der Kirche/. 2.díl tohoto souboru s titulem "Ježíš Kristus" /Jesus der Christus/ vyšel již r.1976 a má dosud 8 vydání.-Je známo, že dnes se teologové většinou omezují na jednotlivé úzce vymezené úseky bádání. Ve srovnání s tím je odvážný počátek nové teologické syntézy zvlášt obdivuhodný. První uskutečněná část tohoto záměru je však významná ještě z jiného hlediska: Je psána právě pro naši dobu; jinak řečeno: staví se výzvě moderního ateismu - nevěry.

Ateismus v dějinách je - praví Kasper - zjev pozdní, řídký a nejednotrý. V posledních staletích nabýval různé podoby v myšlení a v životě: kolísal mezi bojovností a nezájmem, pokoušel se opírat svá tvrzení rozumovými důvody nebo prostě poukazováním na praxi křesťanů jež prý neodpovídá jejich víře, nebo konečně odmítal Boha ve jménu lidské svobody. Dnes se v normálních podmínkách sotva ještě setkáme s ateismem bojovným. Zato však došlo k povážlivé situaci v tom, že lidé přestali chápout, co by vůbec Bůh pro ně mohl znamenat. V dřívějších dobách byla živá víra podmíněna snad i naléhavým pocitováním stálého ohrožení lidské existence a závislosti člověka na neznámých silách přírody. Proto se věřící upínal k myšlence, že ..... není sám v tomto světě, že Někdo o něm ví a nad ním láskyplně bdí, že pro nás bije milující srdce, které se vyčerpalo na kříži. Byl snad tento obraz o Bohu příliš úzký ? Snad byl nedostačující v tom, co o něm mohlo být výslovně sděleno, ne však v tom, co zůstávalo jako nevyslovitelné pozadí lidské zkušenosti. Nyní však toto pozadí, bá sám duševní obzor člověka dosud věřícího, jsou kladený v otázku.

Pater Coreth, profesor filosofie v Innsbrucku, tuto situaci rozebírá v článku, uveřejněném jako malá brožurka: "Otzáka na Boha dnes" /Die Gottesfrage heute/. Dnešní otázka není: "Existuje Bůh či nikoliv ?",

25 AGO. 1986

nýbrž: "Jaký to má vůbec smysl ptát se na Boží existenci?" P. Coreth se v této ohromující radikalizaci otázky na Boha přece jen snaží nalézt něco pozitivního. On jako metafyzik je totiž přesvědčen, že jakákoliv otázka může být kladena jen tehdy, když odpověď je možná a když odpověď hledáme a ^v její nalezení doufáme. Kdyby někdo nad možností odpovědi předem zoufal, nekladl by ani otázku. Jestliže samotné předpoklady chápání slova "Bůh" jsou kladený v otázku, připravujeme si cestu k rozšíření vnitřního obzoru a k novému obsáhlejšímu pochopení naší víry, případně k obrazu Boha tak oproštěnému ode všech lidských slabostí, že bude přijatelný i modernímu člověku.

Ale ne všichni myslitelé dnes sdílejí tento optimismus metafyzického zaměření. Poukazují na to, že otázku vůbec je možno chápat i jinak, totiž jako ^{záhadný} výraznějstoty a radikální pochybnosti, jako dohad, že by náš svět a život mohly být bezpodstatné, bez základu, bezvýhradně pomíjivé, propadající se definitivně v nicotu. Pokušení nihilismu, závrat nad propastí nicoty je tedy situace, v níž dnes klademe otázku na Boha. Klasická teologie ~~má~~ do tohoto propadliště sestupovat nemusela.

Walter Kasper chce ve svém díle čelit i tomuto pojetí otázky na Boha. Potom ovšem můžeme očekávat, že jeho myšlenkové postupy budou poněkud neobvyklé, netradiční. Ale nebojmě se toho ani se předem nestavme do pozice nedůvěry. Uvidíme, že on novým způsobem zase objevuje ^{jep} staré - a věčně nové pravdy.

Jak velice záleží autoru na tom, aby skutečně postihl problémy dneška a podél na ně odpověď, můžeme posoudit už z toho, že celou třetinu knihy - 130 stran - věnuje pouze vypracování otázky na Boha dnes.

Nemysleme, že je to prázdné maření času. Každá otázka mlčky a neuvědoměle něco, a snad i mnoho předpokládá. Jde o to, abychom tyto utajené předpoklady vyzvedli k plnému vědomí a posoudili, zda snad právě ony nás obraz o Bohu nezužují tak, že se stává nepřijatelný pro kritický rozum. Zaujmeme-li předem určité stanovisko, nás pohled je zúžený. Z každého stanoviska totiž vždy něco vidíme a něco zustává skryté. Tážeme-li se na Boha, musíme se vzdát jakéhokoliv předem zvoleného stanoviska, nesmíme nic předpokládat. Tím ovšem dáváme sami sebe v sázkou.

Nezaujmeme-li stanovisko, nýbrž oddáme se Moci, jež nás přesahuje, nemůžeme už hledat Boha v perspektivě našeho světa, jako bytost mezi jinými bytostmi, o nichž si poznáním tvoříme pojem a tím je ovládáme. Bůh není ohrazená bytost, nýbrž Ten, "v němž žijeme, hýbáme se a jsme", Ten, jenž činí pochopitelným všechno a sám zůstává nepochopitelné Tajemství. O tomto Bohu můžeme mít pouze t.zv. mezní pojem, jako o Skutečnosti, jež nemá nic společného s tímto světem a jež nám tím více uniká, čím více se k ní blížíme.

Středověké filosofii se neprávem vytýká, že zapomněla na světelny obzor ducha, jenž je podmínkou našeho pojmového myšlení, a myslila o Bohu pouze jako o uchopitelné bytosti mezi jinými bytostmi. Naopak, myšlení křesťanského středověku si bylo vědomo podmínek a mezí našeho poznání a usilovalo o postižení skutečnosti v nejširší a univerzální souvislosti, tj. ~~xxsounáležitostíxxx~~^{ne} v jejích uchopitelné jednotlivých bytostí, podobě, nýbrž v jejich sounáležitosti v samotné jsoucnosti neboli v bytí. Zcela ve shodě s touto tradicí formuluje Walter Kasper svou první tézi v knize "Ježíš Kristus": "Univerzální nárok našeho vyznání víry v Krista může být ospravedlněn pouze před nejširším a univerzálním horizontem myšlení... Křestan je proto kvůli své víře téměř zavázán k metafysickému myšlení, a této povinnosti nemůže být učiněno zadost diskutováním otázek víry v rámci humanitních věd, jako např. sociologie."

Z tohoto náhledu vycházela též křesťanská apologetika, zabývající se obranou víry rozumovými důvody. Zatím však René Descartes v 17. století způsobil radikální obrat v myšlení. Od jeho vystoupení není už základním předmětem myšlení poznání axykyzíxpracíém objektivní skutečnost, vnučující se našim smyslům a našemu rozumu, nýbrž naše představy, jež nemohou překročit hranice našeho vnitřního světa. Nikoliv nejširší souvislost objektivní jsoucnosti, nýbrž sebeurčení našeho já, naší subjektivity se stalo problémem. Nikoliv nutné zákony jsoucnosti, jež hledá metafysika, nýbrž podmínky svobody člověka, jimiž se zabývá filosofie subjektivity, se staly ústředním bodem, na němž závisí a kolem něhož se točí veškeré myšlení. Jak je možno v této nové situaci ještě uplatňovat nezadatelný nárok objektivní a univerzální platnosti pravd naší víry? Je možno ještě se

25 AGO 1986

vracet k metafysickému myšlení ? To se však zdá být v teologii nezbytné. Nově vzniklou situaci a nutnost právě v ní plnit úkol ospravedlnění víry charakterizuje autor takto: "Novověká filosofie nás v otázce na Boha nakonec staví před problém, zda a jak může být ve filosofii subjektivity znova /nebo nově/ převzata otázka jsoucnosti, příp. otázka ^{na smysl}_{tento} bytí."

W.Kasper dovozuje, že Církev dlouhou dobu vůbec nepochopila nový ~~zpět~~ úkol a setrvávala s klamnou samozřejmostí při tradiční metafysické apologetice. Byla v tom navíc ještě podnícena myšlením t.zv.deistů, hlasatelů "přirozeného náboženství" v době osvícenství v 18.století.

Jejich nauka tvoří jakoby druhou tvář Descartesovy filosofie subjektivity. Mechanistické pojetí přírodní zákonitosti, jež je vlastně promítnutím zásad matematiky z lidského ducha navenek, předpokládalo naprostou autonomii, nezávislost světa. Deisté uznávali sice, že Bůh tento svět stvořil, ale nepřipouštěli, že by do něj nějak zasahoval. Tohoto boha bychom si mohli ^{va} predstavovat jako svrchovaně důmyslného hodináře, který sestrojil tento světový stroj a přenechal jej jeho funkcím. Tento bůh, protějšek světa, jakkoliv vznešený, by přece jen byl ~~pouhým protějškem světa~~, ^{pouze} bytost mezi jinými bytostmi, předmět poznání pro náš rozum, ale ne všechno ve všem. Takový bůh by byl vlastně modla. - Církev a teologie, jež měly odhalit nesprávné předpoklady tohoto světového názoru, ve skutečnosti je převzaly a pokoušely se bojovat proti moderní nevěře zbraněmi vlastními deistům.

Zatím se už otázka na Boha kladla docela jinak. Východiskem nebyla přírodní zákonitost, nýbrž člověk jako subjekt a jeho potřeba sebeuskutečnění svobodným sebeurčením. Rozpjetí lidského ducha je nekonečné. Tu byla nasnadě myšlenka, že Bůh je pouhé promítnutí, projekce lidského nitra navenek. Tento Bůh, chápáný opět jako bytost mezi bytostmi, byl hned ~~chápán jako~~ ^{povídán ka} konkurentem člověka, omezující ^{ho} jeho svobodu. Tím že se člověk proti tomuto omezení bránil, povstal proti Bohu v požadovaném (neboli postulovaném) ateismu. Poslední důsledek tohoto nedorozumění byl výkřik Nietzscheho: "Kdyby byl bůh, jak bych to mohl snést, abych já nebyl bohem ?"

25 AGO 1986

Teprve v období mezi dvěma válkami začali křesťanští myslitelé brát vážně moderní východisko v lidské subjektivitě a pokusili se je domyslit do konce a tak znova nalézt cestu k Bohu pro dnešního člověka. II.vat. koncil převzal vědomě výsledky tohoto bádání. Ale na tomto poli zbývá vykonat ještě mnoho práce. Zřejmě je, že spojení s Bohem člověku nebene svobodu, nýbrž naopak ji umožňuje. Odloučením od Boha se ztrácí smysl lidské existence i smysl všeho co jest a cíl lidského snažení se zdá propadat v nicotu. Na tomto pozadí nihilismu, který je poslední podobou moderního ateismu, už nemůžeme pozitivní hodnotu jsoucnosti prostě předpokládat a od ní ~~sexmyšlenkovým~~ postupem hledat cestu k jejímu základu, který jest v Bohu. Musíme i naopak, anebo snad především, myšlenkou na Boha ospravedlnit pozitivní a trvalou hodnotu tohoto světa. Proto Kasper nyní upřesňuje úkol, který si předsevzal: Nejde jen o nalezení myšlenky na jsoucnost ve filosofii subjektivity, nýbrž i o uzásadnění pozitivního smyslu této jsoucnosti. Doslova formuluje takto problém, kterým se zabývá tato kniha: "Otázka nyní jest, jak se ~~otazka~~^{říká se soucítostí mysi} na Boha a otázka na jsoucnost ~~mají k sobě navzájem~~: zda máme otázku na Boha projednávat v horizontu otázky na jsoucnost nebo ~~otázku~~^{naopak} na jsoucnost v horizontu otázky na Boha."

RadioVaticana.cz

Česká sekce Vatikánského rozhlasu

ústav pro studium
totalitních režimů

26 AGO. 1986 86 238/

Castelgandolfo: V rámci dnešního svátku Jasnohorské Panny Marie Jan Pavel II. sloužil dnes v úterý ráno mši sv. na nádvoří svého letního sídla za přítomnosti asi 700 poslých poutníků. Spolu s ním ji koncelebrovali apoštolský nuncius se zvláštními úkoly mons Colasuono a přibližně 40 polských kněží. V homilií sv. Otec zdůraznil že je společně se všemi zde shromážděnými duchovně spojen s poutníky na Jasné hoře, kde je dnes i delegace západoněmecké biskupské konference vedená kard. Höffnerem. Připomněl rovněž výročí dohod uzavřených před 6 lety mezi pracujícími v Gdansku, Štětínu a Slezsku s vládními představiteli. Jejich cílem bylo vyřešit všechny palšivé otázky otevřeným dialogem, jenž je důkazem, že vláda chce respektovat společnost. Těmito problémy, týkajícími se respektování práv celého národa se i nadále - podle jeho slov - zabývají polští biskupové. Patří sem i otázka politických vězňů, o níž sv. Otec prohlásil: "Je povinností církve organizovat pomoc těmto vězňům. Mám na mysli především primasův Výbor pro sociální pomoc, který udržuje styky s různými diecézemi. Tato pomoc, zejména politickým vězňům je nezbytným výrazem postoje hlásaného evangeliem".

Státní sekretář kard. Casaroli zaslal jménem sv. Otce mons. Kristiánovi Tumimu, předsedovi kamerunské biskupské konference telegram, ve kterém vyslovuje lítost nad ekologickou tragédií, ~~zabíjející~~ Způsobily ji výparы отравného plynu vycházející z jezera Nios, které si zatím vyžádaly již přes 2.000 mrtvých. Sv. Otec vyjadřuje soustrast všem postiženým a ujišťuje modlitbami za pokoj duší zemřelých.

ústav pro studium
totalitních režimů

26 AGO. 1986

Augustinum Hippoensem **26 AGO. 1986**

Ctihodní bratři, milovaní synové a dcery, zdraví a apoštolské požehnání!

1. Můj dávný předchůdce Celestín I. zařadil /sv./ Augustina z Hippo, sotva rok po jeho smrti mezi "nejlepší církevní učitele"¹. Od té doby byl stále přítomen jak v životě církve, tak i v myšlení a v kultuře celého západního světa. I další papežové, o koncilech ani nemluvě, pak často a hojně čerpali z jeho spisů. Příklady a věroučné dokumenty z nich doporučovali též ke studiu a napodobování. Lev XIII. ve své encyklike "Aeterni Patris"² vysoce ocenil jeho filosofické učení; Pius XI. shrnul jeho ctnosti a myšlenky v encyklike "Ad salutem humani generis", kde prohlásil, že se sv. Augustinem, pro jeho pronikavý důvtip, bohatství a promyšlenost jeho učení, jakož i pro svatost jeho života a obranu pravdy katolické víry, nelze srovnávat buď žádoucího ani nikoho anebo jen velmi málo z těch, kdo vynikali od počátku lidského pokolení až podnes³. Pavel VI. tvrdil, že "ve skutečnosti nejen v něm září ve vysokém stupni ~~dobré~~^{přednosti} vlastnosti církevních otců, nýbrž lze též říci, že v jeho díle se sbíhá veškeré starověké myšlení a že z něho vycházejí myšlenkové proudy, které pak pronikají celou věroučnou tradici následujících staletí".⁴

K těmto hlasům svých předchůdců jsem i já připojil svůj vlastní. Vyslovil jsem živé přání, aby jeho filosofické, teologické a duchovní učení se studovalo a rozšiřovalo a aby tak pokračoval i jeho učitelský úřad v církvi, který ~~je~~ - jak jsem dodal - pokorný a zároveň i zářivý, poněvadž mluví hlavně o Kristu a lásce"⁵. Měl jsem rovněž příležitost doporučit obzvláště duchovním synům tohoto velkého světce, aby "i v moderní společnosti udržovali živé a přitažlivé kouzlo sv. Augustina"; je nádherným a nadšením budícím ideálem, protože "přesná a láskyplná znalost jeho života vzbuzuje žízeň po Bohu, touhu po Kristu, lásku k moudrosti a pravdě, potřebu milosti, modlitby, ctnosti, bratrské lásky a dychtivost po věčné blaženosti".⁶

Jsem proto rád, že velmi vhodná okolnost 1.600. výročí jeho obrácení a křtu mi poskytuje možnost znova vyvolat jeho zářivou postavu. Ta bude současně i poděkováním Bohu za tento jeho dar církvi a a skrze ni všemu lidstvu, jímž bylo toto podivuhodné obrácení; bude to i vhodná příležitost připomenout, že když se po obrácení stal biskupem, byl zářivým vzorem pastýře, neohrozeným obráncem pravé víry,

anebo, jak on říkal, "panenskosti" víry⁷, geniálním budovatelem té filosofie, kterou pro její soulad s vírou můžeme nazývat křesťanskou a konečně neúnavným podněcovatelem duchovní a náboženské dokonalosti.

I. Obrácení.

Jeho cestu k obrácení známe z děl, která sám napsal v samotě u Cassiciaca *M*y před křtem^{8/}, ale hlavně z jeho slavných "Vyznání" /Confessiones/. Tato kniha je zároveň vlastním životopisem, filosofií, teologií, mystikou i poezii. Lidé žíznící po pravdě a vědomí svých vlastních mezi, v ní našli a nacházejí sami sebe. . Již za svého života autor je pokládal za jedno ze svých nejznámějších děl. Krátce před smrtí napsal: "Kteří z mých děl se mohlo stát známější a půvabnější než "Vyznání"?"⁹ Tento jeho úsudek dějiny nikdy nepopřely, naopak vše- stranně jej potvrdili. I dnes se "Vyznání" sv. Augustina *hodně* čtou a protože je v nich věnováno *mnoho* místa rozboru vlastního nitra a náboženskému nadšení, působí do hloubky, dovedou člověkem otřást a zanechat silný dojem. A to neplatí jen pro věřící. I tě, kdo nemájí víru, ale hledá alespoň jistotu, která by mu umožnila pochopit sebe sama, své hluboké tužby i vše co ho mučí, shledá, že stojí za to přečíst si tuto knihu. Obrácení sv. Augustina vyplynulo z potřeby nalézt pravdu. Mohou se z něho mnoho poučit i dnešní lidé, kteří tak často bloudí kolem velké otázky života.

Je známo, že k jeho obrácení došlo zcela zvláštní cestou, poněvadž při něm nešlo o nalezení katolické víry, nýbrž o její znovuobjevení. Sv. Augustin ji ztratil, ale byl přesvědčen, že si ji stále uchoval, že neopouští Krista, nýbrž jen církev.

Od své matky¹⁰, zbožné a svaté Moniky¹¹ dostal křesťanskou výchovu. Jejím vlivem nejenže nikdy nepřestal věřit v Boha, prozřetelnost a posmrtný život¹², nýbrž věřil stále i v Krista, jehož jméno - jak sám říká - pil již s mateřským mlékem"¹³. Když se vrátil k víře katolické církve, prohlásil, že se vrátil "k náboženství, které mu bylo vštěpeno od dětství a proniklo mu až do morku kostí"¹⁴. Z tohoto výroku musí vycházet každý, kdo chce pochopit jeho vnitřní vývoj a snad i nejhlušší rys jeho osobnosti a myšlení.

Lásku k moudrosti v něm vzbudil v 19 letech Ciceronův list "Hortensius". Přiznává; že "musím připustit, že tato kniha změnila způsob, jak jsem myslil a cítil a způsobila, že jsem začal v srdci až neuvěřitelně toužit po nesmrtné moudrosti"¹⁵. Hluboce miloval a celou svou duši hledal pravdu: "Ó, pravdo, pravdo, jak jsem po tobě již tehdy *toužil*

nejvnitřnějšími záchvěvy svého srdce"¹⁶

26 AGO. 1986

Přes tuto lásku k pravdě však Augustin upadl do těžkých bludů. Odborníci hledají a nalézají příčinu ve třech směrech: v chybném chápání vztahů mezi rozumem a vírou, jakoby bylo třeba mezi nimi volit; dále v předpokládaném protikladu mezi Kristem a církví a z toho následujícím přesvědčením, že ke Kristu lze plně přilnout jen opustí-li se církve; konečně přání osvobodit se od vědomí hříchu nikoliv jeho odpuštěním pomocí milosti, nýbrž popřením lidské zodpovědnosti za hřích.

První omyl spočíval tedy v určitém racionalistickém duchu, který ho přesvědčil, že musí následovat ty, kdo učí pravdě a nikoliv ty, kdo mu přikazují, aby věřil¹⁷. V tomto duchu četl i Písmo a cítil, že ho odrazuje tajemství, jež jsou v něm obsažena, tajemství, která je třeba přijmout s pokornou vírou. Když pak vyprávěl věřícím o tomto úseku svého života, uznal: "Já sám jsem se klamal, když jsem se za mlada poprvé přiblížil ke svatým knihám. Nepřistupoval jsem k nim se zbožností, která pokorně hledá, nýbrž s domýšlivostí toho, kdo chce diskutovat. Já ubožák jsem se považoval za schopného létat, opustil jsem hnízdo a padl, ještě dříve než jsem vzlétl!"¹⁸

Tehdy se také setkal s manichejci, poslouchal je a násleoval. Hlavním důvodem byl jejich slib, že ponechají stranou železnou autoritu a že povedou své žáky k Bohu a zbaví je omylu jen pomocí čistého a prostého rozumu¹⁹. Právě to si Augustin přál: poznat skutečnou pravdu bez závojů a nechat se jí proniknout, jen silou pouhého rozumu²⁰.

Když si po dlouholetých studiích, zvláště filosofických, uvědomil, že byl podveden, zůstal přesto získán v důsledku manichejské propagandy stále přesvědčen, že v katolické církvi není pravda. Upadl proto do hluboké malomyslnosti a zoufal si, že pravdu není vůbec možno nalézt: "Akademikové po dlouhou dobu kormidlovali mou loď ve vlnobití".

Z tohoto nebezpečného stanoviska ho vyvedla sama láska k pravdě, která vždy byla zahnízděna v jeho ^{duchu}~~myšlích~~. Přesvědčil se, že není možné aby lidské myslí zůstávala uzavřena cesta k pravdě. Nenalézáme ji, protože neznáme a pohrdáme metodou jak ji hledat. Toto přesvědčení ho uklinilo, takže si sám řekl: Hledejme ji raději pilněji, než abychom si zoufali. Pokračoval tedy v hledání a tentokrát doplul do přístavu řízen Boží milostí, kterou mu jeho matka vyprošovala modlitbami a slzami²⁶.

27 AGO. 1986

Hlavní promluva sv. Otce při gen. audienci

①

Po katechezi o trojjediném Bohu, Stvořiteli, otci a pánu vesmíru a o jeho prozřetelnosti, zahajujeme nyní další katechickou sérii o Bohu Spasiteli. Základním styčným bodem jsou i v této katechezi symboly, čili vyznání víry, a to nejstarší, tzv. apoštolské a dále tzv. nicejsko-cařihradské. Oba jsou také nejznámější a v církvi nejužívanější: první v tzv. "křesťanových modlitbách", druhé zejména v liturgii. Oba texty mají též velmi podobný obsah a uspořádání, v němž je příznačný přechod od článků, jež mluví o Bohu, všemohoucím Otci, stvořiteli nebe a země, všech věcí viditelných a neviditelných, ke článkům o Ježíši Kristu.

Apoštolské vyznání víry je stručné: věřím v Ježíše Krista, jeho /tj. Božího/ jediného Syna, našeho Pána, který byl počat z Ducha sv., narodil se z Marie Panny..." atd. Nicejsko-cařihradské kredo značně rozšiřuje vyznání víry v božství Krista, Božího Syna, "který se zrodil z Otce přede všemi věky, zrozený, ne stvořený, jedné podstaty s Otcem" který - e zde se přechází k tajemství vtěleného Slova - "pro nás lidi a pro naši spásu sestoupil z nebe, skrze Ducha sv. přijal tělo z Panney Marie a stal se člověkem." V dalším pak obě vyznání vypočítávají složky Kristova velikonočního tajemství a ohlašují jeho nový příchod při Posledním soudu.

Potom obě kreda vyznávají víru v Ducha sv. Je tedy třeba zdůraznit, že jejich základní struktura v sobě obráží Nejsv. Trojici: Otce, Syna a Ducha sv. Současně jsou v nich vyznačeny i hlavní prvky tzv. vnějšího působení /ad extra/ Nejsv. Trojice: mluví proto nejprve o tajemství stvoření /o Bohu stvořiteli/, pak o tajemstvích vykoupení /tj. o Synu Vykupiteli/ a o posvěcení /tj. o Duchu sv. posvětiteli/.

2. Proto také sledujeme tato vyznání víry a po katechetickém cyklu o tajemství stvoření, anebo lépe řečeno, o Bohu stvořiteli všech věcí, přecházíme nyní ke katechetickému cyklu o tajemství vykoupení, anebo přesněji, o Bohu jako Vykupiteli člověka a světa. Budou to katecheze o Ježíši Kristu /tzv. kristologie/, poněvadž dílo vykoupení, třebaže náleží - stejně jako dílo stvoření - trojjedinému Bohu, se uskutečnilo v době Ježíše Krista, Božího Syna, který se stal člověkem, aby nás spasil.

Upozorňujeme hned, že v tomto rámci tajemství vykoupení, kristologie zaujímá oblast antropologickou a historickou, neboť Syn,

27 AGO. 1986

239/

jedné podstaty s Otcem, který skrze Ducha sv. přijal tělo z Marie Panny a stal se člověkem, vstupuje tak do dějin lidstva v souvislosti s celým stvořeným vesmírem. Stal se člověkem pro nás lidi a pro naši spásu. Na tajemství vtělení se ve vyznáních víry pohlíží z hlediska vykoupení. Podle zjevení a víry církve má tedy vtělení spásonosný význam /tzv. soteriologie/.

3. Z toho důvodu vyznání víry, která staví tajemství vtělení do historického rámce, se dotýkají i skutečnosti zla a zejména hříchu. Spásu totiž znamená především osvobození od zla a obzvláště od hříchu, třebaže ~~se~~ celý dosah tohoto termínu ~~ea~~ přirozeně neomezuje jen na to, nýbrž zahrnuje v sobě i bohatství Božího života, který Kristus přinesl člověku. Podle zjevení je hřích hlavním a základním zlem, poněvadž v sobě obsahuje odmítnutí Boží vůle, pravdy a Boží svatosti, jeho otcovské dobrotnosti, která se zjevila již v díle stvoření, a především ve stvoření rozumných a svobodných bytostí, které v sobě nosí obraz a podobu svého stvořitele. Právě tento obraz a podoba se zneužívá proti Bohu, jestliže rozumná bytost vlastní svobodnou vůlí odmítá cíl svého bytí a života, kterým Bůh stanovil tvorstvu. Hřích tedy v sobě obsahuje obzvláště hluboké pokřivení stvořeného dobra, zejména u bytosti, která jako člověk byla stvořena k Božímu obrazu a podobě.

4. Tajemství vykoupení je v samých svých kořenech fakticky spojeno se skutečností lidského hříchu. Proto také při systematickém katechetickém výkladu článků, kde se mluví o Ježíši Kristu, v němž a skrze něhož Bůh vykonal dílo spásy, musíme se především zaměřit na téma hříchu, této temné skutečnosti, rozšířené v Bohem stvořeném světě, která je kořenem všeho zla v člověku a možno říci i ve stvořeném světě. Jen touto cestou je možno plně pochopit význam faktu, že - podle zjevení - Boží Syn se stal člověkem pro nás lidi a pro naši spásu. Dějiny spásy fakticky předpokládají existenci hříchu v tisícíkách dějinách Bohem stvořeného lidstva. Spásu, o niž mluví Boží zjevení, je především osvobozením od zla, jímž je hřích. Taková je ústřední pravda křesťanské soteriologie: "propter nos homines et propter nostram salutem descendit de coelis" - "on pro nás a pro naši spásu sestoupil z nebe"

Zde je třeba poznamenat že, vzhledem k ústřednímu postavení pravdy o spásce v celém Božím zjevení a - jinými slovy - vzhledem k tomuto ústřednímu postavení tajemství vykoupení, i pravda o hříchu se stává částí základního jádra křesťanské víry, Ano, hřích a vykoupení jsou

27 AGO. 1986

souvztažné pojmy v dějinách spásy. Je tedy třeba nejprve rozjímat o pravdě hříchu, aby nabyla správný smysl pravda o vykoupení, dovršeném Ježíšem Kristem, jak to vyznáváme v kredu. Můžeme říci, že je to právě v kredech vyjádřená vnitřní logika zjevení a víry, která nám ukládá, abychom se v těchto katechezích zabývali především hřichem.

5. Na tento námět nás již v určitém stupni připravil katechetický cyklus o Boží prozřetelnosti. "Vše co stvořil, Bůh zachovává a řídí svou prozřetelností", jak učí I. Vat. kocil, který zde cituje knihu moudrosti: "Mocně se rozprostírá od konce na konec a dokonale ovládá vesmír". Koncil tedy potvrzuje tuto univerzální péči o /všechny/ věci, které Bůh zachovává a řídí mocnou rukou a s otcovskou něhou a přitom zpřesňuje, že Boží prozřetelnost v sobě zahrnuje především vše co vnáší do díla stvoření rozumné a svobodné bytosti. Spočívá to především ve skutečích a projevech jejich schopnosti a ty mohou být buď shodné s Boží vůli anebo se jí protivit; může sem tedy patřit i hřich.

(3) Jak je vidět, pravda o Boží prozřetelnosti nám dovoluje pohlížet i na hřich ze správného zorného úhlu. Právě vyznání víry nám pomáhají vidět jej v tomto světle. Ve skutečnosti však - a řekněme si to hned při první katechezi o hřích, vyznání víry se tohoto námětu sotva dotýkají. To je právě pro nás pohnutkou, abychom zkoumali hřich z hlediska tajemství vykoupení, na soteriologické půdě. A k tomu můžeme hned dodat, že jestliže pravda o stvoření a ještě více pravda o Boží prozřetelnosti nám umožňuje rozebírat problém zla a zejména hříchu s jasnými pojmy a přesnými výrazy na základě zjevení o nekonečné Boží dobrotě, pak pravda o vykoupení nás vede, abychom vyznali spolu s apoštolem Pavlem: "ubi abundavit delictum, superabundavit gratia" - kde se však rozmnožil hřich, v míře ještě daleko štědřejší se ukázala milost". Tak totiž lépe pochopíme, že se v Bohu smiňují ospravedlnění a milostdenství, neboť to jsou dva rozměry oné jeho dobroty. Můžeme tedy již nyní prohlásit, že skutečnost hříchu se stává ve světle vykoupení příležitostí k hlubšímu poznání Božího tajemství, že totiž Bůh je láska.

Tímto způsobem víra zahajuje pozorný dialog s mnoha názory vyjádřenými ve filosofii, literatuře a ve velkých náboženstvích, které často a podrobně pojednávají o kořenech zla a hříchu a zhusta také touží po světle vykoupení. Právě na této společné půdě křesťanská víra chce všem k jejich užitku poskytnout pravdu a milost Božího zjevení.

I vám a především vám, jakož i vašim rodinným příslušníkům a průvodcům, platí můj pozdrav, spojený s láskou, útěchou a povzbuze-
ním k důvěře v Pána. Účast na této audienci kéž vlije do vašeho
ducha tolik vyrovnanosti síly, abyste stále trpělivě přijímali Boží
vůli. [Vzpomeňte si na sv. Moniku! Kolik toho vytrpěla a jaké těžkosti
musila snášet, nejdřív kvůli svému manželu Patriciovi a potom pro své
ho syna /sv./ Augustina. Nakonec se jí však dostalo té nejvyšší útě-
chy, když viděla, jak se oba dva obrátili na jedinou pravou katolic-
kou víru. Sám sv. Augustin přiznal: Bůh mi doprál spásu pro upřímné
slzy, které každý den prolévala má matka. Díky sv. Monice církve
počítá ke svým světcům i Augustina jako jednoho z největších filoso-
fů, teologů a spisovatelů. Mějte i vy důvěru v cenu svého utrpení.
Vaše bolesti jsou ve spojení s Kristovým výkupným utrpením zdrojem
spásy, příčinou obrácení a podnětem k vytrvalosti.

NSR: Mezinárodní podpůrné hnutí "Pomoc trpící církvi" /Kirche
in Not" uvolnilo v minulém roce asi 9 milionů dolarů na podporu kněž-
ských povolání v zemích středových. Evropy a v tzv. Třetím světě. Oz-
milo to poslední číslo časopisu "Ozvěna lásky" s poznámkou, že tato
otázka ve východních zemích skutečně působí obavy. Zatímco v Polsku
jsou semináře plné, v Maďarsku počet povolání prudce klesl. V Česko-
slovensku by jich bylo mnohem více, kdyby vláda zrušila tzv. numerus
clausus v seminářích. Nyní je možno přjmout průměrně jednoho kaž-
dáta ze tří přihlášených. Naproti tomu stále stoupá počet povolání
v zemích Třetího světa, ale ani tam není možnost vyhovět všem žádos-
tem, hlavně pro nedostatek místa v seminářích a finančních prostřed-
ků, poněvadž diecéze jsou převážně chudé.

Indie: Dnes přiletěl do Říma ^{66letý} belgický jesuita páter Willy van
Kerckhove, který byl vypovězen z Indie, kde působil již asi 40 let.
Zástupci tiskové kanceláře "France Presse" prohlásil, že nikdy mu
nebyl úředně vysvětlen důvod vypovězení. Energicky popřel jakoukoli
protiindickou činnost. Ve státě Bihar, kde prodléval, tvoří křesťané
20% obyvatelstva. Pracuje tam 44 jesuitů, většinou z Belgie, kterým
pomáhají irské řeholní sestry.

28 AGO 1986

Castelgandolfo: V dnešních čtvrtčních audiencích Jan Pavel II. přijal mons. Gabriela Montalva, apoštolského pronuncia v Jugoslávii, mons. Renata Rafaela Martina, apoštolského pronuncia v Thajsku a Singapuru, jakož i apoštolského delegáta v Laosu, Malajska a Brunei-y, mons. Romeo Panciroliho, apoštolského pronuncia v Liberii a Gambii, mons. Luigi Poggiho, apoštolského nuncia pro Itálii a mons. Františka Colasuonna, hlavu delegace Sv. Stolce pro stálé pracovní styky s Polskou lidovou republikou.

Ghana: Biskupská konference této západoafrické republiky požádala veřejně vládu, aby odvolala zákaz, kterým bylo zastaveno vydávání katolického týdeníku "The Standard", který prý podrýval národní jednotu. Biskupové již dříve se několikrát obrátili na vládní orgány s touto žádostí, ale neveřejně, aby se veřejným prohlášením nerušila jednání, která již probíhala. Teprve nyní vydali za tím účelem společný pastýřský list.

Chile: Arcibiskup hlavního města Santiaga kard. Fresno Larraín odletěl včera ve středu do Říma, kde zůstane asi 10 dní. Před odletem přečetl poselství všem věřícím. Vyjadřuje v něm své obavy ze současné situace ve své vlasti. Nebude v Chile počátkem září při oslavách 13. výročí převratu, po němž se ujala moci nynější vojenská vláda. Kard. již dříve několikrát zdůraznil nutnost mírumilovného přechodu k demokratickému režimu v Chile.

Spojené státy: Arcibiskup z Chicaga, kard. Bernardin zaslal protestní telegram jihoafrickému vyslanci ve Spojených státech. Odsuzuje v něm věznění a hrubé zacházení s generálním tajemníkem tamní biskupské konference, černošským knězem Mkhatswou, protože – podle jeho slov – církev pranýřuje každé porušování lidské důstojnosti.

Uruguay: Domikáni v Montevideu zřídili zvláštní skupinu kazatelů která bude pomáhat místním církvám v duchu charismatického daru svého žádu. Tuto svou službu bude skupina všem poskytovat zdarma.

ústav pro studium
totalitních režimů

Moskevský týdeník Literaturnaja Gazeta z 23.července 1986 přináší velkou reportáž z Černobylu od svého zvláštního dopisovatele Jurije Ščerbaka. Její součástí je i líčení návštěvy u kijevského a galicijského pravoslavného metropolity Filareta a jeho odpovědi na otázky, jež zneklidňují i kované ateisty. Zvláštní dopisovatel Ščerbak mu klade v jistém slova smyslu pozoruhodnou otázku, jež asi vyjadřuje, co se šíří mezi lidmi na Ukrajině, a nejen tam: "Některí západní teologové tvrdí, že kniha Zjevení svatého Jana apoštola, to je Apokalypsa, má přímý odkaz na havárii atomové elektrárny v Černobylu." - Nato Ščerbak krátce parafrázuje citát z Apokalypy. Pro přesnost jej uvádí celý: "Zatroubil třetí anděl, a zřítila se z nebe veliká hvězda hořící jako pochodeň, padla na třetinu řek a na prameny vod. Jméno té hvězdy je Pelyněk. Třetina vod se změnila v pelyněk a množství lidí umřelo z těch vod, protože byly otráveny."

/Zj 8,10-11/ Metropolita Filaret odpovídá teologicky správně, ovšem až úzkostlivě se vyhýbá připustit jakékoli shody či analogie, na které poukázali západní teologové. Černobyl ~~je ukraině~~^{lidový nábor pro} pelyněk a ničivá hvězda z Apokalypy má též jméno "Pelyněk". Při výkladech západních teologů nezůstalo stranou ani slovo hvězda a příslušná analogie ke komunistickému symbolu. Či poukaz na otrávené vody, po jejichž použití množství lidí umře. Je nutno myslit i na déšť a na vodu jež pronikl do země, do rostlin a vůbe cdo potravy. Současné odhady lékařů a atomových fyziků hovoří o mnoha desetitisících lidí, kteří během let zemřou v důsledku radioaktivního spadu z černobylské atomové elektrárny.

Kijevský metropolita se uchyluje k povšechné exegesi, k výkladu pomocí odkazu na jiné místo z Písma. Říká:

"Člověk nemůže znát termíny naznačené v Apokalypse. Kristus totiž řekl: "O tom dni a o té hodině však neví nikdo, ani nebeští andělé, ani Syn jeno sám Otec."/Mt 24,36/ Apokalypsa se dá aplikovat na různé doby a během dvou tisíc let bylo dost situací, jež odpovídaly knize Zjevení sv. Jana. Již tehdy lidé říkali: „Hle, už nastal ten čas!“ Avšak my vidíme, že k konci druhé tisíciletí a onen čas/totiž konce světa/ ještě nenastal, a člověku není dáno znát ho. Závisí na samém člověku, ^{zda} tento čas přiblíží nebo oddálí. Jsme nyní svědky toho, že lidstvo má moc zničit samo sebe. Existuje atomová zbraň a to v takovém množství, že může přivést k výbuchu naši zemi. Avšak dobrá lidská vůle je s to zničit atomové

28 AGO. 1986

atomové zbraně. Vše závisí na všeobecném morálním stavu lidstva. Bude-li lidstvo na zdravé mravní úrovni, nejenže nepoužije atomové zbraně, ale zničí je. Tak i to, co je napsáno v Apokalypse/co se týká dne a hodiny/ bude bez termínu oddáleno" -]

Filaretom kritizovaní západní teologové, i s ohledem na nezbytné zjednodušení výkladu, jak si to vyžaduje interview, poukázali na nenuceně vynucovaný optimismus kijevského metropolity, Filareta, nějak příliš blízký oficiální propagandě a na jeho bohorovnou neochotu všimnout si, když už ne číst "znamení časů", jen proto, že se ukázalo přímo v jeho zemi. Jeho výpověď by ztratila hodně z oné podezřelé příchuti chlácholivého optimismu, kdyby místo vágních termínů o "zdravé mravní urovni lidstva" a "oddálení bez termínů" Apokalypsou předpověděných pohrom, citoval Ježíšova slava: "Mějte bedra přepásána a vaše lampy ať hoří, ať se podobáte lidem, kteří čekají na svého pána... aby mu hned otevřeli, jak přijde a zatluče." Sám Kristus končí tuto obraznou výzvu slovy: "I vy budete připraveni, protože Syn člověka přijde v hodinu, kdy se toho nenadáte./Lk,12,35.40/

RadioVaticana.cz

Česká sekce Vatikánského rozhlasu

ústav pro studium
totalitních režimů

B i s k u p s i n d i á n s k o u č e l e n k o u

28 AGO. 1986

V Galupu v Novém Mexiku je rušno! Z blízkého i dalekého okolí se sjíždějí Navajové, Hopiové patřící k Puebloům a příslušníci dalších indiánských kménů. Ne, nečteme Vám úryvky z některé z Májívek, ale

1 popisujeme (líčíme Vám skutečnou událost) z 15. května tohoto roku:

~~Konecze~~ Obřad svěcení na biskupa příslušníka indiánského kmene

A b e n a k i z z indiánského ~~z~~ národa Algonkínů. Na 5 000 se jich sjelo, aby společně oslavili prvního biskupa rudé kůže, jejich spolubratra. Stojí nyní v jejich středu, u otáře, pod širým nebem Nového Mexika. ~~Obklepen-eonelebranty,-kpěším,-ktrým-stejně-jake-jemu~~ Ve vánku se vlníce ~~v-žiláeh-pulsuje-indiánská-krev.~~ Široký ornát, na ~~prsu~~ pektorál, prsteníček ozdoben a zároveň obtěžkán prstem, symbolem věrnosti pastýře své diecési. A na hlavu, na ~~lom~~ hřávu mu v této chvíli jeho spolubratři kněží, ~~zde~~, stejně jako on indiánské krve, posadila náčelnickou čelenku ~~p shředě-se-tyčešmi-erl-~~ plnou orlích per. Jan Pavel II ho jmenoval 24. února biskupem - koadjutorem a svěřil mu tím 350 000 obyvatel ~~eítajíež diecéze Galup, z nichž 20 000 je Indiánů. A nyní přichází,~~ nový biskup, aby se ujak svého úřadu.

Jmenuje se K Donald Pelotte, vlastně mons. Donald Pelotte. ~~Jeho kmene~~ ^{Kmen otce} Abenaki má svůj domov na opačném cípu Ameriky, na Severovýchodě na hranicích s Kanadou. Z francouzské Kandy pochází ~~je~~ jeho matka - ~~o~~ Z blízke ^{francoz} Kandy pochází jeho matka. A tak na svět přichází Donald ve Waterville ve Státě Maine; před jednačtyřiceti lety. O svém mládí ~~denes mens~~ Pelotte vypráví: "Zažil jsem velkou chudobu, když nás otec opustil. Neměli jsme ani tekoucí vodu ^{uplně jiné} a živilseli na státních podporách." ~~Nemělo~~ Uprostřed V těžkostech s kteými se v mládí se svou matkou musí potýkat, zraje v Donaldovi řeholní povolání. Když nabyde jistoty vstoupí do kongregace Nejsvětější Svátosti. Může tak vystudovat a roku 1972 obříží kněžské svěcení. Představení ho záhy pošlou do Chicago aby ~~jake-žedíšel~~ vedl dům pro formaci. Později ho jeho kongregace určí rektorem semináře v Clevelandu a v roce 1978 ~~je-jmenován-do-fu-~~ se stává provinciálem.

28 AGO. 1986

Nový biskup - koadjutor galuppské diecéze není tedy žádný zelenáč. Ví dobré, co ho čeká a je na svou nesnadnou úlohu připraven:

"Za moto mé služby jsem si zvolil slova "Posilujte se navzájem!" říká mons. Pelotte a na vysvětlení dodává: "Jsou z listu sv.apoštola Pavla Římamům platí však i americkým Indiánům, aby opět našly svou kulturní hrđost, aby si uvědomili, že jsou důležití, ikdyž patří k tem nejchudčím."

Půl druhého milionu lidí rudé pleti, kteří doposud žijí ve spojených Státech nemá po hmotné stránce na růžích ustláno. Polovina z nich která žije na jihozápadě je na tom však podle názoru jejich nového biskupa i přes jejich chudobu dobře. "Já" říká mons. Pelotte " jsem musel vyrůstat ve francouzkém prostředí, jako téměř všichmi mì soukmenovci. Zde si naproti tomu Indiáni uchovali svou řeč, své tradice a částečně i svá-terzitěři svou zem. "

Otec Donald ale sì ale ví, že tradice ~~mohou~~ způsobují své těžkosti, že alespoň lší ^{se} na cultech ~~s~~ předků, které se pak všeli jak mísi s křesťanskou vírou. Tak je tomu právě v jeho nové diecesi, kde sejměna-ti-staří-s-d kde mezi 20 000 Indiány zejména ti starí ~~vídí~~ soužití starých tradic s křesťanskými ~~za~~ ^{časť} za obdížná. Jak jsme ale již řekli, biskup Daniel Pelotte není žádný zelenáč a proto se nenechá jen tak odradit. " Pracuji již 10 let s-Indiemi mezi Indiány odpovídá, " a myslím, že integrace obou tradic je možná."

Česká sekce Vatikánského rozhlasu

5 : 10

ústav pro studium
totalitních režimů

Brazílie: Ve dnech 31. srpna až 27. září se bude konat v městě Garibaldi na jihu země ~~generální kapitula~~ ^{páté plenární zasedání} rádu kapucínů, za účastí 27 delegátů, kteří budou zastupovat 19 konferencí vyšších řádových představených. Ústředním tématem bude: Naše prorocká přítomnost v dnešním světě; náš život a apoštolát. Hlavním cílem jednání a diskusí bude hledání nových cest a metod apoštolátu v nynějším měnícím se světě. Všech kapucínů je v současné době asi 12.000.

Itálie: Dnešními předními hosty Meetingu přátelství mezi národy byli chilský kardinál Fresno Larraín a sovětský emigrant Žores Medvedev., žijící nyní ve Velké Britanii. Oba mluvili odpoledne na téma: Velká síla mlčení. Byla též uspořádána výstava o životě věřících v SSSR pod názvem: Samizdat, podzemní proudy informací. O exponátech podal vysvětlení mezi jinými i ^{prof.} Václav Běloradský z Československa. Medvedev při tiskové konferenci prohlásil mezi jiným, že censura a zákaz svobody informací, je škodou nejen politickou, nýbrž především kulturní, neboť brání lidem navzájem se stýkat a poznávat, což nakonec vede až ke skepsi a apatii.

NSR: Delegace západoněmecké biskupské konference se vrátila domů z návštěvy v Polsku. Jak prohlásil kard. Höffner němečtí i polští biskupové se shodli v názoru, že dříšní Evropa stojí před nejvažnější hrozobou svých dějin, tj., že bude zbavena svého křesťanského rázu. Pro obnovu křesťanství v Evropě musí místní církve spolupracovat s odloučenými bratry. Přes rozdílné poměry v Německu a Polsku obě biskupské konference mají tytéž starosti a obavy, poněvadž i v Polsku postupuje sekularizační proces a roste počet rozvodů a umělých potratů.

Belgie: Mezinárodní konfederace svobodných odborových organizací vydala včera ve čtvrtek prohlášení, v němž vyslovuje svou podporu rozpuštěnému polskému hnutí Solidarność a protestuje proti věznění asi 300 jejich odborářských předáků. Nedávno tzv. "omezenou amnestii" v Polsku definuje jako propagační manévr. Uvedená konfederace sdružuje 144 organizací z 99 různých zemí.

Kína: Kněz Nicholas Damarzio řídí na Kubě jako představitel severoamerických biskupů odjezd 75 /propuštěných/ politických vězňů do Spojených států. Jejich seznam byl vypracován podle dohody s místními vládními úřady. Nejde tedy jen o 14 osob, které se r. 1980 násilně zmocnili sídla apoštolské nunciatury v Havaně a o jejichž osvobození prý sv. Stolec požádal kubánskou vládu.

Kím: Chilský kardinál Fresno Larraín prohlásil včera po příletu do Věčného města, že zprávy o Latinské Americe přicházejí často do Evropy neúplné anebo se v nich zdůrazňují jen některé eysy. "Já - abych podal dodal - jsem přijel co nejúplnější informace a řekl pravdu o poměrech v Latinské Americe a o jejích nynějších politických, hospodářských a sociálních otázkách.

Španělsko: Minulá sobota byla na Světovém zasedání Komunit křesťanského života /dřívějších mariánských družin/ dnem tzv. otevřených dveří, tj vyhrazena návštěvám a návštěvníkům. Den skončil mší sv., gen. predstavený bratřína Josefa P. Peter-Haus, kterou sloužil páter Kolvenbach v chrámu sv. Ignáce v Loyole. Neděle byla dnem výměny názorů mezi páterem Kolvenbacherem a všemi delegáty o současné situaci /hnutí/ v různých zemích a světadílech. Zároveň byla i dnem duchovní obnovy, jako příprava na další etapu sjezdu. Byla uzavřena celonoční pobožnosti spojenou s modlitbami v kópli obrácení sv. Ignáce. Následující den delegáti vykonali pouť do blízké svatyně Panny Marie de Aranzazu, X/zebět toto zasedání má být podle Dr. Františka Žákia z Prahy slov předsedy hnutí těchto komunit sjezdem poutníků. Tento týden účastníci diskutují zejména o smyslu a účelu svého poslání a apoštola-

kde sv. Ignáč po svém obrácení strávil noc na modlitbách,
aby poznal, co od něho Bohuslava Řeada.

ústav pro studium
totalitních režimů

29 AGO. 1986

26. I. 86

8'30"

P. Martin Středa

15. 12

Padl mne náhodou do ruky článek malého italského časopisu, kde mě zaujalo české jméno: P. Martin Středa. Bylo to docela ve zvláštní souvislosti. Zmiňuje se tam autor o jednom Středově proroctví. Jak k němu přišel? Ne z českých pramenů, ale z řečí klasika italské homiletiky Segneriho. Tedy Středova proroctví kolovala i v Itálii. A u nás se o něm tak málo ví! Chtěli na mně několik dat z životopisu. První jsem našel na malém obrázku. Tam je shrnuto nejnuttnejší. Narodil se 1587 v Hlivicích ve Slezku. R. 1608 vstopil do Tovaryšstva Ježíšova, byl proviciálem české provincie v jejich nejtěžších dobách, po dobu třicetileté války. Jako rektor brněnské koleje ~~byl~~ v době švédského obléžení r. 1645 dodával všem odvahu a i skutkem se účastnil obajovcích prací. Byl proto všeobecně považován za zachránce Brna. Byl také hne po smrti 26 srpna 1649 byl uctíván a jeho neporušené tělo je dodnes v hrobce Jezuitského kostela v Brně.

Tedy hlavní data jsme měl. Ale co víme o Středovi víc? Naštěstí tu máme starou, ale na svou dobu poctivou knížku Jana Tenory z r. 1898: Zivot sluhy Božího P. Martina Středy z Tovaryšstva Ježíšova. Dal jsem se tedy do čtení.

RadioVaticana.cz

Česká sekce Vatikánského rozhlasu

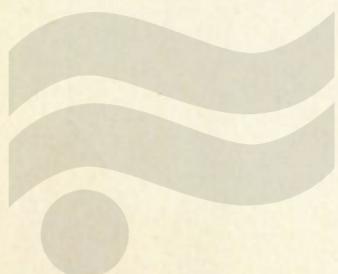
ústav pro studium
totalitních režimů

29 AGO. 1986

V Tenorově knížce mě zaujaly především dvě věci. Z jedné strany je na každé stránce vidět, jak praktický a konkrétní člověk P. Středa byl. Dá se doslova říci, že myslel na všecko, a to v těch nejtěžších dobách. Byl zřejmě velmi praktický i v duchovních radách, které dával jiným. Když dával exercicie, duchovní cvičení, než se jeho posluchači rozšli, dával jim některá konkrétní naučení pro život. Jeden z jeho obdivovatelů si je zapsal, znějí takto (ve zkříceném vydání):

RadioVaticana.cz

Česká sekce Vatikánského rozhlasu

ústav pro studium
totalitních režimů

29 AGO. 1986

Zachivaly ~~xxxxxxpax~~ se rady, které dával P. Šředa při ukončení duchovních evičení. Některé z nich zní:
 Miluj málo věcí a věci prosté a najdeš radost velkou.

Pracemi, které nemají s tvým zaměstnáním nic společného, se nezabývej, nech zbytečného psaní a omez dlouhé povídání a najdeš mnoho času pro duchovní věci.

Uskrovňuj se s časem tak, jako šetříš s penězi.

Když někdo druhý dělá chyby, nedej se tím zmást, nepohoršuj se, polituj ho. Když to můžeš napravit, podívej se, jak bys to udělal co nejmírněji a uvaž dobře, není ^{lépe} nechat teď menší zlo, dá-li se předpokládat, že z toho bude v doucnu větší dobro. Když nedovedeš bližního napravit, poruč ho Pánu Bohu, který byl uražen a přece to snáší.

Nikoho nezatracuj dřív, než ho vyslechneš.

Netrap se předčasně starostmi o to, co bude, máme dost zlého toho, co přináší dnešní den.

Máš-li něco udělat, urči si hodinu, kdy o tom budeš uvažovat, ale zbytek dne se tím netrap, zachovej si volného ducha, abys mohl rozmlouvat s Bohem.

Nemíchej se do podrobností, když je práce svěřena tvým podřízeným. Když se na tebe hrne mnoho neodkladné práce, neztrácej duševní jasnost a sílu... Práce si pospořádej, začni od těch, které jsou nejdůležitější, potom se dej do ostatních. Když tě tuze nevhodně vyrušují, řekni laskavě, aby přišli po druhé.

I když cítíš pokušení, když vidíš, jak jsi nedokonalý a jak se dopouštíš i větších chyb, přesto se snaž, abys našel duchovní pokoj. Nestěžuj si tuze na trápení, ale hled se přizpůsobit Boží vůli.

Nauč se znát sám sebe tak, abys sám ~~xxxxxxxxxkáyxuzuzkakik~~ na sebe nikdy nezapomněl, a tak se o sebe stárej, abys sám sebe neztratil. Hled, abys šel stále po cestě ke spásce, abys ducha vzdělával a dělej všecko ve světle Božím!

ústav pro studium
totalitních režimů

29 AGO. 1906

Řekná Vedle této, řekli bychom praktické spirituality, se vyskytuje v Tenorově životopisu mnoho záznamů o předpo-vědích P.Středy, které se vždycky splnily. Jsme ovšem vůči starým záznamům skeptičtí. Zdá se nám, že to všecko bylo vyrobeno až dodatečně. Ale je těchto předpovědí příliš mnoho, jsou velice konkrétní, týkají se jednotlivých osob nebo blízké budoucnosti. Jeho neuvěřitelná jistota, že Švédové Brna nedobudou proti všem lidským nadějím, a přece dokázal přesvědčit i kalvinistického velitele městské posádky, měšťany, studenty. Jakoby na důkaz jeho postoje poslední švédská koule vystřelená na Brno dopadla k jeho nohám, když se modlil před kostelem.

Jako o závod pak všichni dosvědčují, že vydrželi při obraně a neztratili hlavu jenom proto, že ~~jím~~ v naprosto beznadějně situaci dokázal přesvědčit, že to dobře dopadne.

Nemáme ovšem úmyslu jít dnes ověřovat všecky jednotlivosti. Zůstává jenom tento zvláštní fakt: Odkud se v jednom člověku bere taková jistota? Je vůbec rozumná? Není to opovážlivé spoléhání na Boží milosrdenství?

Když jsem si historii P.Středy celou přečetl, jedna věc mně byla hned jasná. V životě světců a Božích mužů se často vyskytuje tzv. diorážs, jasnozřivost, vidí osoby a věci ne v úse-cích, ale v celku. Proto se o nich říká, že čtou v srdečích jiných lidí, že vidí do budoucna. A přece to není jasnovideckví a ~~umírák~~ nepovažují to Otcové církve ani za nějaký mimořádný zázrak. Sv. Řehoř Nysský píše, že je diorasek ~~xidamixiakrz~~ (doslova: vidění naskrz) normálním přivilegiem čistých duší. Bůh nás stvořil, abychom si navzájem úplně rozměli, abychom chápali svět a jeho běh. Hřich postavil mezi námi přehradu a zatemnil nám smysl událostí. Ten, kdo se dovede dokonale očistit, navrací se k ideálu člověka, jaký vyšel z rukou Stvořitele. Vypravování, kterým je Středův životopis plný, dosvědčují, že i on patřil k typu tzv. dioratických Otců, jací bývali na Východě a jakými se jeví tzv. ruští starci. Jakým velkým darem je ovšem takový jasný výhled do skutečnosti v dobách, kdy je všecko ve zmatku, to ~~umírák~~ dovedeme snadno pochopit. Jak k tomu dojít? Sám P.Středa to říkal všem otevřeně: "Dělej všecko ve světle Božím!"

30 AGO. 1986

RaVat-Ceco/sobota/ Co ty naříkáš to, Šárko?

"Už je mítoto protivné až na půdu, píše mi Magdalenka, ze všech stran slýchám, jaký že jsem anděl v tom dnešním zkaženém světě, a já si zatím připadám jako "černá ovce". Mnohokrát mě napadá, že mi to dělají naschvál, že leccos vědí, a že se mi jen posmívají. Zpovědník mě sice nabádá ke zkroušenosti, ale copak mohu být zkroušená, když všechny holky kolem mne mají proti mně za sebou celé romány, no jako utržené z řetězu. Když jsem slyšela, že Duch svatý usvědčuje svět, tedy i mne, z toho, co je hřích, bylo mi to nějak nepříjemné, protože jsem se tolíkrát přistihla při chlácholi. Vém... vždyť se vlastně nic moc nestalo!... vždyť mé svědomí netlačí nějaká hrozná vina... jen kdyby té mrákomné nanicovatosti nebylo. Víš, Šárko, nějak mi šedne i radost ze života, představ si to, v 18. letech!"

Tvá Magda.

K: i ten pejorativní titul "černá ovce", si bere jako nějaké zaplatované a hodně vyšisované jeansy.

L: ale je v tom aspoň kousek upřímnosti.

K: ovšem také hrbaté pokory.

L: to myslíte jako kvůli tomu, že je pro ni rozhodující, co o ní lidé vědí, jak se na ni dívají, zde si jí váží nebo se jí posmívají?

K: Jsem to, co jsem před Bohem, a ne, co si o mně myslí nebo povídají druzí lidé.

L: Nechcete, otče, po Magdě nějak příliš mnoho! Copak taková zásada je uskutečnitelná za dnešních poměrů, kde rozhoduje drzá huba a ostré lokty.

K: Poznat pravdu a žít ji, je možné za všech poměrů, ovšem s pomocí Boží milosti.

L: Ale nejde tu spíše o malý nedostatek pokory?

K: Pokora je pravda... a to pak takový malý nedostatek pokory, jak si to rádi zmenšujeme, aby nám to moc nevyčítalo, může být velkou dávkou nalhávání sobě, otevřeně řečeno náramnou sprškou lží.

L: Neulétli jsme nějak daleko od Magdyny neschopnosti být zkoušená?

K: Ne! Jsme u samého kořene.

L: Snad nechcete tvrdit, že Magdalénka je pyšná, vždyť se tak upřímně staví přede mnou do špatného světla. Své slabosti nijak nezakrývá a už vůbec je neokrašluje.

K: Ale je do sebe zakoukaná, až to bolí.

242/2.
30 AGO. 1986

vědomí jediné: Mít už pokoj. Utéct té neodbytné trýzni.

L: To je ovšem úděsný materialistický omyl. Smrtí vše nekončí.

K: Pro ateisty je to však dogma, navzdory tomu, že se vše v člověku té představě vzpírá.

L: To asi ta křehká Csilla Andrea neměla dost silné zábrany.

K: Zábrany... zábrany! Její sebevražda je ovocem zbožštění člověka; www Zbaven pevného opěrného bodu, zbaven milujícího Ty - totiž Boha, myslí si že je svrchovaným pánum nad životem a smrtí, a to jak vlastní tak i jiných lidí, at už narozených nebo nenarozených. Soutěž krásy sice dala té m neštastné dívce titul Miss Hungariae, ale ne vědomí či jistotu, že i její krása je dar, jež ukazuje na Dárce, který jí dal život. A o jeho konci má právo rozhodovat jen On, protože je nekonečná Láska, svrchovaná spravedlnost a neměrné Milosrdensví.

4' 40"

Píše mě Gábbi, abych její přítelkyni Monice udělala ke svátku radost a přečetla jí zase něco pěkného ze zápisníku Gabriely. Pro vás kteří neznáte Gabrielu Bossis malou informaci: je to spisovatelka francouzská, autorka několika úspěšných dramat v první polovině tohoto století, která měl dar mystické modlitby. Do svého denníku si zapisovala, co jí sděloval Pán Ježíš v oněch důvěrných rozhovorech. 27 února 1947 jí říkal:

"Hledáš Mě? Hledáš Mě často? Jak Mě najdete, nebudete-li Mě hledat? Ne-hledáte to, co nejvíce potřebujete? A čeho máte víc zapotřebí, ne-li Boha? Vždyť beze Mne nemůžete dělat nic! A Já rád jednám skrze vás a pro vás. A my dva, má drahá dcero, co nedokážeme vykonat? Řekneš Mi: Tobě patří sláva Pane. Tobě patří všechna sláva... já však nejsem nic. A bude to pravda. Avšak nabídneš-li se, že Mi budeš sloužit, staneš se nástrojem svého Boha. Kvůli tomu je zapotřebí, abys Mu byla k dispozici v kterémkoliv chvíli. Tvá horlivost Ho bude oslavovat. Představ si, že Já, jenž jsem dokonale šťastný v náručí Svého Otce, tolik miluji Svého tvora, že nemohu kolem něho přejít bez povšimnutí, neboť má láskak němu dosahuje takové dokonalosti, jakou si ani nemůžete představit. - A když přistoupí na to, aby se vtrhl ze svých světských záležitostí, aby Mi věnoval všechny své mohutnosti, i kdyby to bylo jen na pár minut denně, aby se ponořil do ticha, aby Mi s láskou naslouchal, takřka Mě nutí, abych jej přijal do sebe a vyzradil Mu Svá tajemství. A Má tajemství dávají sílu víře, aby vztušala. Má tajemství mají jediný cíl: aby vás přiblížila ke Mně. Jak krásné je to tajemství, jež naplňuje spojení. Má dcero, stále očištuj svůj umysl, abych poznával svou tvář ve tvé. Když jsem řekl: Kdo vidí Mne, vidí také Mého Otce. A kéž je tomu tak i u tebe.

30 AGO. 1986

242/3

RaVat-Ceco/sobota/ Miss Hungariae 1985 spáchala sebevraždu.

F-- Byl jsem právě v Budapešti, když probíhala soutěž o maďarskou královnu krásy. V televizi tomu věnovali hodinový pořad...že jsou Maďarky pěkné, to jsem věděl, ale že mohou být tak krásné...no když jsem spatřil šestnáctiletou Csillu Andreu Molnárovou, až mi přeběhl mráz po zádech, ale blahem aby bylo jasno! Fandil jsem jí, a když pak byla zvolena "Miss Hungariae, křičel jsem jako na fotbale, když padne góл. Ještě před odjezdem jsem si koupil její fotku a doma si ji dal pod sklo na psacím stole. Měsíce plynuly, av blahém obdivu Čilé Andrey, jak jsem jí důvěrně říkal, i tu a tam na mně přišlo snění. Pak ale... přišel ten strašný červencový den. Žádná bouřka nepřekazila výlet, ani jsem nebyl vyhozen od zkoušky, ale...na vlastní oči jsem musel číst: Csilla Andrea Molnárová, lónská Miss Hungariae spáchala sebevraždu!!! Strhla se úplná průtrž zoufajících otázek, nová a nová proč bodají z leva zprava, trýzní mě jako katovi holomci, mám trhaný spánek, svět mi zešedl a vůbec, Šárko, jak se z toho vymanit! Takhle se nedá žít!

Olin/jen steží rozluštizelný podpis/

L: Viděla jsem její fotku v římském deníku Il Messaggiero a ohromil mě bezbřehý smutek v jejích očích, či spíše zoufalství. A to byla v těch soutěžních plavkách, takže asi fotka ze dne jejího vítězství.

K: Jak ten smutek či zoufalství, tak její sebevražda jsou výsledkem, že ztratila anebo vůbec nenanášla smysl svého života. Tělesná krása, obdiv či závist tisíců lidí, vítězství v soutěži jím nemohou být. Jsou to jen bonbónky či pilulky proti bolesti hlavy, jež neukojí strašný hlad a sžíravou žízení: znát pravdu, proč žijí, k čemu jsem tu na světě.

L: Copak šestnáctiletá holka si tím ta tragicky láme hlávu?

K: Víc a častěji než si myslíš. Lehkomyслnost mladých je mnohdy jen maskou za níž skrývají svá trápení, bezvýchodná hledání a zoufalství.

L: Nějaké to svraštěné čelo anebo oči zahleděné do blba, to bych chápala, ale hned si vzít život!

K: Právě! Starší člověk už více váží, kdežto mládí je radikální: buď a nebo A ta neštastná dívčka asi dospěla v zoufalém přítmí svého nitra před takové buď a nebo. Víru v Boha, který je Láska, Život, a Pravda, tedy pramen její schopnosti milovat, zdroj jejího života a světlo každé pravdy, to nepoznala, nebo ji o to připravila ateistická škola. Náhražky, jaké nabízí hmotařství a ukájení tělesných potřeb jen přehlucovaly její vnitřní nespokojenost, ba rozervanost do té míry, že se jí začalo prohlodávat do

30 AGO. 1986

242/4

L: Vy ji znáte?

K: Ne. Sama o tom píše.

L: Kde?

K: Slyšel jsem snad dobře, když četla její dva povzdechy: "copak mohu být zkroušená, když... a kousek dál: " vždyt se vlastně nic moc nestalo."

L: Má se snad přetvařovat a líčit, co necítí. Takhle je to sympatičtější, člověka ovane upřímnost jejího trápení. Prostě. Já v tom vidím pořádný kus upřímnosti.

K: Já zase pořádný kus sebelásky, která ji zaslepuje, takže nevidí na sobě nic zlého. Po pravdě řečeno, nerozeznává už zlo od dobra; jak je na tom člověk, který nerozezná jed od zdravé stravy, jak je na tom nemocný, který už nereaguje na žádné bodnutí či plamen? Prostě si neuvědomuje, že se zpráve Magda nevěřila božské Lásce, Duchu svatému, už nezakouší, že v ní přebývá, a co to znamená zabít v sobě či vyhnat ze svého srdce Ducha svatého? Ano, právě to dělá člověk těžkým hříchem. Ne nadarmo se mu říká „smrtelný“. A zahyne-li mladý člověk, jaké potoky se vyřinou z očí těch, kdo ho měli rádi. Tu jde o vlastní duchovní smrt. Tedy o ještě užší vztah než mají dobrí přátelé k tragicky zahynulému. Chápeš, že mě mrazí, když slyším, že Magda není s to nad sebou uronit ani slzičku?!

L: Copak se dá slzám poroučet. Má je snad vymačkávat jako na ochotnickém divadle?

K: Mně jde o zkroušenost, o smysl pro hřích a ne o příměr, který si pohotově bereš na mušku.

L: Když já má dojem, že se na ni díváte příliš černě. Místo abyste ji politoval a vytáhl nějakou radu, jak z toho, hromujete nad její zatvrzelosí.

K: A tysi, Sárko, myslíš, že není možno být zatvrzely, či zatvrzelá v povrchnosti? Anebo vyjádřeno slovy sv Augustina: být zakoukaná do sebe a mít se ráda tak, že v jejím srdci není místo pro Boha, že jím pohrdá?

L: Ale Magda ještě chodí ke zpovědi! Tak nařízení zase není tak zle.

K: Tím více je nutno burcovat její svědomí, jak to dělal apoštol Pavel, když naléhavě mluvil Korintanům do svědomí, vždyt věděl jakými bezudnými mravy je proslulé ^{Město} Korint ve kterém žijí a co tedy na ně působí. A víš co jim říkal? - "Nevíte, že jste Boží chrám, a že ve vás bydlí Boží Duch? Kdo by Boží chrám ničil, toho zničí Bůh."

31 AGO. 1986

RaVat-^Ceco/neděle/ Anděl Páně Svatého Otce.

Poslední sprnová neděle už přinesla čisté barvy podzimu, bez oparu a mlh. Na sluníčku to ještě upalovalo, ale ve stínu už byl příjemný chládek. V Castelgandolfu se sešlo na polední modlitbu Anděl Páně velké množství poutníků z různých zemí, takže zaplnili nejen nádvoří letního Sídla Svatého Otce ale i přilehlé náměstí. Jan Pavel II. ji uvedl meditací o Božském Srdci Páně:

① Srdce Ježíšovo ztrýzněné pro naše nepravosti. Ježíš z Nazaret, který řekl během Poslední večeře: Toto je mé tělo, které se za vás vydává... tento je kalich mé krve ^{která} se za vás vylévá. Ježíš: věrný kněz, který vstupuje do věčného svatostánku skrze vlastní krev. Ježíš: kněz, který podle rádu Melchisedechova nám zanechává svou oběť: konejte toto... Ježíš, Ježíšovo Srdce!

2. Srdce Ježíšovo v Getsemenech!, jež zachvátily smrzelné uzkosti a jež cítí uděsnou tíži. Když říká: Otče, tobě je možné všechno, odejmi ode mne tento kalich, ví zároveň, jaká je Otcova vůle, a netouží po jiném než ji splnit: vylít kalich až dodna. Srdce Ježíšovo - zlomené věčným uradkem: Vždyt Bůh tak miloval svět, že dal svého jednorozenceho Syna....

3. Už před tolika staletími to řekl Isaiáš: "Byl to však naše nemoci, jež nesl, naše bolesti na sebe vzal, ale domnívali jsme se, že je raněn, ubit od Boha a pokořen." Obětoval se pro naše nepravosti a přesto, což se mu neposmívali na Golgotě: Jsi-li Boží Syn sestup z kříže. Ano tak křičeli: a prorok to už dávno věděl, a před tolika staletími říkal: Jenže on byl proklán pro naši nevěrnost, zmučen pro naši nepravost. Trestání snášel pro náš pokoj, jeho jizvami jsme uzdraveni. Všichni jsme bloudili jako ovce, každý z nás se dal svou cestou, jej však Hospodin po stihl, pro nepravost nás všech... byl vytažen ze země živých, raněn pro nevěrnost mého lidu.

5. Ztrýzněné pro naše nepravosti! Srdce Ježíšovo - ztrýzněné pro naše hříchy. Strasti smrtelného zápasu postupně pronikají tělem Ukřížovaného. Pomalu přichází smrt i k srdci. Ježíš říká: Je dokonáno! Otče do tvých rukou poroučím svého ducha. Jak jinak se měl naplnit slova Písma? Jak jinak se mělo naplnit, co říká prorok: Můj spravedlivý služebník získá spravedlnost mnohým... zdárně vykoná vůli Hospodina. " Vůle Otce! Ne má nýbrž tvá vůle!

5. Jsme spojeni v modlitbě s Tebou Matko Kristova, ty která jsi měla

31 AGO. 1986

učast na jeho bolestech. Veď nás k srdci Svého Syna, který zápasí se smrtí na kříži:kde zmařil sám sebe a bezmezně zjevil svou lásku.Ty která ses podílela na jeho utrpení,dovol nám setrvávat stále v tomto tajemství.Matko Vykupitele.Přiblíž nás Srci Svého Syna.

Po závěrečném požehnání Svatý Otec dodal: Dnes zvláště silně myslím na Církev,které je na Litvě a na všechny ~~mladší~~ bratry a sestry^z tohoto národa,který je nám zvláště drahý.V těchto dench před svátkem Narození P. Marie putují velmi četní věřící, podle starobylé tradice do svatyně v Šiluvě, která je srdcem mariánské úcty onoho národa. - Je to úchvatné svědectví modlitby a pokání, jež veřejně dokazuje mocnou víru našich bratří,kteří se připravují příští rok slavit šestisté výročí křtu,to znamená obrácení na katolickou víru,krze niž Litva vstoupila do velké orodiny křesťanských národů v Evropě.Vzývejme společně P. Marii,aby se přimlouvala že ono katolické společenství,uby uchovalo dar víry a křesťanského povolání,které dostalo před šesti stoletími a udrželo jej živý v často i bolestných událostech a zvratech své dlouhé historie.Svěřujme především mateřské ochraně P. Marie nové generace, oné vznešené země,aby dokázaly přijímat s radostí a odpovědností ^{onou} neocennitelný dar,aby jím žili a pak jej předávali dál s velkomyslnou věrností.

ústav pro studium
totalitních režimů

RaVat-^v eco/sobota/

Na téma společenství
Interview

31 AGO 1986

V Laandaffu, ve Velké Británii probíhá plenární zasedání druhé komise mezinárodní anglikánsko katolické. Předchozí zasedání se konala v roce 1983 v Benátkách, v roce 1984 v Durhamu v Anglii a 1985 v Graymoor v USA. Tato komise v posledních třech letech studovala problém Církve ve světle spásy. Přinášíme vám odpovědi dvou předsedů katolického biskupa z Arundelu a Brightonu, mons O Connora a anglikánského spolupředsedu biskupa Mark Santera z Kensingtonu:

— O: Mons O Connor, je obtížné dosáhnout dohody a jak je důležité právě toto téma?

R: Toto téma se nejeví ani anglikánům ani katolíkům nějak zvláště obtížné, avšak jedná se o tak základní téma v katolickém učení, že je nutno o tom diskutovat. Od dob reformy zůstalo hodně nerozřešených bodů mezi katolicíkou a anglikánskou Církví. Někteří anglikáni se domnívají, že právě toto téma možným zdrojem rozdělení obou církví a tak jsme se rozhodli, aby druhá komise začal svou práci právě jím. Upřímně doufám, že po skončení prací budeme moci říci, že jsme dosáhly podstatné shody v tomto bodě. Příslušný dokument by měl být hotov do podzimu. Myslím si, že vykonaná práce je velmi důležitá, z dvou důvodů: ^{přede vším} kvůli tomu, že práce první komise i této druhé dává anglikánům i katolíkům na celém světě znamení že proces smíření je v plném proudu, že zakoušíme už častečné společenství, a že kráčíme po cestě k uplné jednotě. Jak dlouhá nebo krátká je tähle cesta, to je v rukou Božích. Druhým důvodem značné důležitosti, že připomíná anglikánům a katolíkům jež spolu žijí ve světě, že je i pro ně důležité, udělat všechno aby vytvářeli společenství jak ve farnostech, tak v diecézích. Nebot teologická dohoda nestačí, nežijí-li lidé obou vyznání v Kristově společenství.

— O: Doktore Santere, je nám známo, že už brzo bude zveřejněna deklarace o úloze Církve v díle spásy. Kdy k tomu dojde podle Vašeho názoru.

R: Velmi brzo, jen nedostatek času při posledním zasedání v New Yorku, minulý rok, nám zabránilo, dokončit je. Jistě je rozdíl mezi skupinou teologů, kteří se shodli a pak sdělit tuto dohodu ostatním, kteří se nepodíleli na rozhovorech. A to právě děláme nyní, upřesňujeme poslední podrobnosti.

31 AGO. 1986

— O: Můžete nám vysvětlit, jak je tato deklarace důležitá?

R: Je nutno se na ni dívat ze dvou hledisek: dyž došlo k setkání mezi Petrovým nástupcem a arcibiskupem z Canterbury v roce 1982, v Canterbury, byla vytvořena tato nová komise. Jedním z jejích úkolů bylo: studovat ty problémy, jež rozdělují naše Církve a které ještě nebyly probrány. Jednou téma bylo stále připomínáno, zvláště s anglikánské strany, a to na uka o ospravedlnění prostřednictvím víry. Zvláště proto, že toto téma bylo hlavním bodem sporu mezi protestanty a katolickou Církví v XVI století. A proto kdosi prohlásil, že je zbytečné mluvit o eucharistii a autoritě Církve, nezozrešíme-li to, co je základním tématem, totiž, jak chápeme spásu, jak Bůh zachraňuje hříšníka, a jakou ^{přítom} má člověk roli. Z katolického hlediska, jež sahá až doby reformace, je jinou autorita Církve. A tedy jsme diskutovali o těchto dvou tématech, jež spolu souvisí: jak chápeme spásu a jak se díváme na ulohu Církve v díle spásy lidstva.

RadioVaticana.cz

Česká sekce Vatikánského rozhlasu

ústav pro studium
totalitních režimů

31 AGO. 1986

1

Sdělení VONS č.551

Dne 24.7.1986 byla vyšetřovatelem StB nadporučíkem Mračkem a orgány SNB nadporučíkem Štajgrem (Steigrem?) a kapitánem Vavrušem provedena domovní prohlídka u Michala Mrtvého v Olomouci, ul. Karla Vaníčka 42. Byl při ní zabaven rozmnožovací stroj a různé další prostředky k rozmnožování, jako blány, barva, papír, a tzv. tiskoviny závadného charakteru (dokumenty Charty 77, náboženského charakteru a v protokole blíže nespecifikované) v počtu 200 exemplářů, např. studie Eriky Kadlecové o přičinách zvýšeného zájmu o náboženství. Bylo zahájeno trestní stíhání pro pobuřování podle par.100 a Michal Mrtvý byl vzat okresním prokurátorem dr.Jiřím Matějovičem do vazby. Nachází se ve vězniči ministerstva spravedlnosti v Olomouci.

Michal Mrtvý se narodil 19.6.1964, povoláním je elektromechanik, je ženatý a má jedno dítě. Jeho rodina bydlí na výše uvedené adrese. On sám trpí vážnou nevyléčitelnou chorobou. Je aktivní katolík a zásah proti němu je nutno považovat za součást rozsáhlé kampaně proti náboženskému samizdatu na Moravě.

VONS, Výbor na obranu nespravedlivě stíhaných,
Čs.liga pro lidská práva, člen Mezinárodní
federace pro lidská práva

z Evota Kristiny, moravské církve na Moravě.

je od ~~prvních~~ ^{prvních} dob trestaných v takových případech se celá obec věřících modlila ea dy kterí typí pro Krista kteří jsou pro jeho jméno ve vězení. a nadto se ujmala rodin, kteří také stratily světce. Pouze sledovali pro svou v Bohu byli vždy chloubou Církve, i té, která je na Moravě a koncretně v Olomouci. Když užemý bratřímu nebo sestřinci, je podnětem pro ostatní sice podle evangelia k nesilné pomoci, solidaritě a růstu v címe blížecké lásce.